TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 6 (1929) 1987 VASARIS-FEBRUARY 3 • LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS METAI • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Muziejaus belaukiant

Kai tauta sukuria išliekamas vertybes, iškyla reikalas saugoti jas ateities kartom. Tai galioja ir tautos išeivijai, tiksliau tariant, lietuvių išeivijai. JAV-se, kur mūsų išeivija yra bene seniausia ir gausiausia, sukurtų vertybių apsauga pradėta rūpintis žymiai anksčiau. Ten atsirado ir ALKOS archyvas bei muziejus Putname, Pasaulio lietuvių archyvas Čikagoje, Balzeko muziejus taip pat Čikagoje, neskaitant privačių rinkinių, kaip Broniaus Kviklio, vienuolijų ir organizacijų archyvų. Be to, JAV yra lietuvių meno galerijų, muzikos archyvų, kurie apsaugos uždavinį jau senokai atlieka savo iniciatyva. Panašia linkme einama P. Amerikoje, Australijoje ir Europoje. Ten vienokiu ar kitokiu būdu saugomos išeivių sukurtos kultūrinės vertybės. Europoje yra įsteigtas Lietuvių kultūros institutas, kuris su Vasario 16 gimnazijos pagalba telkia kultūrines vertybes turimose kukliose patalpose. Net Lenkijos lietuviai rūpestingai renka kultūrinius rodinius ir telkia juos turimose patalpose. Ypač aktyvūs toje srityje Suvalkų trikampio lietuviai. Nuo jų stengiasi neatsilikti ir Dariaus-Girėno paminklo saugotojai, telkiantys literatūrą apie tuos didvyrius ir kitokius etnografinius dalykus.

KANADOJE, kur gyvena apie 25.000 lietuvių, kultūrinių vertybių apsauga mažai kas rūpinosi. Senieji ateiviai nesukūrė jokios institucijos, kurios rūpestis būtų minėtų vertybių telkimas bei apsauga. Naujieji pokario ateiviai į tai nekreipė dėmesio, nes pagrindinis jų rūpestis buvo įsikūrimas, darbas ir visuomeninė veikla. Vėliau, kai valstybiniai Kanados muziejai ir archyvai pradėjo rūpintis etninių grupių kultūrinių vertybių apsauga, maža dalis tautodailės kūrinių, dokumentų ir knygų pateko į valstybines institucijas. Bandymai sutelkti jose gausesnę medžiagą dėl įvairių priežasčių nebuvo sėkmingi. Valstybinės institucijos saugo tik tas kultūrines bei istorines vertybes, kurios joms atrodo svarbios žiūrint Kanados mastu. Dėl to lietuvių požiūris į tų vertybių atranką bei apsaugą dažnai būna skirtingas. O Kanados lietuviai per pastaruosius keturis dešimtmečius yra sukūrę nemažai kultūrinių bei istorinių vertybių, kurių apsauga platesniu mastu darosi būtina. Užtat pastaraisiais metais pradėta rūpintis steigimu savo muziejaus, kuris apimtų visas pagrindines kultūrinio gyvenimo sritis ir būtų jo veidrodžiu. Po ilgai trukusių pastangų pagaliau pavyko Kanados Lietuvių Bendruomenei susitarti su Anapilio sodybos korporacija, kurios vadovybė ryžosi statyti muziejui tinkamą pastatą.

MUZIEJAUS projektas, anksčiau tik svajotas, palengva kristalizuojasi ir tampa konkrečiu pavidalu, ypač Anapilio sodybos energingos vadovybės dėka. Tai džiugus ir labai vertingas užmojis, tačiau reikalingas didelės sumos lėšų. Anapilio sodyba turi pradžiai statybos tiktai mažą jų dalį. Yra būtina plačiosios visuomenės parama, juoba, kad suplanuotas muziejus su keliais skyriais yra visų Kanados lietuvių rūpestis. Jis ir pavadintas Kanados lietuvių kultūros muziejumi. Jo steigime dalyvauja Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba per savo kultūros komisiją. Dėl to ir lėšų telkimas minėto muziejaus statybai bus vykdomas plačiu mastu visoje Kanadoje. Tam vajui vykdyti numatytas plačios apimties komitetas Kanados Lietuvių Bendruomenės ribose. Nuo sutelktų lėšų sumos priklausys ir muziejaus statybos, ir ypač jo įrengimo darbų sparta. Jau yra žinoma, kad šiam projektui reikia sutelkti 700.000 dolerių. Tai gana stambi suma, kuri betgi muziejaus steigimo pradininkų negąsdina. Jie pasitiki lietuvių visuomenės finansiniu pajėgumu ir jos dosnumu. Kai iškyla stambus projektas, visuomet mūsų tautiečiai dosniai aukoja ir norimą tikslą pasiekia. Reikia tikėtis, kad ir šį sykį jie neapvils drąsuolių pradininkų, pasiryžusių įgyvendinti didelį projektą.

Kanados lietuvių kultūros muziejaus projektas, paruoštas architeko JURGIO SEDERAVIČIAUS. Jo statyba prasidės 1987 metų pavasarį Anapilio sodyboje, Ontario Mississaugos mieste. Kairėje – didžioji Anapilo salė, dešinėje – muziejaus pastatas. Jame bus įrengtas muziejus su įvairiais skyriais

Amerika neužmiršta Baltijos valstybių

Jungtinių Amerikos Valstybių parlamente-kongrese priimtas nutarimas skelbti Baltiečių laisvės dieną 1987 metų birželio 14. Išklausytas pranešimas apie Latvijoje sudarytą Helsinkio grupę

Iš leidinio "Congressional Record" matyti, kad Baltiečių laisvės dienos klausimas senate buvo svarstomas 1987 m. sausio 6 d. Niujorko senatorius D'Amato pasakė išsamią kalbą apie Baltijos valstybių likimą ir pateiktos jungtinės rezoliucijos tikslą, kuris esąs "išreikšti nesibaigiantį kongreso protestą prieš užkietėjusią Sovietų Sąjungos įvestą vergiją, priespaudą ir rusifikaciją Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Amerikos politika

1987 m. birželio 14 d. sueis 47-neri metai nuo JAV politikos, nepripažįstančios neteisėtos sovietinės okupacijos Baltijos valstybių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos, – pareiškė senatorius D'Amato. "Šios politikos pastovumo laikas nesumažins. Ji pasiliks jautriu klausimu JAV – Sov. Sąjungos santykiuose, kol Sov. Sąjunga atitrauks raudonąją savo ranką nuo šių Baltijos valstybių gerklės. Aš tikiuosi, kad mes ir toliau būsime tokie pat atkaklūs toje politikoje, kaip ir mūsų draugai baltiečiai, kovojantys už savo laisvę."

Sugriautas gyvenimas

Trumpai paminėjęs istorinius faktus ir Baltijos valstybių 22 metus trukusį nepriklausomybės laikotarpį, senatorius D'Amato priminė klestintį baltiečių vidaus gyvenimą:

"Kultūrinis Baltijos tautų gyvenimas klestėjo, o jų švietimo sistema padarė nuostabią pažangą. Tos gimstančios respublikos išaugo į stiprias agrarines visuomenes. Politiniu požiūriu tautinėm mažumom buvo laiduotos kultūrinės bei politinės teisės. Jos buvo vertinamos visame pasulyje už religinę ir kalbinę pakantą, už jų norą gyventi taikoje. Baltijos tautos mylėjo naujai rastą laisvę.

Laikas atskleidžia visas tiesas. Mums ir visam pasauliui dabar aišku, kad Sovietų Sąjungos pažadas 1920 m. teisėtomis taikos sutartimis su Baltijos valstybėmis buvo tuščias, kaip ir visos kitos sovietų sutartys, sudarytos prieš tai ir po to. Pasirašydama minėtas sutartis, Sovietų Sąjunga pasižadėjo 'savanoriškai ir visam laikui' atsisakyti teritorinių teisių Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir be jokių sąlygų pripažinti jų 'nepriklausomybę, autonomiją ir suverenumą'."

Diktatūrinė okupacija

Sen. D'Amato savo kalboje priminė 1940 metus, kai Sovietų Sąjungos kariuomenė jėga užėmė Baltijos valstybes, sudarė mariotines vyriausybes, kurios "vienbalsiai" prašė Maskvą priimti Baltijos valstybes į Sovietų Sąjungą. Bet tai buvę padaryta be Baltijos tautų sutikimo.

"Mes žinome, kad valstybė, norinti valdyti savo žmones, turi visų pirma gauti jų sutikimą. Kitaip tokia valstybė neišsilaikys. Tai pagrindinė demokratinės santvarkos dalis. Šiuo metu Sovietų Sąjunga valdo Lietuvos, Latvijos, Estijos žmones. Tačiau be tų laisvę mylinčių tautų pritarimo Sovietų Sąjunga neišvengiamai taps savo kvailystės auka. Kai ta diena ateis, Sovietų Sąjunga pradės jausti skausmą bei kančią, kurią ji atnešė baltiečiams su neteisėtu bei prievartiniu prijungimu."

Ryžtinga dvasia

Atpasakojęs sovietines baltiečių deportacijas į Sibirą, priverstinę kolektyvizaciją, rezistentų suėmimus, jų kankinimus kalėjimuose, lageriuose ir psichiatrinėse ligoninėse, sen. D'Amato pabrėžė Sov. Sąjungos nesilaikymą Helsinkio akto, kurį yra pasirašiusi. Jisai suminėjo sąžinės kalinių pavardes: dr. Algirdo Statkevičiaus, kunigo Alfonso Svarinsko, kunigo Sigito Tamkevičiaus, Jurio Brimeisterio, dr. Jurio Kukk. Tai esą liudija Baltijos tautų ryžtą kovoti už savo laisvę.

"Giliai įsišaknijusi baltiečių laisvės meilė ir nepalaužiamas tikėjimas į nepriklausomybės principus įgalino juos pakelti komunistų hegemoniją bei priespaudą. . . . Jų dvasia nebus palaužta ir jų kova už apsisprendimą nenurims"– pareiškė sen. D'Amato.

Amerikiečių parama

Kitas senatorius Riegle, paremdamas pateiktą siūlymą, pareiškė jam savo pritarimą:

"Mes neturime leisti 47-nerių metų sovietinei priespaudai Baltijos valstybėse užliūliuoti mūsų jautrumo skriaudom, atneštom tų valstybių piliečiams. Kremliaus vadai turi žinoti, kad amerikiečiai niekad nesutiks su dabartine būkle ir kad mes nenustosime rėmę Baltijos tautų pastangų atgauti pagrindines žmogaus teises.

Metinis minėjimas Baltiečių laisvės dienos, kaip tai numato pateikta rezoliucija, yra reikšmingas liudijimas amerikiečių solidarumo su Latvijos, Lietuvos ir Estijos tautų laisvės troškimu . . ."

Latvija atstovų rūmuose

Š. m. sausio 8 d. JAV atstovų rūmuose kalbėjo jų narys Steny H. Hoyer apie Latviją, pranešdamas apie 1986 m. ten sudarytą Helsinkio grupę. Papasakojo apie Latvijos likimą sovietinėje okupacijoje, pabrėžė jos gyventojų latvių naikinimą. Esą iš 2 milijonų 1935 m., liko tik 1,3 milijono 1945 m. Jis taipgi pateikė Latvijos Helsinkio grupės atsišaukimo į užsienio latvius tekstą.

"Brangūs tautiečiai užsieniuose!

Mes kreipiamės į jus, prašydami išversti šiuos dokumentus į tarptautines kalbas ir įteikti juos adresatams.

Mūsų tautos būklė, kaip žinote, yra kritiška. Mūsų egzistencija nepriklauso nuo mūsų vienų. Dėl to nesigailėkite pastangų rasti pagalbą demokratinėse valstybėse ir kiekviena proga kelkite viešumon visas tas neteisybes, padarytas mūsų tautai. Nepaskęskite savo gėrybių pertekliuje, nes kitaip sulauksime tiktai griuvėsių ir sunaikinimo. Gerbkite savo tautą kaip Dievą: 'Mano tauta yra mano Dievas.' (Taip yra angliškame tekste, latviško teksto neteko matyti, M.). Kiekvienas latvis turi gyventi su tokiu įsitikinimu. Neužsidarykite siaurame nacionalistiniame ratelyje, bet būkite tarptautiški . . . Istorija rodo, kad pagrindinis kiekvienos tautos svarumas yra paremtas emigracija. Mes savo tėvynėje mažai ką tegalime padaryti. Mes, kurie sudarėme šią grupę savo likimo akivaizdoje... ir vis dėlto mes kalbame atvirai, nes mūsų tauta yra vertesnė už mus.

Jei galite, pasiteirauukite apie mus, kur esame po pusės metų, po metų ar po kelių savaičių. Visus šiuos dokumentus galite skelbti."

Pasirašė: Grantins, Linards, Bariss, Martins, Bitenieks, Raimonds. M.

KANADOS ĮVYKIAI

Nusikaltėlių sąrašas vyriausybės rankose

Teisėjo J. Deschenes komisija, jieškojusi naciams tarnavusių II D. karo nusikaltėlių Kanadoje, savo keliskart atidėliotą pranešimą ministeriui pirm. B. Mulroniui įteikė 1986 m. gruodžio 30 d. Du rašinius apie tą pranešimą, remdamasis neoficialiomis žiniomis, paskelbė dienraščio "The Toronto Star" korespondentas David Vienneau. Pasak jo, komisija apklausinėjo kaltinimų susilaukusius 29 Kanados piliečius, kurių eilėse buvo 12 ukrainiečių. Nė vienas ukrainietis betgi nepateko į komisijos sudarytą kaltinamųjų sąrašą dėl nepakankamų įrodymų. Teisėjo J. Deschenes komisijos atstovai nebuvo nuvykę Sovietų Sąjungon patikrinti ten KGB turimos medžiagos. Mat iš Maskvos nebuvo gauta garantija, kad kaltinamąją medžiagą ten bus leista rinkti pagal Kanados įstatymų nuostatus. Viešas komisijos pranešimas Kanados vyriausybei turi tūkstantį puslapių, o prie jo yra pridėtas nedidelis papildas, laikomas slaptu pranešimu tik vyriausybės nariams. Jame, atrodo, bus sąrašas asmenų, kuriems teisti yra pakankamai medžiagos. Kalbama, kad tokių komisija rado tik vieną tuziną. Į slaptą papildą įtrauktas sąrašas greičiausiai nebus paskelbtas viešumai. Spaudoje dažnai minima, kad žydų organizacijos kaltinamų asmenų sąrašus yra įteikusios ne tik J. Deschenes komisijai Kanadoje, bet ir Britanijos, Australijos bei kitų valstybių vyriausybėms. Nė vieno tokio sąrašo nėra paskelbusi Kanados spauda, prisibijanti nekaltai apkaltintų asmenų reakcijos, galinčios pasibaigti didele finansine bauda.

Korespondento D. Vienneau gautomis žiniomis, teisėjo J. Deschenes komisija į savo pranešimą stengėsi neįvelti tautybių, tačiau jas vis dėlto galėtų susekti II D. karo įvykiuose susigaudantys kanadiečiai. Jeigu bus nutarta pagrindinį komisijos pranešimą paskelbti viešumai, galimas dalykas, šiam tikslui vyriausybei teks paruošti dar vieną cenzūros sutrumpintą versiją. Mat jin

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

DALĮ M. GORBAČIOVO PLANUOJAMŲ REFORMŲ ATSKLEIDĖ jo kalba visuotiniame centrinio kompartijos komiteto posėdyje Maskvoje. Revoliuciškai skambėjo jo pasiūlymas žemesniuosius kompartijos pareigūnus Maskvoje ir respublikose rinkti slaptu balsavimu iš kelių kandidatų. Jis betgi pabrėžė, kad kompartija neatsisako ligšiolinio principo valdyti iš viršaus. Slapti rinkimai nebus taikomi centrinio komiteto ir politbiuro nariams. Kai kurie vakariečiai atsisakymą vieno kandidato ir slaptų balsavimų įvedimą sutiko kaip M. Gorbačiovo posūkį demokratijon. Iš tikrųjų tai yra klaidinga išvada, nes kandidatus ir toliau paskirtų kompartija, o už juos balsuotų tik partiečiai. Demokratijai reikia ne tik valdančios partijos, bet ir opozicinių grupių kandidatų, slapto visų krašto gyventojų balsavimo, ne kompartijos valdymo "iš viršaus". Net ir ribotą slaptą balsavimą atmetė centrinio kompartijos komiteto nariai. Jie betgi patvirtino ekonomines reformas, didesnę laisvę gyventojams, priėjimą prie kompartijos vadų spaudos atstovams. Centrinis komitetas pasmerkė L. Brežnevo valdymo laikotarpį, kai buvo žengiama J. Stalino pramintais keliais. Esą tada plito alkoholis ir narkotikai, kriminaliniai nusikaltimai, o partijos vadovai nekreipė dėmesio į gyventojų poreikius. Komiteto nariai patvirtino trijų M. Gorbačiovo rėmėjų paaukštinimus: į centrinio komiteto sekretoriatą buvo įsileisti N. Sliunkovas ir A. Lukijanovas, o propagandos viršininku laikomas A. Jakovlevas, anksčiau įjungtas sekretoriatan, dabar buvo pakeltas į balsavimo teisės neturinčius politbiuro narius. Nuo to laiko, kai M. Gorbačiovas perėmė kompartijos vadžias, jau buvo pakeista daugiau kaip du trečdaliai politbiuro ir centrinio komiteto sekretoriato narių. Atrodo, M. Gorbačiovas dabar yra užsitikrinęs pilną šių dviejų kompartijos viršūnių kontrolę.

Rinkimai V. Vokietijoje

Stebėtojai lengvą pergalę V. Vokietijos parlamento rinkimuose pranašavo kanclerio H. Kohlio krikščionims demokratams, kurių eilėms priklauso ir Bavarijos premjero F. Strausso krikščionių demokratų grupė. Kancleris H. Kohlis buvo sudaręs koalicinę vyriausybę su nedidele liberalų partija. Koalicijos reikės ir po šių rinkimų. Krikščionių demokratų balsų skaičiaus nuo 48,8% 1983 m. rinkimuose sumažėjo iki 44,3%, o liberalų padidėjo nuo 7% iki 9%. Socialdemokratai, turėję 38,2%, šįkart tesusilaukė 37%. Kairiojo sparno Žaliųjų grupė, kovojanti už gamtos apsaugą ir prieš branduolinius ginklus, savo rėmėjų skaičių padidino nuo 5,6% iki 8,3%. Netikėtos įtampos į rinkimus atnešė palestiniečio M. Hamadžio suėmimas sausio 13 d. Frankfurto oraostyje. Jis yra kaltinamas "TWA" bendrovės keleivinio lėktuvo pagrobimu 1985 m. ir amerikiečio keleivio nužudymu Beirute. JA Valstybės nori jo išdavimo ir teismo savo teritorijoje. Suimtajam gelbėti buvo pradėti vokiečių, amerikiečių bei kitų tautybių įkaitų grobimai Beirute. Juos grasinama nužudyti, jeigu V. Vokietija M. Hamadį atiduos teismui Amerikoje. Tai nauja problema rinkimus laimėjusiam V. Vokietijos kancleriui H. Kohliui. Pagrobtųjų skaičius auga ir jau artėja prie trijų dešimčių. Dingo net ir suimtuosius bandantis išlaisvinti Anglikonų Bendrijos tarpininkas Terry Waite.

Sukilimas Maniloje

Keli šimtai karių mėgino nuversti Filipinų prezidentę C. Aquino. Jie bandė užimti keturias kariuomenės bazes ir kelis ryšių centrus Maniloje. Į sukilėlių rankas pateko tik viena televizijos stotis, kurią jie išlaikė okupavę apie 60 valandų, o tada kapituliavo be kovos. Buvęs Filipinų prez. F. Marcos, vis dar svajojantis apie grįžimą, skundėsi, kad jam nebuvo leista išskristi iš Honolulu miesto Havajuose. Iš tikrųjų sukilimas buvo taip silpnas ir prastai suorganizuotas, kad jo net negalima laikyti bandymu susigrąžinti pabėgusį prezidentą gen. F. Marcos. Negausūs sukilėliai pasidavė be kovos. Pradžioje generalinio štabo viršininkas gen. F. Ramos juos netgi ignoravo ir nesiruošė bausti, bet vėliau įsakė suimti 13 karininkų, 359 karius ir 137 civilius.

Prezidentės rūpesčiai

Spėjama, kad sukilimo komedija buvo bandoma paveikti priartėjusį plebiscitą prezidentės C. Aquino konstitucijos projektui patvirtinti. Jai taipgi rūpestį sudaro vasario 8 d. pasibaigsiančios dviejų mėnesių paliaubos su komunistų partizanais. Jau anksčiau komunistai buvo nutraukę taikos derybas ir dabar atsisako į jas sugrįžti. Komunistų atstovų derybose buvo įsakyta suimti brigados gen. J. Zumelio brolį Antonio Zumel. Komunistų partizanai, vadinami naująja liaudies armija.

Šiame numeryje:

Muziejaus belaukiant
Kanados lietuvių kultūros muziejaus statyba ir lėšos

Amerika neužmiršta Baltijos valstybių
Baltiečių laisvės diena ir Helsinkio grupė Latvijoje

Sovietinio kalinio atsiminimai
Vlado Lapienio ginčai su tardytojais, kratos ir teismas

Dievas, žmogus, atominė jėga
Jaunos lietuvaitės mintys didžiųjų problemų akivaizdoje

Kai lietuviai dirbo Kanados miškuose, kasyklose . . .
Prisimenant a.a. kunigą Stasį Kulbį – skrajojantį kapelioną

Registruotas pensijų pajamų fondas
Naujas potvarkis, liečiantis Kanados pensininkų pajamas

Norvegijos arktika
Kelionės įspūdžiai apie nematytą Europos šiaurę

Išdaviko likimas
Novelė iš partizaninių kovų sovietų okupuotoje Lietuvoje

Lietuvių išeivijos kultūros kongresas
Iš pokalbio su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovais

"Kur bėga Šešupė"
Sūduvo romano sutiktuvės Jaunimo centre Čikagoje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – $22, pusmetinė – $12, rėmėjo – $25, garbės – $30
(Amerikoj – JAV doleriais). Pavieniai numeriai – 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $22.00 per year, $12.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

RELIGINIAME GYVENIME

Dar nepaaiškėjo Sov. Sąjungos kompartijos gen. sekretoriaus M. Gorbačiovo nusistatymas religijos atžvilgiu. Laisvojo pasaulio spaudoje bandoma komentuoti kai kuriuos jo pareiškimus ir daryti išvadas. Vykdamas Indijon 1986 m. lapkričio mėnesį, M. Gorbačiovas aplankė sovietinę Vidurio Aziją ir Uzbekistano sostinėje Taškente pasakė kalbą vietos komunistams, iškeldamas ekonominius trūkumus ir pareigūnų aplaidumą bei kyšininkavimą. Toje kalboje M. Gorbačiovas, pasak vietos dienraštį "Pravda Vostoka", skatino savo bendraminčius į "tvirtą bei nenuolaidžią kovą su religinėmis apraiškomis". Be to, jis pridūrė: "Mes turime būti griežti ypač su komunistais ir aukštesniaisiais pareigūnais, ypatingai su tais, kurie sakosi giną mūsų moralę bei idealus, bet iš tikrųjų remia pasenusias pažiūras ir patys dalyvauja tikybinėse apeigose".

Sovietinio gyvenimo stebėtojai, komentuodami minėtą M. Gorbačiovo pareiškimą, daro išvadą, kad jis taikomas mahometonų sluoksniams. Taip verčia manyti jau pats faktas, kad tokiam apareiškimui buvo pasirinktas Taškentas, vienas iš mahometonų centrų. Kremlius, matyti, yra susirūpinęs mahometonų stiprėjimu daugelyje kraštų, didėjančiu jų agresyvumu, kuris gali turėti įtakos ir sovietų valdomai Vidurio Azijai. Tai sudaro specialų rūpestį Kremliui, nes sovietinių sričių mahometonai gyvena strategiškai svarbiose srityse ir palaiko ryšiuys su kaimyninėmis mahometonų valstybėmis. Prisideda ir Afganistano problema, nes jo mahometonai yra palankūs partizanams, kovojantiems prieš sovietinę kariuomenę. Kai Kremlius pakeitė Kazakijos kompartijos gen. sekretorių Dinmukhammed-Kunajevą maskviniu rusu, kazakiečiai sukilo ir išėjo protestuoti į gatves. Buvęs gen. sekretorius nebuvo religingas, bet tikinčiųjų nepersekiojo bei menkai tevaržė. Šie ir kiti reiškiniai rodo, kad mahometonų jėga stiprėja ir sudaro grėsmę komunizmui.

Kremliaus pareigūnai Maskvoje privačiai tebesvarsto klausimą, kaip tvarkyti krikščionybės 1000 metų sukaktį 1988 metais. Mat prieš 1000 metų Kijevo kunigaikštis Vladimiras priėmė krikštą ir tuo būdu atidarė vartus krikščionybei Rusijon ir Ukrainon. Kalbama ir apie Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II kelionę į Sov. Sąjungą ta proga. Spaudos komentatorių nuomone, Kremlius neduos jai leidimo, juoba, kad Jonas-Paulius II nori aplankyti Lietuvą, Latviją ir Ukrainą.

Šv. Tėvas Jonas-Paulius II, kaip skelbia kai kurie laikraščiai, lankysis Lenkijoje 1987 m. birželio 9-16 d.d., dalyvaus eucharistinio kongreso pabaigoje Varšuvoje ir aplankys penkis miestus. Jį šiam vizitui pakvietė Lenkijos premjeras gen. W. Jaruzelskis ir kardinolas Glemp. W. Jaruzelskis 1987 m. sausio 13 d. lankėsi Vatikane ir aptarė įvairius Vatikaną-Lenkiją liečiančius klausimus. Siekiama diplomatinių santykių užmezgimo. Pasak Lenkijos tikybinių reikalų minsterio A. Lopatkos, ta linkme padaryta pažanga, bet iki abipusio susitarimo dar tolimas kelias. Vatikanas reikalauja oficialaus Katalikų Bendrijos Lenkijoje pripažinimo, laisvės organizacijoms ir pan., bet komunistinė valdžia su tuo nesutinka. Be to, jau ir dabar palaikomi daliniai diplomatiniai santykiai tarp Vatikano ir Lenkijos vyriausybės per antraeilius pareigūnus, neturinčius ambasadorių titulo.

Ortodoksų Bendrija Sov. Sąjungoje labiausiai taikosi prie Kremliaus reikalavimų ir todėl mažiausiai yra varžoma bei kontroliuojama. Jos hierarchai dažnai keliauja į užsienio kraštus kaip "sovietinės taikos" skleidėjai, pasirodo net sovietinės televizijos programose kaip sovietinio "nusiginklavimo" politikos rėmėjai. Pastaruoju metu Kremlius leido Ortodoksų Bendrijai Maskvoje atnaujinti istorinį vienuolyną ir atidaryti savo spaudos įstaigą. Sov. Sąjungoje yra labiausiai persekiojamos tos tikybinės grupės, kurios atsisako sovietinės kontrolės, kaip sekmininkai, baptistai ir kiti.

Nauju JAB-bių ambasadoriumi Vatikanui paskirtas Frank Shakespeare, katalikas, 61 metų amžiaus. Jis savo kredencialus įteikė Šv. Tėvui Jonui-Pauliui II 1987 m. sausio 8 d. Šv. Tėvas priėmimo kalboje pabrėžė JAV dosnumą pabėgėliams, nukentėjusiems, nelaimių ištiktiems. Naujasis ambasadorius savo kalboje pareiškė, esą JAV-bių paskirtis yra lengvinti žmonijos kančias, laisvinti asmenis bei tautas iš priespaudos. Naujasis ambasadorius nuo 1985 m. buvo JAV ambasadoriumi Portugalijai. Visą laiką domėjosi visuomeniniu bei politiniu savo krašto gyvenimu, buvo nariu pasauliečių komisijos, kuri kritikavo ganytojinį JAV vyskupų laišką apie krašto ekonomiją, dalyvavo įvairiose CBS televizijos ir informacijos bendrovių komisijose. Prieš jį JAV ambasadoriumi Vatikanui buo W. A. Wilson. Pradžioje jis buvo asmeniniu prezidento atstovu. Kai JAV užmezgė su Vatikanu diplomatinius santykius 1984 m., jis tapo pirmuoju ambasadoriumi ir juo išbuvo iki 1987 m. liepos mėnesio.

Viena "TŽ" skaitytoja atsiuntė šį Dathan Moore pasakojimą apie neregimą Dievo pagalbą žmogui.

Vieną naktį žmogus sapnavo, kad ėjo pajūriu su Viešpačiu. Danguje nušvisdavo vaizdai iš jo gyvenimo. Kiekviename vaizde jis pastebėjo dvi poras pėdų smėlyje. Vienos buvo jo paties, kitos Viešpaties. Kai švystelėjo paskutinis vaizdas danguje, jis pažvelgė į išmintas pėdas ir pastebėjo, kad ant tako matėsi tik viena pora pėdų. Jis taip pat pastebėjo, kad tai atsitiko liūdniausiais jo gyvenimo momentais. To jis vis negalėjo pamiršti, todėl paklausė: "Viešpatie, Tu kartą sakei, kai aš pasižadėjau Tave sekti, kad būsi visada su manimi. Bet aš pastebėjau, kad sunkiausiais mano gyvenimo atvejais matėsi tik viena pora pėdų smėlyje. Aš nesuprantu, kodėl mane apleidai, kai man Tavęs labiausiai reikėjo?"

Tada Viešpats atsakė: "Mano mylimas sūnau, aš tave myliu ir niekada tavęs neapleidau. Kai tu kentėjai ir vargai, kai matėsi tik viena pora pėdų smėlye, — aš tave nešiau".

Laikraštis "The Florida Catholic" 1986.XII išspausdino vyskupo T. V. Daily straipsnį apie lietuvius ir Lietuvą. Paminėjęs Religinės lietuvių katalikų šalpos 25-rių metų ir Lietuvos krikščionybės 600 metų sukaktis, autorius sako: "Lietuvių tauta kasdien grūmėsi už savo tikėjimą, orumą ir kultūrą. Jos pavyzdys yra ne tik nepaprastas, bet ir unikalus, nes ji kovoja už žmogaus teises bei jo orumą. Nors kova ilga ir vyksta georgrafiškai tolimoje šalyje nuo JAV, lietuvių tauta neturi būti užmiršta" — pareiškė vyskupas Daily. "K. Bendrija yra raktas į Lietuvą. Ir kas puola tą Bendriją, puola tautos kultūrą ir jos šalį". K. Bendrija esanti balsas dabarties pasaulyje, kuris neturi leisti užmiršti Lietuvos.

Sovietinio kalinio atsiminimai

VLADAS LAPIENIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Tie Saugumo tardymo skyriaus užklausimai rajonų KGB viršininkams ir atsakymai į juos (su apklaustųjų protokolais) įdėti į mūsų parengtinio tardymo bylos medžiagą. Šioje byloje yra įsiūta ir Biržų raj. pareigūnų raštas vysk. V. Sladkevičiaus apklausinėjimo dėl vaikų katekizavimo Nemunėlio Radviliškyje ir S. Kovaliovo teismo nuosprendžio nuorašas, ir chemijos mokslų kandidato Tamonio pripažinimo psichiškai nesveiku dokumentai, ir N. Sadūnaitės, V. Jaugelio, P. Pliumpos fotografijos, atimtos iš Šveicarijos piliečio, berods, pavarde Kolombo; ir iš manęs 1973. XI. 20 paimtų ir negrąžintų dalies religinių knygų 1975 metų sunaikinimo (sudeginimo) dokumentai (tų negrąžintų knygų daugiau kaip 20 pavadinimų — apie 450 egz. Negrąžintų knygų sąrašas pridėtas prie 1976. IV. 23 pareiškimo, adresuoto TSKP CK gen. sekretoriui. Apie šių knygų sunaikinimą aš nieko nežinojau, todėl parašiau pareiškimą, prašydamas duoti nurodymą LTSR Saugumo komitetui, kad grąžintų šias knygas ir rašomąją mašinėlę, nes šios knygos neturi nieko bendro su nusikaltimu.

Kol Urbonas rašė kaltinamąją išvadą, su bylos medžiaga teko susipažinti Urbono tardymo kambaryje. O kai jis baigė rašyti kaltinamąją išvadą, tada su bylos medžiaga susipažinti prižiūrėtojai vesdavo į tardytojo Markevičiaus darbo kambarį.

Čekistai, norėdami sukompromituoti "LKB kroniką", tardo kai kuriuos joje aprašytus asmenis, klausinėja, kam jie pasakojo apie įvykius ir net verčia paneigti "Kronikoje" paminėtų faktų tikrumą. Ne retai panaudoja neteisėtas priemones, kad tik būtų suniekinta "Kronika". Atsiranda žmonių, kurie bijodami čekistų ar kitų valdžios pareigūnų, paneigia "Kronikoje" paminėtus faktus. Taip padaryti bandė Salų (Rokiškio raj.) tarybinio ūkio vairuotojas Šutas. Jeigu valdžios pareigūnams rūpėtų visuomenės gerovė, jie neprievartautų tikinčiųjų piliečių.

Klausimas Markevičiui

Aš, susipažindamas su bylos medžiaga, paklausiau tard. Markevičių:

— Jūs sakėte, kad jums tenka vadovauti pastangom likviduoti "LKB kroniką" nuo jos atsiradimo (1972 m.) iki šios dienos. Nuo 1973 m. pabaigos buvo areštuoti ir nuteisti: P. Pliumpa 8 metus griežto režimo, P. Petronis — 4 metus griežto režimo, N. Sadūnaitė — 3 metus griežto režimo ir 3 metus nutrėmimo (ją areštavo ir nubaudė vien tik už vieno numerio perrašymą rašomąja mašinėle 14 puslapių!), V. Jaugelį — 2 metus bendro režimo, S. Kovaliovą — 7 metus griežto režimo lagerio ir 5 metus nutrėmimo. Dabar areštuoti ir bus teisiami kun. J. Matulionis, O. Pranckūnaitė ir Vl. Lapienis. Jie buvo apkaltinti gaminimu, skleidimu, platinimu tarybinę santvarką žeminančių šmeižikiškų prasimanymų. Tos literatūros tarpe ypač buvo minima "LKB kronika". Jeigu "Kronikos" leidimas būtų nuo jų priklausęs, tai ji būtų jau seniai likviduota. Čia paminėtus ir daugelį nepaminėtų žmonių jūs patalpinote už grotų ar spygliuotų vielų, o "Kronika" kaip ėjo, taip ir eina. Ar taip elgdamiesi su tikinčiaisiais savo piliečiais, griebdamiesi vėzdo, kur nereikia, nedidinat nepasitikėjimo Tarybų valdžia? Ar negausinat savo priešų eilių?

Markevičius piktai atkirto:

— Jeigu "Kronikos" leidėjai nori, tegu aukoja žmones.

— Kaip mes galime būti "Kronikos" leidėjų aukos, jeigu mes jų net nepažįstam? Žmonės vargsta kalėjimuose ir priverčiamojo darbo lageriuose dėl to, kad jūs norite prievarta primesti mažumos (ateistų) įstikinimus daugumai (tikintiesiems), jūs verčiate žmones elgtis prieš savo sąžinę, jūs nesilaikote neliečiamų žmogaus teisių. Užmerkimas akių tiesai gimdo netoleranciją, o netoleranciją — prievartą ir terorą.

Melų rinkinys

Sklaidydamas bylos medžiagos puslapius ir matydamas kiek daug juose melo, klastos, neteisybės, neapykantos tikintiesiems, galvodavau: kur dingo meilė tiesai, išmintis, taurumas, garbė ir žmogiškas orumas? Kodėl, siekiant laisvės, visą žemę norima paversti ištisu kalėjimu ar priverčiamojo darbo stovykla? Kaip galima kalbėti apie piliečių teisių ir laisvių apsaugą, jei beteisis, beginklis ir bejėgis žmogus trypiamas viso valstybės valdžios aparato?

Kai baigiau susipažinti su byla, tardytojas paklausė mane, ar pageidauju papildyti tardymą? Jei pageidauju, tai kuo? Kadangi mano giliu įsitikinimu tardymas buvo atliktas ne visapusiškai, ne objektyviai, ne pilnutinai, bet subjektyviai, todėl norint, kad bylos aplinkybių ištyrimas būtų atliktas kaip reikalauja LTSR BP 18 str. ir 236 str. 4 postraipsnis, reikėtų parengtinį tardymą pradėti iš naujo. Tačiau žinojau, kad nei prokuroras, nei tardytojas nenorės prisipažinti klydę, nenorės iš naujo pradėti parengtinio tardymo. Visa tai turėdamas galvoje, aš pageidavimo papildyti parengtinį tardymą nepareiškiau.

Baigęs susipažinti su bylos medžiaga, gavau kaltinamąją išvadą. Žinojau, kad netrukus bus teismas.

Rytą, prieš vežant į teismą, kiaurai persmelkė kažkokia nejauki nuotaika, užgožianti visą dvasinę žmogaus būtį. Kažkas panašaus buvo su kaliniu Luckum. Pergyvenau kažkokį proto atbukimą, nenatūralų išsiblaškymą . . .

Teisme

"Justitia est fundamentum regnorum" (Teisingumas yra valstybių pagrindas).

"Teisingumą TSR Sąjungoje vykdo tik teismas" — skelbia konstitucijos 151 str.

". . . Visiems žmonių šeimos nariams būdingo orumo ir lygių bei neatimamų teisių pripažinimas yra laisvės, teisingumo ir visuotinės taikos pagrindas" — skelbia Visuotinė žmogaus teisių deklaracija.

Kenčia nuo neteisybės pavieniai asmenys, kenčia tautos bei valstybės. Vargas tokiai valstybei, kurioje teisingumas gyvena tik popieriuje . . . Teisybė kelia tautą, neteisybės daro tautas nelaimingas ir jas net pražudo.

Išrengė nuogai

1977 m. liepos 21 d. rytą, prieš veždami į teismą, čekistai nuvedė mane į kratų kamerą, liepė nusivilkti visus drabužius. Po to delnais perbraukė per plaukus, pražiodė — ar neturiu ko įsidėjęs burnoje, liepė pakelti rankas — ar nėra ko pažasčiuose, liepė pakelti kojas, atsitūpti, apsigręžti. Taip patikrinę, stvėrėsi už drabužių: išglamžė trusikus, maikę, kojines, baltinius, kostiumą ir visa pametė man po kojomis sakydamas: "odevaise!" (apsivilk). Batus išmaigė pirštais ir dar kažkokiu geležgaliu. Kruopščiai patikrino išsirašytas iš bylos reikiamas žinias, kurias nešiausi į teismą. Tada čekistai perdavė mane kareiviams, vadinamiems "konvojininkams".

Kareiviai nepatikėjo čekistų padaryta krata ir patys vėl, kaip čekistai, nuogai išrengė ir viską smulkiai iškratė. Jie tik netikrino iš bylos išrašytų žinių, kurias turėjau panaudoti teisme. Taip iškratę, kareiviai nuvedė mane į "voronoką" (metalinėm sienom autosunkvežimis, specialiai padarytas kaliniams vežioti), pasodino į boksą (siaura metalinė dėžė, tarsi spinta vienam kaliniui sėdėti), užrakino duris.

Po to atvedė kun. K. J. Matulionį ir O. Pranckūnaitę. Susodinę visus tris kalinius, susėdo ginkluoti kareiviai ir nuvežė prie Aukščiausiojo teismo rūmų. Išlaipino ne prie fasadinių durų, bet prie durų, esančių prie Lukiškio kalėjimo sienos. Priekyje atsistojo ginkluoti kareiviai, už kareivių atsistojo teisiamoji O. Pranckūnaitė, už jos nugaros per kelis žingsnius vėl stojo kareivis, tada teisiamasis kun. K. J. Matulionis, už jo nugaros — kareivis, o už jo — teisiamasis V. Lapienis; iš šonų taip pat sustojo kareiviai. Ir taip mus nuvarė į teismo rūmų rūsius, esančius po teismo salėmis. Kiekvieną teisiamąjį rūsyje užrakino ir prie durų pastatė kareivius sargybai. Kareiviai kalbėjo tik rusiškai.

Teismo salėje

Prieš prasidedant teisminiam tardymui, iš šių teismo rūsių kareiviai nuvedė mus į teismo posėdžių salę. Teismo salėje, paaukštintoje dalyje už stalų turėjo užimti vietas teisėjas su tarėjais, teismo sekretorė; kairėje pusėje buvo prokuroro stalas, o dešinėje — advokatų staliukai ir kėdės. Truputį žemiau — teisiamieji. Už kiekvieno teisiamojo nugaros stovėjo po ginkluotą kareivį. Teismo salėje pirmuosiuose suoluose sėdėjo taip pat kareiviai ir sargybos viršininkas. Toliau sėdėjo čekistai ir jų kviestiniai.

Štai teismo sekretorė O. Jablonskaitė garsiai paskelbia: "Teismas eina — prašom stoti!" Į teismo salę įeina teisėjas S. Raziūnas ir tarėjai V. Brokevičienė ir B. Kilius. Dar prieš įeinant teisėjui, prie savo staliuko atėjo prokuroras Bakučionis ir kitoje pusėje advokatai: V. Šadreika ir V. Aperaitis.

Kadangi aš gynėjo atsisakiau, todėl teismo paskirtas gynėjas — advokatas išeina iš teismo salės.

Sekretorė skaito kaltinamąją išvadą. Ji skaito gana ilgai ir labai tyliai. Perskaičius kaltinamąją išvadą, teisėjas paklausia Pranckūnaitę, Matulionį ir Lapienį, ar suprantamas pareikštas kaltinimas ir paklausia kiekvieną teisiamąjį, ar jis prisipažįsta kaltu? Aš, nenorėdamas nusikalsti objektyviai tiesai, pasakiau, kad kaltinimo esmė man neaiški, kaltinimo išvadoje paminėtų nusikaltimų nepadariau, todėl kaltu neprisipažįstu.

Prieš pradedant teisminį apklausinėjimą, liudininkai pašalinami iš salės. Žmoną pakvietė kaip liudininkę (nors prieš teismą tardytojas Urbonas man sakė, kad žmona nebus kviečiama liudyti), todėl ir ją pašalino. Liudytojai būna izoliuoti, kad negirdėtų, kas kalbama teisminio tardymo metu.

Teisėjas paklausia prokurorą ir gynėjus bei teisiamuosius dėl pasiūlymų, liudytojų apklausos ir bylos daiktinių įrodymų tyrimo tvarkos. Prokuroras Bakučionis pasiūlo teisiamuosius apklausinėti tokia tvarka: O. Pranckūnaitę, K. J. Matulionį ir V. Lapienį. Aš pasakiau teisėjui, kad esu labiausiai kaltinamas, todėl turėčiau būti apklaustas pirmuoju. Matulionio gynėjas advokatas Šadreika pritarė mano pasiūlymui. Tačiau teisėjas paliko prokuroro Bakučionio pasiūlytą apklausinėjimo tvarką. Galbūt prokuroras ir teismas nenorėjo, kad aš savo laikysena nepaveikčiau kitų teisiamųjų ir jie nepakeistų parengtiniame tardyme duotųjų parodymų.

Nieko neleido salėn

"Visuose teismuose bylos nagrinėjamos viešai" — skelbia konstitucijos 157 str. Teismo sekretorė taip pat paskelbia, kad byla nagrinėjama viešajame posėdyje. Tačiau, nors teismo salė buvo pustuštė (joje buvo kareiviai, keli saugumiečiai bei keli jų kviestiniai), bet nė vieno iš atėjusių mano giminių bei pažįstamų į teismo salę neįleido. Neleido nei pirmąją, nei antrąją teisminio tardymo dieną. Buvo atėjęs žmonos brolis Adolfas Baumilas su draugais, žmonos sesuo Baumilaitė Ona, nemažas būrys kitų giminių bei pažįstamų. Jie abi dienas išstovėjo arba vestibiulyje, arba prie teismo durų lauke, laukdami, kada juos įleis į teismo salę. Šis poelgis ne tik pažeidžia konstitucijos 157 str., bet ir kompromituoja sovietinę valdžią, verčia visuomenę galvoti, kad viską reikia suprasti ir daryti atvirkščiai, negu kalba įstatymai. Jei skelbia, kad teismas viešas, reikia suprasti, jog jis yra uždaras. Viskas turi būti "kaip reikia", o ne kaip skelbia konstitucija. Čia prisiminiau tokį faktą. 1945 m. į Kauną atvyko Vilkaviškio vyskupas Karosas, kuris turėjo virš 90 metų amžiaus. Kadangi šis vyskupas garsėjo savo išmintim, todėl Kauno arkivyskupijos valdytojas prelatas Jakubauskas kreipėsi į vyskupą, prašydamas patarimų dėl kontaktų su sovietine vyriausybe. Vysk. Karosas keliais žodžiais davė klasišką patarimą: "Ko reikalauja, daryk priešingai, neapsiriksi!"

Bijo viešumos

Taigi 1977 m. liepos 21 ir 22 d.d. giminių ir pažįstamų į teismo salę neįleido. Tik trečiąją dieną, kai liko tik paskelbti nuosprendį, jie buvo įleisti.

Peršasi išvada, kad teismas, čekistai ir prokuroras jaučiasi netvirtai, jei bijo viešumos. Kai bijoma tiesos, tenka slėptis nuo liaudies, nuo tikinčiosios visuomenės. Marksistai nedrįsta eiti į laisvas, atviras diskusijas su tikinčiaisiais nei spaudoje, nei mokslo įstaigose. Tiesa turi būti ieškoma žmogaus asmens orumui ir jo prigimčiai deramu būdu, būtent laisvu tyrinėjimu, o ne prievarta.

Taigi pirmas politinių teismų bruožas — uždarumas. Buvo skelbiama, kad bylos nagrinėjamos viešai ir tada, kai buvo teisiami Pliumpa, Jaugelis, Petronis, Stašaitis, o vėliau Sadūnaitė, Kovaliovas ir kiti, tačiau ir tada nei manęs, nei kitų žmonių į teismo salę neįleido. Kam tas melas? Kodėl mulkinama visuomenė? (B.d.)

A†A
dr. ANTANUI KIMSAI
mirus,

nuoširdi užuojauta visai Jūsų šeimai, netekus brangaus šeimos nario – Vyro ir Tėvelio –

P. Naudžiuvienė

Mano mylimas vyras
a. a. JUOZAS VIEČERINSKAS
mirė 1986 metų vasario 9 dieną

Tavęs netekimas sugėlė man širdį,
Bet iškeliavai ne vienas –
Dalis manęs iškeliavo su Tavimi
Tą dieną, kai Viešats pašaukė į namus.

Visuomet liūdintys –
žmona Janina
sūnūs – Ričardas ir Kęstutis
duktė Kristina, žentas Alek
vaikaičiai – Edmundas ir Konradas

PADĖKA

1986 metų gruodžio 24 dieną mirė
A†A
K. ČEČKAUSKIENĖ

Nuoširdi padėka: klebonui kunigui J. Liaubai, OFM, už maldas laidotuvių koplyčioje, pamaldas šventovėje ir velionės palydėjimą į lietuvių kapines; A. V. Paulioniams už vargonavimą ir giedojimą.

Esame dėkingi: karsto nešėjams; aukojusiems šv. Mišias, pareiškusiems užuojautas, lankiusiems velionę laidotuvių namuose, dalyvavusiems pamaldose šventovėje ir palydėjusiems į lietuvių kapines Mississaugoje.

Dėkojame ponioms už iškeptus tortus.

Visiems nuoširdus ačiū!

Vyras, sūnus, duktė su šeima ir vaikaičiai

PADĖKA

1986 m. rugsėjo 29 d. staigiai ir nelauktai mirė
mūsų mielas vyras, tėvas, brolis, sūnus
a.a. ANTANAS BAZILIAUSKAS

Nuoširdžiai dėkojame kun. Aug. Simanavičiui, OFM, bei kitiems kunigams pranciškonams už dvasinius patarnavimus tose mūsų skausmo dienose.

Dėkojame: V. Biretai už vadovavimą tokiam jautriam atsisveikinimui laidotuvių namuose; J. Karasiejui, G. Paulionienei, V. Turūtai, L. Radzevičiui tarusiems atsisveikinimo žodžius.

Dėkojame solistams — A. Simanavičiui, R. Strimaičiui, L. Marcinkutei už gražų giedojimą bei vargonavimą šv. Mišių metu.

Dėkojame visiems draugams bei pažįstamiems, gausiai lankiusiems velionį laidotuvių namuose, mus užjautusiems žodžiu, raštu, šv. Mišiomis, gėlėmis, aukomis lietuviškoms institucijoms, gausiu palydėjimu a.a. Antano jo paskutinėje žemiškoje kelionėje į lietuviškas Šv. Jono kapines Mississaugoje.

Velionies pageidavimu, viešos vaišės nebuvo suruoštos, bet būrelis artimų draugų aplankė šeimą namuose. Visiems atsilankiusiems bei prisidėjusiems darbu, susijusiu su šiuo apsilankymu, nuoširdus ačiū.

Žmona Danguolė
Sūnus Antanas, duktė Viktorija
Broliai – Leonas ir Jeronimas
Mama Ona

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Prancūzų žurnalo "Famille chretienne" 1986 m. gruodžio numerio priedo trečdalis buvo skirtas Baltijos šalims. Jame buvo atspausdinta ši nuotrauka iš sovietų okupuotos Lietuvos. Joje matyti jaunų kunigų pagerbimas primicijų ar kuria kita proga. Minėtame žurnale nėra jokio paaiškinimo

Dievas, žmogus, atominė jėga

LINA MOCKUTĖ

Žaidžia kambary du vaikai. Vienas rankoje laiko lėktuvą, o kitas, vyresnysis, bando jį iš rankos išmušti sviedinuku. Kai pataiko, lėktuvas iškrenta iš jaunesniojo rankų. Jis jį vėl pasiima, ir žaidimas kartojasi. Kai jaunesniajam žaidimas įkyri, jis pradeda žliumbti ir bėga skųstis pas mamą. Atėjusi mama švelniai pabara savo vyresnyjį sūnų, kam jis savo broliuką erzina. Šis patraukia pečiais ir po kiek laiko tęsia žaidimą toliau su jaunesniuoju.

Žaidimą juodu tęsia toliau. Jaunesnysis po kiek laiko vėl pradeda ašaroti. Pagaliau tas jo zyzimas vyresniajam įkyri, ir jis jam muša per veidą, kad nusiramintų. Tačiau broliukas dar labiau pradeda klykti ir supykęs broliui atkeršija, taip pat trenkdamas per žandą.

Abu tada rimtai pradeda muštis. Motina, girdėdama savo sūnelių klyksmus, įbėga kambarin, abu mušeikas atskiria ir nubaudžia. Jai liūdna, kai jie taip elgiasi. Ji ne taip juos auklėjo.

Jaunesniojo broliuko elgesys yra lengvai išaiškinamas: jam nepatiko, kad brolis vis laimi ir jį vis žemina. Jis už tai pradeda verkti. Vyresnysis, kuris džiaugiasi, kad vis laimi, supranta kodėl brolis verkia, tačiau užuot jį nuraminęs ir leidęs jam laimėti porą kartų, kad nesijaustų nuskriaustas, nori jį dar labiau pažeminti.

Tarp suaugusių ir vaikų galvosenos tėra mažas skirtumas. Nors suaugusieji turi daugiau žinių ir didesnį supratimą apie pasaulį, dauguma jų niekad neišauga tų polinkių, kuriuos jie patys vadina vaikiškais. Pavyzdžiui, noras save išaukštinti ir kitą pažeminti yra dažnai vadinamas vaikišku elgesiu, tačiau suaugusieji irgi neretai panašiai daro.

Žmogus mėgsta pasirodyti geresnis todėl, kad apie save turi aukštesnę nuomonę, negu t o k s yra. Kai vienas dedasi geresniu, kito širdyje užsidega pavydo ir neapykantos liepsnelė, kuri yra lengvai kurstoma ir greitai plečiasi. Tačiau ji yra lengvai užgesinama, kai pažemintasis atkeršija arba įsitikina, kad jis yra geresnis už kitą.

Kaip tarp vaiko ir motinos, suaugusių gyvenime reiškiasi panašūs santykiai su Dievu. Panašiai, kaip vaikas ne visada supranta savo motiną, taip žmogus dažnai nesupranta Dievo. Didžiausias nesupratimas vyksta todėl, kad Dievas mus moko mylėti savo artimą, savo brolį, o žmogus savanaudis iš prigimties yra pripratęs luptį akį už akį. Atsiųsdamas savo vienatinį sūnų į šį pasaulį, Dievas norėjo, kad Jėzus taptų moraliniu žmonijos meilės modeliu. Yra šiais laikais daug žmonių, kurie tą modelį stengiasi sekti, tačiau yra nemažas skaičius žmonių, kurie neklauso šaukimo į meilės pasaulį, nori verčiau pasiduoti silpnybėms — vaikiškiems polinkiams — pavydui ir kerštui.

Pavydas rodo išdidų, savanaudišką ir smarkų žmogaus būdą, kuris jį nuolat verčia priešintis kitiem žmonėm. Tas priešinimasis kartais įvelia daugybę žmonių, kurie, kaip akli aklų lydimi, padeda vienam žmogui pasirodyti, kad jis geresnis už kitą. Kaip maži vaikai, suaugusieji žaidžia pavojingą žaidimą, besiteisindami, kad jų veiksmai yra geri, gerai žinodami, kad jie tokie nėra: iššudo mases žmonių ir nesupranta, kad tas beširdis žudymas nieko daugiau neįrodo, kaip siauras pažiūras apie save ir kitus.

Šio šimtmečio pradžioje, kai mokslo įtaka labai padidėjo, žmogus užmiršo Dievą ir pradėjo garbinti save. Tie, kurie grynai mokslu pasitiki, sako, kad žmogus vienas galės išspręsti visas pasaulio problemas, jų tarpe karą ir mirtį. Dėl to pasaulis pasidavė nuodėmei ir pagrindiniai žmogaus norai tapo jo tikyba bei morale. Pasaulį ištiko baisiausia prievarta ir nusivylimas, kuris dar tebesitęsia.

Senovėje žmogus, kaip mažas vaikas, žaisdavo su paprastais ginklais, džiaugdamasis savo sumanumu, kuris jam padės apsiginti nuo kito žmogaus — jo priešo. Per amžius tie ginklai vis darėsi žiauresni, tačiau jų tikslas liko tas pats — žudyti. Šiuo metu pats baisiausias ginklas yra atomas, kurį žmogus, jei panaudotų, galėtų sunaikinti visą gyvūniją.

Tačiau mintyse kyla klausimas: nejaugi žmogus žmogaus taip nekenčia, taip bijo, taip negaili? Nejaugi pasaulyje nebėra pasitikėjimo ir meilės?

Gali būti, kad ta baimė nėra baimė žmonių. Gali būti, kad mes bijome kokios nors nežinomos, nesuprantamos jėgos, kuri slypi kiekviename iš mūsų ir kuri mus veda į blogį. Gal yra šis blogis kiekviename iš mūsų, kuris mus baugina.

Jei taip, tai šio pasaulio istorija baigsis panašiai kaip R. L. Stevensono pasaka "Dr. Jekyll and Mr. Hyde", kurioje geras žmogus pradėjo per dažnai pasiduoti savo blogajai savybei. Iš pradžių jis savo persimainymus galėjo kontroliuoti, tačiau galų gale jie nebeklausė jo valios, ir jis nusižudė.

Visi žinome, kad mums gresia trečiasis pasaulinis karas. Niekas nenori, kad pasaulis būtų sunaikintas, tačiau mažai kas kreipia dėmesį į patį lengviausią išsprendimą. Nostradamus šešioliktame šimtmetyje pranašavo trečiąjį pasaulinį karą, kai Vakarai bus galingiausias kraštas pasaulyje. 1917 m. Marija pasirodė Fatimoje trims piemenėliams, kuriems ji atskleidė atominio karo galimybę. 1981 m. Medjugorje, Jugoslavijoje, Marija pasirodė šešiems jaunuoliams, kuriems ji kalbėjo apie kasdien artėjantį pasaulio galą po atominio karo. Kaip bebūtų, šie visi pranašavimai turėjo vieną bendrą, aiškią sąlygą: jei žmogus grįš į Dievą, pasaulyje įsiviešpataus taika. Tokiai komplikuotai problemai yra paprasta išeitis.

Deja, ji nėra lengvai pasiekiama. Atsižadėti visų polinkių, kuriuos mes paveldėjome iš mūsų senolių ir kurie yra mumyse iš prigimties, yra sunku. Tačiau jei šis mums Dievo duotasis pasaulis yra brangesnis už mums nereikalingus polinkius, mūsų pasirinkimas pasidaro labai lengvas: jų atsižadėti ir pamilti savo artimą. Šio pasirinkimo vaisius bus taika bei ramybė pasaulyje ir dangiškas džiaugsmas širdyse.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: ***"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išeivijoje!"***

Kai lietuviai dirbo Kanados miškuose, kasyklose . . .

Prisimenant a.a. kunigą Stasį Kulbį mirties metinių proga

Manau nedaug rasime lietuvių katalikų Kanadoje, kurie nežinotų skrajojančio kapeliono kunigo Stanislovo Kulbio, SJ, gimusio 1910 m. sausio 1 d., mirusio 1986 m. vasario 10 d. ir palaidoto Čikagoje. Jis buvo ypatingas kunigas — broliškas visų lietuvių draugas. Todėl nenuostabu, kad daugelis jo labai pasigedo, kai mūsų renginiuose buvo pajusta tam tikra spraga: nebeskambėjo jo garsus ir atviras — nevaidmainiškas juokas, nebebuvo tokio visus išjudinančio gyvumo. Juk jis atvykdavo į kiekvieną svarbesnį lietuvių susibėgimą, nežiūrėdamas, ar ta proga buvo užtenkamai svarbi. Jis lankė visas apylinkes tiek dideles, tiek ir mažas. Mažosios apylinkės laikė jį vienu nuoširdžiausių savo draugų.

Kai jis atvykdavo, visa aplinka sušvisdavo kažkokiu retai pasitaikančiu optimizmu, draugiška atmosfera, skambiais pasikalbėjimais. Visus jis išjudindavo iš eilės sveikindamas, pasakydamas malonų žodį, pajuokaudamas ir t.t. Be skirtumo visi lietuviai jam buvo broliai ir sesės.

Jis buvo labai mėgstamas ir jaunimo, su kuriuo jis labai greitai susidraugaudavo. Tokį draugišką ryšį ir taip greitai su jaunimu sumegzti ne kiekvienam pasiseka.

Atsižvelgiant į tas jo savybes, kun. St. Kulbis buvo paskirtas lietuvių skautų ir skaučių dvasios vadu Kanadoje. Vargiai jis yra praleidęs bent vieną skautų stovyklą Kanadoje, neretai lankydavosi ir JAV-se. Buvo apdovanotas aukščiausiais skautų ordinais ir pakeltas į vyr. skautininkus.

Tačiau svarbiausia kun. St. Kulbio misija buvo lankymas lietuvių, išsisklaidžiusių po plačius Kanados plotus. Jis pats juokaudavo: "Mano parapija yra visa Kanada . . . nuo Halifakso iki Vankuverio". Ši jo misija buvo milžiniškos svarbos to meto lietuviams. Ne vienas apie jį kalbantis ar rašantis teisingai primena, kad Kulbio atsiradimas Kanadoje buvo lyg ir paties Dievo dovana šio krašto Kanados lietuviams, dirbantiems kasyklose, miškuose, prie elektros jėgainių statybų ir t.t. Kai jis 1946 m. atvyko Kanadon, čia buvo tik dvi lietuvių parapijos — Montrealyje ir Toronte. Kun. J. Bobinas buvo vienintelis lietuvis kunigas Kanadoje.

Neįprasta aplinka, nematymas nieko lietuviško, nuolatinis didžiųjų buldozerių, sunkvežimių ir kitų mašinų ausis užtrenkiantis triukšmas, girdimas ne tik dieną, bet ir naktį, — savotiškai prislėgdavo neseniai nuo tėvynės atitrūkusius lietuvius, nors ekonominės perspektyvos ir teikdavo jiems tam tikro optimizmo. Todėl kun. Kulbio pasirodymas visada būdavo lyg savotiška didelė šventė. Juk jis ne tik suteikdavo dvasinį-religinį patarnavimą, bet ir žymiai pakeldavo sunkiai dirbančiųjų nuotaiką. Kai miškuose šv. Mišių metu iš jaunų krūtinių suskambėdavo "Pulkim ant kelių", "Marija, Marija" ar Lietuvos himno žodžiai, — ne vienam išspausdavo ašarą ir leisdavo pasijusti arčiau paliktos tėvynės. Tai būdavo labai vertinga atgaiva! Žinia apie kun. Kulbio atvykimą greitai pasklisdavo darbininkų gyvenvietėse. Štai vienas būdingesnių pasikalbėjimų:

Petras: "Šį sekmadienį turėsime rekolekcijas. O tu, Antanai, ar važiuosi su mumis?"

Antanas: "Nagi, Petreli, tu žinai mane, tai man nėra reikalo nė aiškinti. Ką aš ten veiksiu? O koks kunigas atvyksta?"

Petras: "Kunigas Kulbis".

Antanas: "O tai kitas reikalas! Jei Kulbis, tai ir aš važiuoju!"

Priėjęs prie kitų, Petras juos klausia: "O kaip jūs, vyrai, ar važiuosite į rekolekcijas?"

Vyrai: "Kas reikia, tai reikia, o ypač kai kun. Kulbis atvyksta mes visada važiuojame".

Petras: "Tai kodėl jums šis kunigas taip patinka?"

Vyrai: "Kad jis atvyksta ne kaip autoritetas, norįs mus pamokyti, bet kaip mūsų draugas, besidalinąs su mumis dvasinį gyvenimą liečiančiomis mintimis. Jis toks kuklus — lyg jis būtų vienas iš mūsų. Stengiasi kiekvienam gerą žodį pasakyti, pakelti nuotaiką, pajuokauti ir t.t."

Kun. Kulbis lankydavo visus ir visur — jo neatbaidydavo nė tolimiausios ir labai varginančios kelionės. Jis nesirūpindavo, ar kas jį pavalgydins, ar kas jį priglaus nakvynei. Jam gerai būdavo pamiegoti ir palapinėje ant žemės ar ant kieto suolo.

Kun. Jonas (kun. J. Staškus) 1986 m. vasario 13 d. "Draugo" 30 nr. labai vykusiai jį apibūdino, pavadindamas jį Kanados lietuvių apaštalu ir atkreipdamas dėmesį į jo keliavimo aplinkybes: "Įsidėdavo kišenėn duonos gabaliuką, kartais dar ir sūrio. Tai ir viskas. O vandens juk niekur netrūksta. Ir tai darė ne iš šykštumo, o kad mėgo keliauti kaip neturtėlis Kristus. Permiegoti visur jam buvo gerai."

Geriausia padėka iškeliavusiam apaštalui būtų, jei lietuviai jį prisimintų savo nuoširdžia malda, šv. Mišių užprašymu ir paminklo pastatymu lietuvių kapinėse Mississaugoje. **D.E.**

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Lougheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Apaštalinis Vatikano delegatas vysk. SEBASTIANO BAGGIO, besilankantis 1960 m. Montrealyje. Jam asistuoja kun. STASYS KULBIS, SJ. Pastarasis mirė Montrealyje 1986 m. vasario 10 d., palaidotas Čikagoje, o paminklas statomas Šv. Jono lietuvių kapinėse Ontario Mississaugoje, kur velionis norėjo būti palaidotas

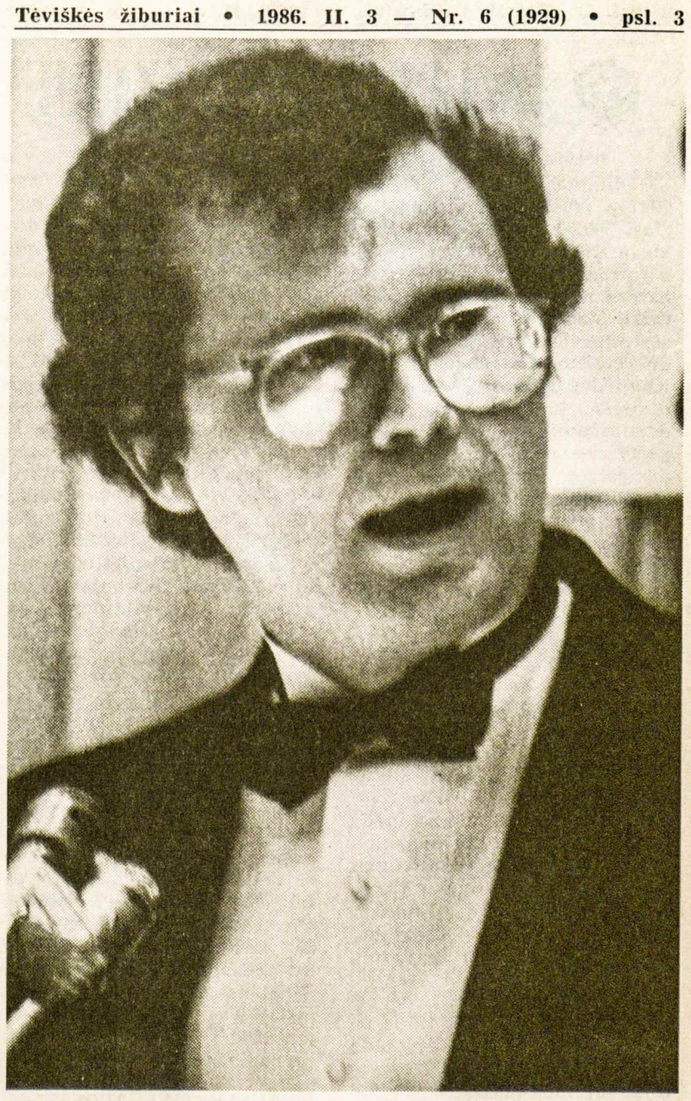

LINAS KOJELIS, JAV prezidentūros – Baltųjų rūmų pareigūnas, pasakys pagrindinę kalbą Vasario 16 minėjime Toronte-Mississaugoje, Anapilio salėje, vasario 15, sekmadienį, 4 v.p.p. Jis yra specialus prezidento Reagano asistentas visuomeniniams ryšiams. Šis jaunas, aukštų kvalifikacijų (Princetono un-to magistras) ir plačios politinės patirties lietuvis yra atsakingas už prezidento Reagano užsienio politikos propagavimą (JAV-Sov. Sąjungos santykiai, strateginė gynyba bei jos biudžetas, JAV politika Vidurio Amerikoje . . .). Linas Kojelis skiria nemažai laiko ir lietuviškajai visuomenei. 1985 m. vasarą jis kalbėjo Europos lietuvių studijų savaitėje Veronoje, Italijoje, 1986 m. kalbėjo Vasario 16 minėjimuose Los Vegas ir Los Angeles, Baltiečių laisvės dienoje Daytona Beach, Fla., politinėje Lietuvių jaunimo sąjungos konferencijoje Vašingtone, Lietuvių fronto bičiulių savaitgalyje Čikagoje, Religinės lietuvių katalikų šalpos konferencijoje Niujorke ir visoje eilėje JAV Lietuvių Bendruomenės suvažiavimų. Prieš keletą savaičių viceprezidentas Bush įteikė L. Kojeliui "Navy Reserve Ensign" pažymėjimą Nuotr. Vyt. Maželio

Aukos Tautos fondui Hamiltone

Čia skelbiamos Hamiltono lietuvių aukos, skirtos Lietuvos laisvinimui 1986 metais

Kredito kooperatyvas "Talka" 200 dol., DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba 200 dol., Medžiotojų-žūklautojų klubo valdyba 100 dol., Hamiltono lietuvių pensininkų klubas 50 dol.

Iš pavienių asmenų 1200 dol. Kostas Grudzinskas, 225 dol. Stasys ir Sofija Rakščiai, 195 dol. Alf. Augustė Patamsiai, 180 dol. Marija Kvedarienė, 150 dol. J. Asmenavičius, 140 dol. Anicetas ir Francis Povilauskai, 120 dol. Juozas ir Elvyra Bajoraičiai, Leonas ir Eugenija Klevai, G. J. Skaisčiai, 105 dol. Antanas Obcarskis, Stasė Šukaitienė. Po 100 dol. — J. Bersėnas, V. Miškinis, V. B. Perkauskai, Z. Al. Pulianauskai, 80 dol. V. Matukaitis, po 75 dol. P. St. Kanopos, A. M. Pusdešriai. Po 70 dol. — Pr. Z. Sakalai, B. A. Steponavičiai, Birutė Sadauskienė. 65 dol. J. E. Bubniai. 60 dol. J. Liaugminas, Kostas ir Lucy Meškauskai, St. Senkus.

Po 50 dol. — J. Baran, S. Fredas, Alb. D. Jankūnai, V. E. Kairiai, A. A. Keliačiai, J. Lekutis, N. Navickienė, dr. V. Kvedaras, Ad. Petraitienė, L. Pliūra, S. Raupėnas, F. Al. Rimkai, Pr. E. Seiriai, J. Svilas, dr. B. Vidugiris, Br. O. Vengris, St. Stanevičius.

Po 45 dol. — V. Beniušis, M. I. Repečkos, J. Stonkus, Er. Lengnikas.

Po 40 dol. — V. Bruzgis, Stefanija Domeikienė, T. Gureckienė, L. D. Gutauskai, A. M. Garkūnai, A. Kamaitis, Pr. Kažemėkas, P. Žulys, P. R. Pakalniškiai, J. Povilauskas, V. Leparskas, Vl. Saulis, Č. Tiškevičius, Br. Venclovas, A. V. Kėžinaičiai.

Po 35 dol. — Aniceta Deksnienė, J. O. Deveikiai, Br. G. Grajauskai, Ant. St. Petkevičiai, J. Raguckas, R. Wassa, A. J. Gedrimai.

Po 30 dol. — V. Agurkis, Z. M. Bakaičiai, P. E. Brasai, J. Butkevičius, kun. J. Liauba, OFM, A. Jankauskas, J. Leščius, B. E. Milašiai, P. Masys, K. St. Mileriai, J. A. Mačiukai, A. Prunskus, S. J. Pyragiai, Al. Grajauskas, A. P. Volungės, J. J. Stanaičiai; 28 dol. S. Tekorius.

Po 25 dol. — P. G. Breichmanai, A. Mingėla, V. Morkūnas, K. H. Norkai, R. Bulovas, J. R. Pleiniai, V. J. Svilai, St. Geidukytė, R. Geidukytė, T. Falkauskas, Ig. Varnas.

Po 20 dol. — J. Andrukaitis, P. Budvydis, A. Didžbalienė, M. Chrolavičienė, Z. Čečkauskas, B. V. Cvirkos, K. E. Gudinskai, V. Gelžinis, Z. Gasiūnas, K. J. Januškevičiai, V. A. Januškos, M. Jonikas, P. V. Lukošiai, G. Melnykas, J. Mažulaitis, J. Tarvydas, J. Kareckas, K. Mankauskienė, J. Krištolaitis, P. T. Kareckai, Vl. Kezys, A. Tėvelis, V. Grikietis, V. Narkevičius, A. Jusys, A. Pintulis, V. J. Pilkauskai, J. L. Stungevičiai, K. E. Simaičiai, P. V. Šidlauskai, B. A. Šilgaliai, V. G. Stabingiai, P. Šimelaitis, J. Rudys, M. Savokaitienė, P. Seibutis, O. Savickienė, Z. Stonkus, B. Orvidas, A. Gedminas, Z. Vainauskienė.

15 dol. — Al. Erštikaitis, F. Pajarskas, A. Vinerskis.

Po 10 dol. — E. Antanaitienė, R. Bagdonas, Z. Didžbalis, A. Dudonis, I. Čerškienė, S. Elvikienė, Pr. Enskaitis, S. Bitinas, O. Gurgždienė, R. Neskie, B. Mačys, K. Mikšys, P. Misevičius, St. G. Karalėnai, B. Kronas, J. Klypas, J. Tolys, P. Zubas, P. Zabarauskas, Al. Lukos, P. Girnius, V. Sakas, Vl. Bartininkas, A. G. Repčiai, J. Ramikaitis, E. Sližienė, V. Vaitkus, J. Vasiliauskas, A. Žulys, F. Urbaitis, Pr. Vitienė, V. Venskevičius, M. Renkys.

Po 5 dol. — Al. Aušrotas, J. Kažemėkas, P. Lukošius, A. Mikalauskas, P. Grybas, S. Žvirblis, Ig. Vegis, D. Stukas, A. Gailienė, D. Slavinskas. S. Vyšniauskas.

Dėkojame visiems už aukas mūsų Tėvynės laisvinimui, tikėdamiesi, kad ir 1987 metais mes visi vėl būsime dosnūs. Kurie nesate aukoje, neatsilikite. Mūsų Tėvynė šaukia kiekvieną lietuvį: "Nepamiršk manęs pavergtos!"

Aukas prašome siųsti: A. Patamsis, 18 Norwich Road, Stoney Creek, Ontario L8E 1Z6. Čekius rašyti Tautos fondas vardu.

A. Patamsis,
Tautos fondo atstovybės pirmininkas Kanadoje

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

200.000 GYVENTOJŲ

Gediminas Pilaitis "Tiesos" 1987 m. sausio 1 d. laidoje džiaugiasi 200.000 gyventojų susilaukusia Klaipėda. Šią apvalią sumą užbaigė Naujųjų metų išvakarėse mūrininko Gedimino ir vaikų darželio auklėtojos Zosės Skunsmonų šeimoje gimusi dukrelė, tapusi 200-tūkstantąja Klaipėdos gyventoja. Pasak G. Pilaičio, klaipėdiečiai, žvelgdami į ateitį, plečia pramonę, pertvarko pagrindines Klaipėdos gatves, atnaujina senamiestį. Netrukus naujosios statybos iš pietinės miesto dalies persikels ant Danės krantų. Planuotojai ruošiasi XXI-jam šimtmečiui, kurio pradžioje Klaipėda turės jau 230.000 gyventojų.

MARGASPALVĖ KLAIPĖDA

G. Pilaitį džiugina pokaryje keturgubai padidėjęs klaipėdiškių skaičius. Esą iš griuvėsių ir pelenų pakilusi Klaipėda tapo svarbiu ekonominiu ir kultūriniu Lietuvos centru. Galima sutikti su G. Pilaičiu, kad Klaipėda iš tiesų tapo svarbiu ekonominiu sovietų okupuotos Lietuvos centru. Ją vis dėlto per drąsu vadinti kultūriniu Lietuvos centru. G. Pilaitis visiškai nutyli tautinę Klaipėdos gyventojų sudėtį. "Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos" V tome, remiantis statistiniais 1970 m. duomenimis, rašoma, kad tada Klaipėda turėjo 140.000 gyventojų, kurriuos sudarė: 60,9% lietuvių, 30,9% rusų, 3% ukrainiečių, 2,9% gudų, 0,7% lenkų, 0,6% žydų ir 1% kitų tautybių atstovų. Tai seni statistikos duomenys, kurie dabar tikriausiai pasikeitę atėjūnų naudai. Juos bei jų šeimas Klaipėdon atviliojo "Baltijos" laivų statykla, pasaulio jūras raižantis žvejybos ir prekybos laivynas, geležinkelio perkėla Klaipėda – Mukranas. G. Pilaitis ir vėl užmiršta, kad ta vagonų perkėla laivais, prasidedanti Klaipėdoje ir pasibaigianti Riugeno saloje, oficialiai vadinama tarptautine Sovietų Sąjungos ir R. Vokietijos perkėla. Kažin ar verta džiaugtis ir Klaipėdos uosto laivais pasaulio jūrose? Tiesa, kai kurie turi lietuviškus vardus, tačiau jiems panaudotas rusiško alfabeto raidynas primena caro laikais Lietuvai primestą graždanką. Beveik visi tų laivų kapitonai ir didžioji įgulos narių dalis yra rusai. Juos ir į laivus patekusius lietuvius taipgi stropiai seka rusai politrukai, nors laivai užreigstruoti Lietuvai priklausančiame Klaipėdos uoste.

KAUNIEČIŲ AŠAROS

Kauniečių Sakalauskų šeima — vyras Pranciškus, žmona Teresė ir dukra Aida 1986 m. rugpjūčio 26 d. buvo išleisti nuolatiniam apsigyvenimui pas Pranciškaus tėvą Vytautą Sakalauską Kalifornijoje. Lapkričio pradžioje, padedami Sovietų Sąjungos konsulato San Franciske, jie vėl grįžo Kaunan ir gavo ten anksčiau turėtą butą. Sugrįžėliai išliejo daug sovietinei propagandai skirtų ašarų "Gimtajame krašte" ir "Tiesoje". Raudojo jiedu, kad Amerikoje viskas matuojama doleriais, kad neįmanoma gauti geresnio darbo, nors Pranciškus Kaune dirbo elektrotechniku, gamybinio automobilių transporto inžinieriumi, ekonomistu ir netgi prekių žinovu. Pranciškui ir Teresei Sakalauskams JAV teko varžytis su pigiausia meksikiečių darbo jėgos pasiūla. Tos propagandinės ašaros buvo panaudotos kompartijos vado M. Gorbačiovo pradėtam grupiniam buvusių piliečių susigrąžinimui Sovietų Sąjungon. Sovietinei propagandai skirtomis Teresės ir Pranciškaus Sakalauskų ašaromis pasipiktino tauragiškis Vladas Gembutas, kurio laišką "Rožės nebūtinos" dienraštis "Tiesa" paskelbė 1986 m. gruodžio 31 d. laidoje: "Atsikandę Amerikos, jie grįžo į Lietuvą kaip iš gastrolių. Ir — ką sau manote! — prakaitu nepelnytos laimės ieškotoją pasitiko išskėstomis rankomis, kaip kokį didvyrį. Ar tai normalu? Toks dėmesys skrajūnams, kurie buvo išsižadėję Tėvynės, erzina ne tik mane. Būtų mano valia — Sakalauskams geriausiu atveju pasiūlyčiau kambarį bendrabutyje, o butą tegauna bendra tvarka". Laiško autorius V. Gembutas neužmiršta pabrėžti, kad P. Sakalauskas, kompartijon įstojęs 1970 m., norėdamas išvykti, jau 1978 m. atsisakė kompartijos nario bilieto.

NAUJAMETINĖS PUOKŠTĖS

Gamtos apsaugos draugijos Vilniaus taryba ir vietinis sodininkų draugijos gėlininkystės skyrius kasmet surengia naujametinių puokščių parodą. Pagrindinis dėmesys tenka puokštėms, pagamintoms iš eglės viršūnėlių ir šakų. Šiemetinėje parodoje į eglišakių puokštes buvo įjungta ir pušies šakelių. Tokias puokštes vilniečiai pakabina ant savo buto sienų ar palubėje, norėdami sumažinti masinį eglučių naikinimą Lietuvos miškuose. Šį kartą 400 gėlininkų parodai buvo pateikę apie 500 šventinių puokščių. Vertintojų komisija geriausiomis pripažino gėlininkės V. Aidukienės ir Vilniaus apželdinimo tresto darbuotojos D. Norvaišienės kompozicijas.

KEFYRO GAMYBA

Vilniaus pieno kombinatas sulaukė naujos kefyro (rauginto pieno) gamybos linijos. Anksčiau per parą būdavo pagaminama 20 tonų kefyro, o dabar bus galima pagaminti 80 tonų. Kefyro skyrius perėjo prie naujo — rezervuarinio gamybos būdo. Skyriuje sumontuoti 28 rezervuarai, kiekvienas šešių tonų talpos. Dabar kefyrą juose išmaišys automatai, masėje vienodžiau paskirstydami riebalus. Pats kefyras nepasikeis, nes jis bus rauginamas tomis pačiomis pieno rūgšties bakterijomis. Naujoji kefyro gamybos linija yra suautomatinta. Jai aptarnauti per darbo pamainą pakaks penkių darbininkų, kuriuos dabar paruošia vyr. meisterė Irena Stankevičienė.

V.Kst.

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION

KELIONĖS IR KITAS PASAULIO ŠALIS (LIETUVA) — AUDRA TRAVEL

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1987

Išvykimo datos

1. Kovo	19	6. Birželio	11	10. Rugpjūčio	6
2. Balandžio	10	7. Birželio	19	11. Rugsėjo	3
3. Gegužės	8	8. Liepos	9	12. Rugsėjo	17
4. Gegužės	21	9. Liepos	17	13. Spalio	2
5. Gegužės	28			14. Gruodžio	26

Kelionių ilgis: 2 arba 3 savaitės. Lietuvoje — nuo 5-11 dienų. Papildomai galima pasirinkti norimus Europos miestus – Maskvą, Leningradą, Varšuvą, Belgradą, Dubrovniką, Paryžių, Romą, Kopenhagą, Helsinkį.

Oro linijos – "Air France", "Aeroflot", JAT, "Finnair", "Sterling Airways".

Kelionių kainos – pradedant nuo $1890 kanad. arba $1432 JAV.

Kelionės 5 dienoms į Lietuvą sutvarkomos individualiai pagal norimą maršrutą, pageidaujamu laiku.

Kelionė į Romą – birželio 22 – liepos 2

Smulkesnių informacijų teiraukitės mūsų įstaigoje nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9.30 ryto iki 17.00 vakaro, šeštadienį nuo 11 v. ryto iki 14.00 v.p.p. šiuo adresu:

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2559030

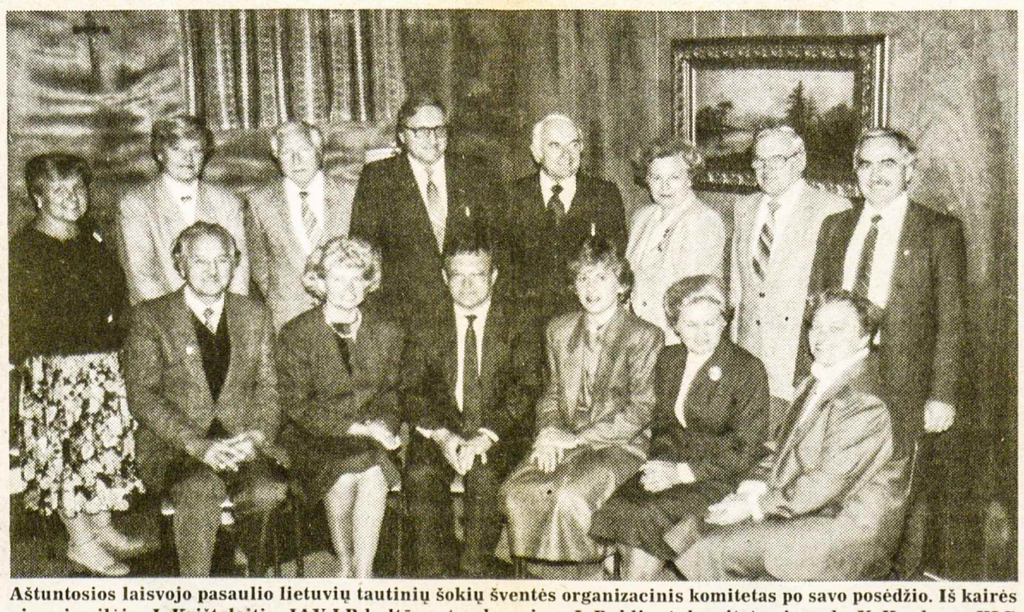

Aštuntosios laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės organizacinis komitetas po savo posėdžio. Iš kairės pirmoje eilėje: J. Krištolaitis, JAV LB kultūros tarybos pirm. I. Bublienė, komiteto pirm. dr. V. Kvedaras, KLB kultūros komisijos pirm. R. Kurienė, G. Breichmanienė, R. Karasiejienė; antroje eilėje: V. Verbickienė, E. Kontenienė, K. Mileris, B. Mačys, J. Bajoraitis, E. Bajoraitienė, J. Pleinys, J. Karasiejus. Tautinių šokių šventė įvyks Hamiltone 1988 m. liepos 3 d. **Nuotr. T. Mureikos**

Hamilton, Ontario

AV PARAPIJA intensyviai ruošiasi savo didžiajam Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakties paminėjimui, kuris Hamiltone įvyks kovo 1, sekmadienį. Į iškilmes atvyks lietuvių katalikų išeivijoj vyskupas Paulius Baltakis, OFM, ir kiti aukšti svečiai. Šventė prasidės 10.30 v.r. AV šventovėje iškilmingomis šv. Mišiomis, kurias atnašaus ir pamokslą pasakys vysk. P. Baltakis. Per pamaldas giedos solistai ir AV parapijos choras, vad. muz. D. Dekšnytės-Powell. Pamaldose vietos organizacijos dalyvaus su savo vėliavomis. Ta proga vyskupas suteiks ir šios apylinkės lietuvių katalikų vaikams Sutvirtinimo sakramentą.

Popiet 4 v. AV parapijos šventovėje įvyks religinis koncertas. Keturi solistai ir jungtinis choras, vad. sol. V. Verikaičio, atliks oratoriją — "Septyni Kristaus žodžiai". Po koncerto Jaunimo centro salėje ruošiamas pokylis, kuriame visi, susimokėję po $10, gali dalyvauti. Tam bilietus jau dabar galima įsigyti pas A. Petkevičių Jaunimo centre. Planuojama ten ir trumpa programėlė. Šis Lietuvos krikščionybės sukakties minėjimas yra čia visų Hamiltono ir apylinkės lietuvių iškilmė. Pasistenkime visi dalyvauti. **K.M.**

MEDŽIOTOJAI-ŽŪKLAUTOJAI ir šiemet surengė įdomų zuikių balių. Vakaro įdomybė — sumedžiotos žvėrienos vakarienė. Užsimokėjęs $6, kiekvienas galėjo valgyti St. Petkevičienės gerai pagamintos zuikienos, stirnienos ir briedienos, kiek tik kas nori.

Medžiotojai su žuvautojais savo vakarams parūpina gerą meninę programą. Pernai jie buvo atsikvietę iš Niujorko "Harmoniją", yra turėję iš Toronto "Aro" ir "Volungės" chorus, taip pat iš Bostono su savo humoristine kūryba Ant. Gustaitį ir kt. Šiemet meninę programą atliko dainininkas Vaclovas Povilonis. Nebe pirmą kartą jis dainavo Hamiltone, bet šį sykį jis atsivežė ir du talkininkus — Vytautą Spudulį ir Valdą Samulevičių. Ši dainininkų trijulė (visi dar neseniai yra patekę į Kanadą) atliko pusvalandį trukusią programą. Su pianino, gitarų ir akordeono palyda ji padainavo keliolika patriotinių iš Lietuvos dainų. Kadangi E. Bajoraitienės ir G. Pakalniškienės visų dėmesį atkreipiantis N. metų salės išpuošimas dar nebuvo nuimtas, tai jie dar padainavo dainą apie N. metus ir meškeriotojams dainą apie tiesiakalbį žuvautoją.

Pasižymėjusiems klubo nariams žymenis įteikti buvo pakviestas par. klebonas kun. J. Liauba. Šokiams grojo trijų muzikantų "Zbigniew Nogas" kapela. Buvo ir keturi laimės staliukai, paaukoti E. Matuliūno, Alf. Šilinsko, P. Armono ir valdybos. Mūsų medžiotojų ir žuvautojų klubas, pasivadinęs buvusio iškilaus hamiltoniškio Giedraičio vardu, labai gerai gyvuoja: turi apie 150 po $20 metinį nario mokestį mokančių narių. Turi jau išmokėtą prie Kaledonijos su miškeliu ir tvenkiniu 10 akrų stovyklavietę, taip pat neseniai užbaigtą naują pastatą ir įrengtas šaudyklas. Klubui jau 18 metų sėkmingai vadovauja Jonas Stankus. **K. Mileris**

JAUNIMO NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS, suruoštas parapijos salėje, praėjo labai gražiai. Mergaitės ir berniukai jaukiai ir gražiai išpuošė salę. Buvo paruoštos labai puikios vaišės. "DJ" muzika buvo gera ir pritaikyta jaunimui. Gaila, kad dalyviai nebuvo gausūs. Vieni nežinojo, o kiti Naujus metus sutiko namuose ar kitur. Jie nepatyrė, kaip gražus ir smagus Naujų metų sutikimas gali būti kartu su savo amžiaus jaunimu. Tie, kurie dalyvavo, buvo labai patenkinti ir, reikia tikėtis, šis jaunimo pobūvis Naujų metų išvakarėse taps tradicija, ir sekantį kartą visi dalyvaus.

Apylinkės valdybai, klebonui ir parapijos tarybai, už paramą, ponioms už gražias vaišes, dovanų aukotojams ir visiems šį vakarą parėmusiems jaunimas lieka labai dėkingas. **R. B.**

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Sudbury, Ontario

NAUJA APYLINKĖS VALDYBA. Lietuvių Bendruomeniniam darbui tęsti visuotiniame narių susirinkime vienerių metų laikotarpiui išrinkta nauja KLB Sudburio apylinkės valdyba: pirm. Bataitis Juozas, vicepirm. Bataitienė Adelė, ižd. Venskus Petras, sekr. Kručas Juozas.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS paskelbimo 69-tųjų metinių minėjimas ruošiamas 1987 m. kovo 7, šeštadienį, 7 v.v., 390 Elgin St., "Senator Motor Hotel". Kviečiami visi lietuviai dalyvauti, atlikti tautinę pareigą, prisiminti buvusį laimingą ir laisvą tėvynėje Lietuvoje gyvenimo laikotarpį. Minėjimo progamoje: oficiali dalis, bendra vakarienė, muzika ir kt. Įėjimas – $16.00 asmeniui.

Valdyba

Winnipeg, Manitoba

NAUJA KLB WINNIPEGO APYLINKĖS VALDYBA, 1987-tiems metams išrinkta visuotinio susirinkimo metu, pasiskirstė pareigomis: pirmininkas – Marijus Timmermanas, pirmininko pavaduotojas – Raimondas Galinaitis, sekretorė-iždininkė – Lisa Daubaraitė-Saladin. Naujoji valdyba pirmame savo posėdyje aptarė 1987 m. veiklos gaires. Pažymėtina, kad naujoje valdyboje visi trys nariai yra jaunosios kartos atstovai, pilni entuziazmo.

VASARIO 16 MINĖJIMAS rengiamas vasario 22 d. tuoj po 11 v.r. pamaldų Šv. Kazimiero šventovės salėje. Paskaitai yra pakviesta KLB tarybos narė, kultūros komisijos pirmininkė ir narė apylinkių reikalams R. Lukoševičiūtė-Kurienė iš Guelph, Ont. Meninę programą sutiko atlikti pasižymėjęs solistas-muzikas, neseniai atvykęs iš Lietuvos — V. Povilonis iš Toronto. Tą dieną bus renkamas KLB nario mokestis už 1987 m. Visi Winnipego ir apylinkių lietuviai kviečiami šiame minėjime dalyvauti.

TAUTYBIŲ DIENOS — "Heritage Days" rengiamos vasario 15-16 d.d Portage La Prairie mieste. Su įvairiais tautodailės rodiniais dalyvaus daug tautybių, jų tarpe ir lietuviai. Pageidautina, kad mūsų tautiečiai kuo gausiau apsilankytų.

TEKLĖ TIMMERMANIENĖ apsiėmė ir šiais metais lankyti lietuvius ligonius. Kadangi čia yra nemažas skaičius viengungių, neturinčių jokių giminių, ligonių lankymas yra jiems didelė moralinė parama. Winnipego lietuviai, turį žinių apie sergančius tautiečius ir negalintys patys jų aplankyti, prašomi pranešti Teklei Timmermanienei.

VIKTORIJA DAUBARAITĖ, išdirbusi 33 metus "Canadian Pacific" geležinkelio policijos skyriuje, dėl susilpnėjusios sveikatos pasitraukė iš tarnybos ir išėjo į priešlaikinę pensiją. Sausio 22 d. jos viršininkai ir bendradarbiai surengė jai atsisveikinimo vakarienę, kurioje dalyvavo daug CPR tarnautojų, įvairių orga-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Veiklūs Sudburio lietuviai – AUDRA ir FERNANDAS ALBRECHTAI, sulaukę 25-rių metų vedybinės sukakties **Nuotr. J. Stankaus**

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 24 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	9.25%
santaupas	5.25%	asmenines paskolas	11.75%
kasdienines palūkanas už santaupas	5%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	7.75%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
term. indėlius 3 m.	8.75%		
reg. pensijų fondo	6.75%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	6.75%		
Reg. pensijų 1 m.	8%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Spaudoje jau buvo minėtas JAV lietuvių bendruomenės (JAV LB) ir JAV reorganizuotos lietuvių bendruomenės (JAV RLB) bylinėjimosi nutraukimas. Daugiau duomenų pateikia Čikagoje pradėtas leisti laikraštis "Lietuvių balsas" sausio 8 d. laidoje. Susitarimą, įsigaliojusį 1986 m. gruodžio 18 d., pasirašė: JAV LB vadovai — tarybos prezidiumo pirm. Algis Rugienius, valdybos pirm. Algimantas Gečys ir jo pavaduotojas Vytautas Volertas; JAV RLB vadovai — tarybos pirm. dr. Vladas Šimaitis, vicepirm. kan. V. Zakarauskas ir valdybos pirm. dr. Vytautas Dargis. Susitarime pabrėžiama, kad JAV LB nutraukia bylą prieš JAV RLB dėl vardo panaudojimo. Abi pusės įsipareigoja šiuo klausimu jokių naujų bylų nepradėti, nekelti finansinių ieškinių nei JAV teismuose, nei lietuvių institucijose. Abipusio veiklos sujungimo vienais LB organizacijos pagrindais bus siekiama pokalbių keliu. Ir JAV LB, ir JAV RLB vadovai žada nepuldinėti vieni kitų, nereaguoti į neatsakingų asmenų išsišokimus. Kol bus sutartas bendras veiklos kelias, abi grupės dokumentuose, įstaigose, spaudoje ir visuomenėje vartos ligšiolinius įprastus vardus — JAV LB ir JAV RLB.

Lietuviškasis "Amerikos balso" skyrius 1986 m. spalio 2 d. atsisveikino su vyr. red. Jurgiu Blekaičiu, šiai tarnybai atidavusiu daugiau kaip 30 metų. Padieniu tarnautoju jis pradėjo dirbti 1952 m. Niujorke, o etatiniu "AB" tarnautoju tapo 1956 m. Vašingtone. J. Blekaitis pensijon išėjo artėdamas prie 70 metų amžiaus sukakties š. m. liepos 8 d. Atsisveikinime kalbėjo "AB" Europos skyriaus viršininko pavaduotojas J. Buday ir lietuvių tarnybos viršininkas Romas Sakadolskis. J. Blekaičiui įteiktas Vilniuje gyvenančio dail. V. Kalinausko salvotas grafikos Vilniaus vaizdų albumas.

Klivlando "Grandinėlė" savo veiklos 35-tųjų metinių susilauks 1987 m. vasario 15 d. Nuo 1981 m. "Grandinėlės" šokėjams muzikinę palydą tvarko ir koncertuose diriguoja muz. Rita Kliorienė. Klivlande jaučiamas mažėjantis jaunimo susidomėjimas lietuvišku šokiu, mažiau sutelkiama lėšų naujoms "Grandinėlės" programoms, mažiau gaunama kvietimų koncertams. Tad šiais metais "Grandinėlės" vadovai Liudas Sagys ir Rita Kliorienė didesnį dėmesį skirs amerikiečių festivaliams, Klivlando lietuvių šventėms, mažesniems pasirodymams.

Kolumbija

Prof. Juozas Zaranka, kurį laiką sirgęs ir turėjęs operaciją, vėl grįžo į darbą valstybiniame Bogotos universitete, kur jis dėsto klasikinę filologiją.

Australija

Australijos lietuvių dienos Sydnėjuje 1986 m. gruodžio 26 — 1987 m. sausio 1 d.d. buvo pradėtos iškilmingomis pamaldomis Lidcombėje. Oficialus dienų atidarymas įvyko Bankstowno rotušės centre. Įvadiniu žodžiu jį pradėjo rengėjų komiteto pirm. A. Migus ir visus dalyvius sveikinęs ALB krašto valdybos pirm. V. Neverauskas. Lietuvių dienas oficialiai savo žodžiu atidarė Australijon atvykęs PLB valdybos vicepirm. S. Jokūbauskas, kalbėjęs apie artimiausius PLB renginius — PLB kultūros kongresą ir seimą Kanadoje, sporto šventę Australijoje, JAV LB ir KLB valdybų rengiamą tautinių šokių šventę Kanados Hamiltone. Meninę programą atliko trys viešnios: kanklininkės Mirga ir Auksė Bankaitytės iš Klivlando ir sol. Rūta Pakštaitė iš Čikagos. Programon taipgi įsijungė Sydnėjaus tautinių šokių grupė "Sūkurys", mišrus Sydnėjaus choras "Daina", turėjęs atskirus vyrų ir moterų pasirodymus. Justino Marcinkevičiaus "Mindaugo" ištrauką atliko Ričardas Červinas ir Rita Barkutė, jaunimo sukurtą vaizdelį "Aš čia gyva" — Antanas Šarkauskas, Kristina Cox ir "Sūkurio" jaunimas.

Tautinių šokių šventė, skirta Australijos lietuvių dienoms, įvyko Homebush sporto centre gruodžio 29 d. Žiūrovų nuotaikas drumstė gerokai sumažėjęs šokėjų skaičius. Tautinės grupės šokių šventėn neatvyko iš Hobarto, Pertho, Geelongo, nepasirodė net ir Adelaidės "Žilvinas". Šventėn įsijungė: "Audėjėlė" ir "Jaunoji audėjėlė" iš Kanberos, "Gintarėliai", "Gintaras", "Šokdava" ir "Malūnėlis" iš Melburno, M. Cox vadovaujamas "Sūkurys" ir savaitgalio mokyklėlės grupė iš Sydnėjaus. Buvo atlikta 20 šokių, kurių tik 12 bendromis pastangomis atliko visos dalyvaujančios grupės. Visi pasigedo šokių šventėn neatvykusių kadaise gerokai stipresnių grupių, kurias reikėtų atgaivinti ir įjungti į sekančias Australijos lietuvių dienas, kurios 1988 m. bus surengtos Adelaidėje.

XIV-ji dainų šventė gruodžio 30 d. vakarą susilaukė tik truputį daugiau kaip 100 dainininkų Bankstowno rotušės centre. Seniau tokiose šventėse dalyvaudavo chorai iš penkių Australijos lietuvių kolonijų, o šįkart įsijungė tik dainininkai iš Adelaidės, Melburno ir Sydnėjaus. Didžiausią būrį sudarė vietiniai sydnėjiškiai. Mažiau choristų atvyko iš toliau nuo Sydnėjaus esančios Adelaidės. Šventėn dėl rimtų priežasčių negalėjo atvykti net ir Adelaidės choro "Lituania" vadovė sol. G. Vasiliauskienė. Šventėje dalyvaujantys chorai neturėjo atskirų pasirodymų. Dainavo tik iš jų sudarytas bendras choras, pradėdamas ir užbaigdamas dainų šventę, o vidurinėje dalyje — moterų ir vyrų chorai. Dirigavo Birutė Aleknaitė, Danutė Levickienė, Birutė Prašmutaitė ir Bronius Kiveris. Skambėjo tokios lietuvių kompozitorių dainos, kaip St. Gailevičiaus "Vasaros naktys", J. Švedo "Lygioj naktelėj", M. Noviko "Padabinta sodų sodais", A. Bražinsko "Einu per žemę", St. Šimkaus "Atsisveikinimas su giria", O. Metrikienės "Vai upeli", L. Abariaus "Augo bernelis", St. Sodeikos "Šiaurės pašvaistė". Deklamatorė E. Šeikienė poezijos posmais apie artojus ir dainorėlius įsijungė A. Bražinsko dainon "Einu per žemę". Melodeklamacija tapo malonia staigmena dainų šventės dalyviams.

Kūčias Australijos sostinėje gyvenantiems lietuviams surengė Kanberos lietuvių klubas, susilaukęs beveik šimto dalyvių. Mat vietinius gyventojus papildė į Australijos lietuvių dienas Sydnėjuje pravažiuojantys svečiai. Klubo vardu dalyvius pasveikino J. Kovalskis, primindamas, kad Kūčių vakarą visi lietuviai yra viena bendra šeima. Pasidalinę Kalėdų paplotėliais, visi vaišinosi tradiciniais patiekalais, iš įrašų skambant kalėdinėms giesmėms. Klubo vedėjas yra jaunosios kartos atstovas T. Gružas.

Britanija

Bendras Kūčias vienišiems lietuviams Wolverhamptone, savo namuose, surengė Janina Narbutienė, paruošusi dvylika tradicinių patiekalų. Kalėdų pirmą dieną Mišias atnašavo kun. dr. S. Matulis, MIC. Po Mišių visi dalyviai vėl susirinko pas Janiną ir Danielių Narbutus. Mat šeimininkė pirmą Kalėdų dieną šventė šešiasdešimtąjį gimtadienį. Jai visi sugiedojo "Ilgiausių metų". J. Narbutienė yra veikli visuomenininkė, dalyvaujanti miesto vadovybės priėmimuose, antisovietinėse demonstracijose, parūpinanti nakvynę Wolverhamptonan užsukusiems tautiečiams. Danielius Narbutas 65 metų amžiaus sukaktį atšventė 1986 m. liepos mėnesį.

Naujųjų metų sutikimą Mančesterio lietuvių klube surengė vietinis ramovėnų skyrius. Dalyvių nebuvo daug — už bendro vaišių stalo susėdo tik ketvirtis šimto. Artėjant Naujiesiems metams, sveikino klubo pirm. A. Podvoiskis, biuletenio leidėjų vardu — S. Lauruvėnas ir ramovėnų pirm. K. Murauskas. Visi sugiedojo Tautos himną.

Vokietija

Vasario 16 gimnazijoje šiais mokslo metais yra penki abiturientai — Daiva Bartkevičiūtė-Meyer, Joachimas Frėteris, Robertas Funkas, Edita Kirkickaitė ir Tomas Veršelis. Jiems buvo surengtas tradicinis šimtadienis, kuriame dalyvavo paskutiniųjų klasių mokiniai, dalis mokytojų, trys VLB valdybos nariai ir keli svečiai. Dalyvius pasveikino J. Frėteris, apie renginio kilmę kalbėjo T. Veršelis. Mokytojus humoristiškai apdainavo Edita Kirkickytė ir Joachimas Frėteris. Šimtadienio programon lietuviškomis ir vokiškomis dainomis įsijungė vienuoliktokai. Dvyliktokams, kurių yra tik du, įteiktas raktas ir abiturientų "testamentas". Šimtadienis pradėtas Lietuvos himnu, baigtas studentų daina "Gaudeamus igitur".

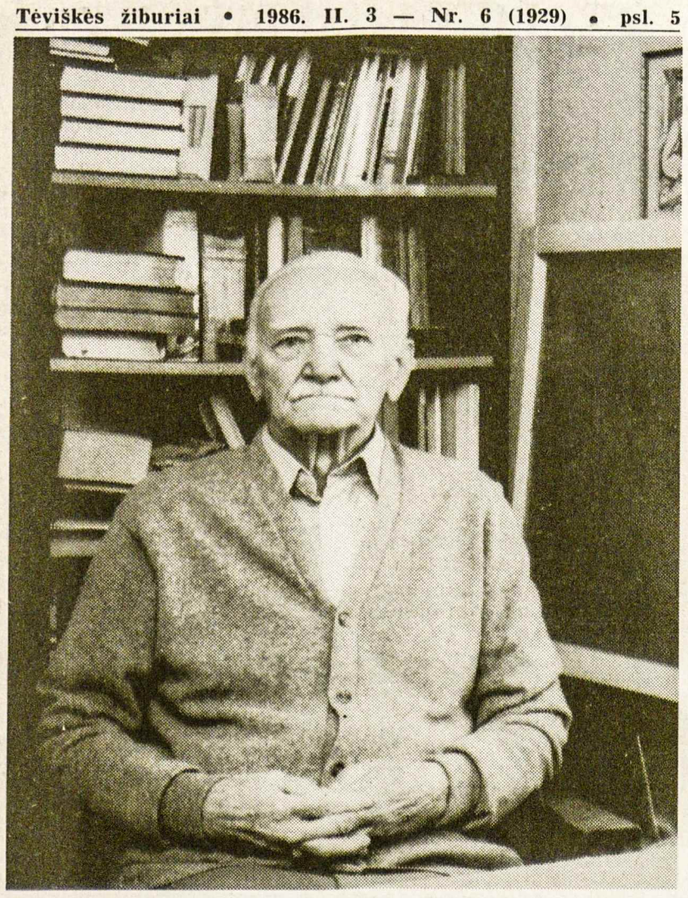

A. a. ALEKSANDRAS TENISONAS, gimęs Latvijoje 1898 m. kovo 21 d., miręs Belgijoje 1986 m. gruodžio 22 d.

"Pinigų neturiu, turtų nebus..."

A. a. kunigo Vaclovo Šarkos laidotuvės V. Vokietijoje

1987 m. sausio 3 d., Hamburge, Marijos ligoninėj, vėžio ligos pakirstas, mirė šiaurės Vokietijos lietuvių dekanas kun. V. Šarka.

Gimė jis 1922 m. gegužės 2 d. Kaniūkų kaime, Dūkšto valsčiuje, Švenčionių apskrityje. Lankė Vytauto D. gimnaziją Vilniuje, 1941-1944 m. Kaune ir Vilniuje — kunigų seminariją, kurią baigė 1944 m. jau tremtinys Eichstaette, Vokietijoje. Kunigu įšventintas 1946 m. liepos 21 d.

1946 m. jis pradėjo pastoracinį darbą Spakenbergo lietuvių pereinamoje stovykloje, išlydėdamas ir palaimindamas tautiečius į emigracijos kraštus. Todėl retas lietuvis tremtinys nėra pažinojęs a.a. kun. Šarkos ir nepatyręs jo gerumo.

Beveik 35 metus jis uoliai aptarnavo didžiulę, išsisklaidžiusią parapiją nuo Flensburgo iki Giotingeno. Dažnai dieną ir naktį jis būdavo kelionėje, lankydamas savo parapijiečius ir teikdamas jiems visokeriopą pagalbą. Todėl nenuostabu, kad į jo laidotuves suvažiavo, nežiūrint didelių šalčių ir užpūstytų kelių, per 600 žmonių.

Gedulinėse pamaldose Švč. Marijos šventovėje su lietuviais ir vokiečiais kunigais koncelebravo ir pamokslą pasakė Hamburgo bei Holsteino vyskupas pagalbininkas Karl A. Siegel. Jis perskaitė ir Osnabriucko vyskupo Helmut H. Wittler laišką, užuojautą lietuviams, iškeldamas kun. Šarkos pasiaukojimą savo tautiečiams.

Vokietijos LB tarybos ir Vasario 16 gimnazijos kuratorijos pirmininkas kun. A. Bernatonis tarė atsisveikinimo žodį. Vokietijos Lietuvių katalikų sielovados direktorius kun. Ant. Bunga padėkojo visiems ligoje globojusiems velionį ir paskaitė iš jo testamento ištrauką: "... Pinigų neturiu. Turtų nebus. Dėkoju Dievui, kad turėjau gerų žmonių savo tautiečių ir kitataučių tarpe, kurie man padėjo savo malda, geru žodžiu, maloniu žvilgsniu ir geru darbu tapti ir būti kunigu Dievo ir žmogaus tarnyboje. Ypatingą padėką reiškiu vokiečių vyskupams, kunigams ir tikintiesiems už sudarymą sąlygų, kad galėjau tremtyje dirbti su lietuviais ir lietuviams".

Trim autobusais ir privačiais automobiliais kun. Šarkos karstas buvo palydėtas į Reinbeko kapines, už 20 km nuo Hamburgo, kur atsisveikinimo kalbas pasakė Hamburgo apylinkės pirm. L. Norkus, evangelikų-liuteronų vardu mokyt. R. Baliulis, vengrų ir ukrainiečių kunigai. Keturiasdešimt vainikų apglobė naujai supiltą kapą. Laidotuvių maldas skaitė senas velionies draugas dekanas Bernhard Tholen.

Paskutinis velionio noras buvo atsisveikinti prieš mirtį su seserimis ir broliu Lietuvoje. Keletą iškvietimų ir prašymų jis buvo rašęs. Veltui. Ir tik Hamburgo burmistro pastangų dėka sesuo Veronika Valiulienė galėjo atvažiuoti porą dienų prieš mirtį. O antroji sesuo — Elena Sužiedelienė nesuspėjo nei gyvo pamatyti, nei palaidoti — atskrido dvi valandas po laidotuvių...

Sušalusiems laidotuvių dalyviams susirinkus Marijos šventovės parapijos salėje, kur Hamburgo moterys buvo paruošusios gražias vaišes, velionies seserys buvo pasveikintos ir apdovanotos. Sesuo Veronika Valiulienė nuoširdžiai dėkojo visiems, slaugiusiems, gydžiusiems ir palaidojusiems brolį kunigą.

Didžiai nuliūdę liko parapijiečiai, netekę ne tik dvasinio vadovo, bet ir tautinės jungties, "pirmosios pagalbos" visuose reikaluose. Nebelankys jų ir visų Vokietijos lietuvių kun. Šarkos 35 metus siuntinėjamas biuletenis "Aušros Vartai"; negaus iš jo daugiau ir sovietiniai vadovai laiškų su prašymais palengvinti katalikų būklę Lietuvoje. **A. G.**

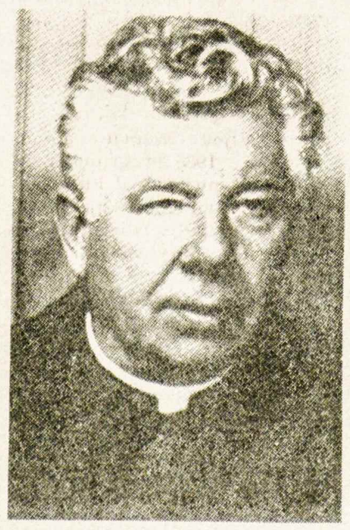

A. a. kunigas dekanas VACLOVAS ŠARKA, miręs V. Vokietijoje 1987 m. sausio 3 d.

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

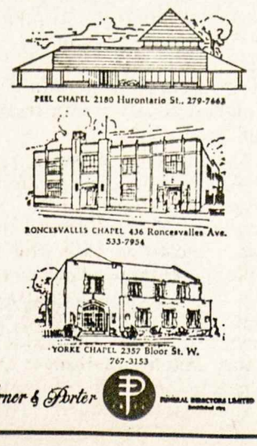

Registruotas pensijų pajamų fondas

DR. S. ČEPAS

Maždaug prieš metus rašiau "Tėviškės žiburiuose" ką reikėtų daryti su santaupomis Registruotame pensijų taupymo plane (RRSP) artėjant prie 71-mo gimatdienio. Tai amžiaus riba, kurią pasiekus reikia šį planą likviduoti arba išsiimant visas santaupas iš karto, arba jas pervedant kokiai nors gyvybės draudos bendrovei, kuri taupytojui mokėtų mėnesinę pensiją, kol jis bus gyvas, arba sutartą metų skaičių jam, arba, jam mirus, jo palikuonims.

Tiek vienas, tiek kitas būdas nėra labai patrauklus. Pirmuoju atveju, išsiimant visas santaupas iš karto, gali tekti sumokėti gana aukštus pajamų mokesčius valdžiai. Pervedant visas santaupas gyvybės draudos bendrovei taupytojas praranda savų santaupų kontrolę. Draudos bendrovė išmokės sutartą mėnesinę pensiją, tačiau jeigu norėtum dėl kokių nors priežasčių išsiimti didesnę sumą, to padaryti jau negalėsi, nes pervesti pinigai draudos bendrovei pasidaro jos nuosavybė. Todėl 1986 m. straipsnyje siūliau RRSP sąskaitoje esančias santaupas išsiimti per eilę metų po truputį prieš 71-jį gimtadienį, kad nereikėtų iš karto mokėti didelių mokesčių ir, jas atsiėmus, daryti su jomis kas patinka — neprarasti kontrolės.

Paskutiniu laiku labai patrauklus ir rekomenduotinas būdas likviduoti RRSP prieš 71-jį gimtadienį pasidarė REGISTRUOTAS PENSIJŲ PAJAMŲ FONDAS, angliškai vadinamas Registered Retirement Income Fund-RRIF. Į šį fondą galima pervesti visas santaupas iš RRSP nemokant jokių mokesčių valdžiai, tačiau, jas pervedus, kasmet iš šio fondo turi būti išmokama tam tikra nustatyta suma taip, kad iš jo būtų padarytas paskutinis išmokėjimas prieš taupytojo 90-jį gimtadienį. Taigi, jeigu į šią sąskaitą pinigai buvo pervesti prieš 71-jį gimtadienį, tai iš jos išmokėjimai bus daromi per 19 metų, pirmais metais išmokant 1/19-ją dalį visų santaupų, antrais metais 1/18-ją ir t.t. iki visos pervestos sumos, drauge su uždirbtomis palūkanomis, bus išmokėtos prieš taupytojo 90-jį gimtadienį.

Tokių griežtų taisyklių buvo laikomasi iki 1986 metų. Daugeliui taupytojų reikalaujant, 1986 m. valdžia padarė gerų įstatymo pakeitimų. Pagrindinė įstatymo tvarka, kad šis fondas turi padaryti paskutinį išmokėjimą prieš 90-jį gimtadienį, palikta, tačiau leidžiama iš jo daryti didesnius išmokėjimus ir jį likviduoti dar prieš 90-jį gimtadienį. Praktiškai dabar galima išimti kiek nori ir fondą likviduoti kada nori. Šis fondas yra pilnoje taupytojo kontrolėje ir gali su juo tvarkytis, taip, kai jam atrodo geriau.

Šis fondas yra patrauklus dar ir tuo, kad santaupos jame turi valdžios draudą iki $60,000 šalia draudos tokiai pat sumai kitoms nario santaupoms, laikomoms toje pačioje finansinėje institucijoje — banke, "trust" bendrovėje, kredito kooperatyve. Santaupos, pervestos iš RRSP kokiai nors gyvybės draudos bendrovei mėnesinei pensijai gauti, šios draudos jau neturi. Jeigu kas nors atsitiktų tokiai bendrovei ir bankrotuotų, tai žūtų visos pensijos.

Kas dar žinotina apie šį fondą? Santaupos iš RRSP į RRIF gali būti pervestos ir anksčiau, nebūtina laukti 71-jo gimtadienio. Kasmetiniai išmokėjimai, pagal nustatytą tvarką, turi būti daromi iš šio fondo, tačiau jų dydis, kaip anksčiau minėjau, gali būti ir didesnis, negu kad nustatyta tvarka leidžia. Pirmas $1,000 išmokėtų iš šio fondo yra atleidžiami nuo pajamų mokesčių. Šia mokesčių atleidimo privilegija gali pasinaudoti tik tie, kurie neturi pajamų iš kitų pensijų ir yra 65 metų amžiaus. "Old Age Security" (senatvės) pensija čia nesiskaito. Mirus vyrui ar žmonai, turėjusių santaupų šiame fonde, jos gali būti pervestos likusiam gyvam tom pačiom sąlygom — išsiimti kiek ir kada nori, bet paskutinis išmokėjimas turi būti ne vėliau, kaip prieš likusio gyvo nario 90-jį gimtadienį.

Kaip matome, šis fondas yra labai patrauklus, ypač tiems, kurie artėja prie 71 gimtadienio ir turi didesnes sumas santaupų RRSP. Tokiems taupytojams nereikia išimti visų santaupų iš RRSP iš karto ir sumokėti didelius pajamų mokesčius arba bėgti su santaupomis į gyvybės draudos bendroves pensijoms pirkti, prarandant savų santaupų kontrolę, kartais net jų saugumą.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
tel. 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

PADĖKA

Minėdami savo vedybinę 60 metų sukaktį 1986 metų lapkričio 20 dieną, sulaukėm daug sveikinimų bei dovanų. Už visa tai reiškiame nuoširdžią padėką. Mums skirtą dovaną ta proga nukreipėm į Kanados lietuvių fondą. Ačiū visiems, prie jos taip dosniai prisidėjusiems, o J. Krištolaičiui — už jos surinkimą.

Tariame nuoširdų ačiū prel. J. Tadarauskui už mums išrūpintą Šv. Tėvo palaiminimą vedybinės sukakties proga. Mums tai didelė ir brangi dovana.

Dėkojame Hamiltono Aušros Vartų parpijos klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už mums suteiktą palaiminimą šios sukakties proga ir dovaną — kryžių su dviem žiedais.

Dėkojame už atnašautas ketverias šv. Mišias mūsų intencija.

Ačiū už malonius sveikinimus: "Tėviškės žiburiams", Tėvams pranciškonams Toronte, Kanados lietuvių katalikių moterų draugijos Hamiltono skyriaus atstovei Zosei Rickienei, šaulių vardu sveikinusiam ir dovaną įteikusiam P. Kanopai.

Dėkojame K. Mileriui už mūsų sukaktuvinės iškilmės programos pravedimą.

Esame dėkingi visiems už gražias gėles, sveikinimo telegramas, korteles, telefoninius sveikinimus, už parūpintas simbolines dovanas Sofijai Saunorienei, Janinai Pilkauskienei ir Aldonai Erštikaitienei.

Dėkojame savo mielom draugėm, prisidėjusiom prie mūsų sukakties renginio savo paruoštais skanėstais.

Negalime pamiršti ypač savo dukros Laimos, vaikaičių — Karolinos bei Rūtos. Jos, kaip skraidančios bitelės, apdovanojo mus visokiom dovanom ir išreiškė visą savo meilę bei širdį.

Ačiū, ačiū visiems už nuoširdžius linkėjimus sulaukti mums 65 ir 70 metų vedybinės sukakties. Iš jūsų burnos į Dievo ausį...

Liekame visuomet su jumis –

Sofija ir Stasys Rakščiai,
Fruitland, Ont.

Velionis RYTAS BABICKAS (kairėje prie pianino), Klivlando lietuvių vyrų okteto vadovas, su savo vienetu atlikęs meninę programą "Tėviškės žiburių" vakare (1980 metais). Iš kairės: sol. Irena Grigaliūnaitė, Valdas Žiedonis, Romas Zylė, Mečys Aukštuolis, Benis Butkus, Gytis Motiejūnas, Algis Gilys, Mindaugas Motiejūnas St. Dabkus

Kelionės įspūdžiai

Norvegijos arktika

VALERIJONAS JAKAS

Šiaurės įdomybės, tundros, angliakasiai, ūkininkai ir žvejai

Žmonija didžiuojasi, kad mokslo ir technikos pagalba pasiekė patogesnį gyvenimą, bet kartu apnuodijo savo aplinką, kaip niekad prieš tai. Miestai skęsta gazolino miglose, upės, ežerai ir net jūrų pakraščiai užteršti nuodingomis atmatomis, o virš žmonijos galvų, kaip Damoklo kardas, pakibo atominės bombos.

Besiplėsdama civilizacija naikina ramias gamtos užuovėjas, kurios teikdavo žmogui dvasinį poilsį, ramybę. Modernus miesto gyventojas mažiau mato saulėlydžių, saulėtekių, mėnesienos, vandens bangų, lūžtančių ant smėlio. Mažai beliko čiulbančių paukščių ir vikrių žvėrelių.

Pastaraisiais metais žmonija lyg ir pabudo, pradėjo priešintis atplėšimui nuo gamtos. Padidėjo turizmas, daugiau skaitoma kelionių literatūros, laikraščiuose kelionių aprašymų. Daugelis pradėjo stiprinti savo ryšius su gamta pagal amžių, skonį, pomėgius ir pinigines išgales. Vieni tenkinasi nutryptais priemiesčių miškeliais, kiti — tautiniais parkais, o treti veržiasi į kalnus ar prie jūros. Dar galima rasti nuošalių gamtos kampelių, kur žmogaus akis susidurtų su mažai tepasikeitusia pirmykšte gamta, kur žmogaus mintys, kūnas ir vaizduotė galėtų visiškai išsivaduoti iš vadinamosios kasdienybės.

Špicbergeno salos link

Pasidalinsiu įspūdžiais su skaitytojais apie gamtovaizdžius, kurie nors ir sunkiau yra pasiekiami, nes yra šiauriniame mūsų planetos taške, bet dar yra savo pirmykščiame grožyje. Tai Špicbergeno sala Arktikos vandenyne.

XIX bei XX š. pradžioje daug drąsuolių veržėsi į šiaurę. Vieni norėjo atrasti naujus jūrų kelius, kiti pasiekti ašigalį. Iš tolo tas šiauriausias planetos taškas atrodė toks misteriškas. Tyrinėtojai, viliojami naujų atradimų, kentė šaltį, badą ir daug jų žuvo. Tuo metu technika dar mažai galėjo padėti. Šiandien moderniu laivu gali plaukti viskuo aprūpintas Nanseno ir kitų tyrinėtojų pramintais keliais be didelių vargų. Tokiu būdu Arktikos vandenyno salynai yra nesunkiai pasiekiami.

Vasarą iš Islandijos išplaukiau norvegišku keleiviniu laivu į Arktiką. Nors vasaros vidurys, bet naktį Arktikos vandenynas neramus: švilpia šalti vėjai, bangos putodamos mėto laivą, neša nuo vienos bangos į kitą, nusiverčia į sūkurius, vėl iškyla. Ir taip supasi, braška laivas. Juk pasitiki vikingų įpėdiniu — norvegu laivo kapitonu ir jo jūreivystės menu. Per šimtmečius jie raižo šiuos vandenynus. Dienos metu vėjų šėlimas aprimsta, bet vis laivą supa dar šniokštančios ir šnarančios bangos.

Taip po kelių dienų plaukimo išvydome jūroje tai vienur, tai kitur plūduruojančių ledo lyčių, kurios jau buvo atplaukusios iš barjero, skiriančio poliarinę ledo dangą nuo Arktikos jūros. Juo arčiau barjero, juo daugiau plūduruojančių ledo lyčių. Laivas priverstas mažinti greitį. Jau priplaukėme barjerą. Tai vieta kur gamta niekad neišsivaduoja iš ledo ir sniego šarvų. Tai atvira akinančio baltumo erdvė. O iš čia į šiaurės ašigalį tik keletas šimtų mylių. Iš čia prasidėjo ir ledynų slinkimas. Taip prieš 10-11 tūkstančių metų atrodė mūsų kontinentas. Temperatūra tik apie 30°F. Saulė neprasimuša pro tirštus rūko ir miglos debesis.

Pro ledo lytis

Dažnai lynoja. Pro plūduruojančias ledo lytis laivas suka į vakarus. Dar viskas atrodo, kaip ledo amžiuje. Ant vienos kitos ledo lyties guli ruonis. Tai vienintelis maistas baltajam lokiui. Dar jų nematyti, bet pasakojama, kad suvaržius medžioklę baltųjų lokių padaugėjo, bet jie labai pavojingi žmogui.

Netrukus pasirodo Špicbergeno sala, padengta sniegu. Plaukiame šalia salos fiordų.

Geologai tvirtina, kad fiordai susiformavo praslinkus ledynams, kai nugrimzdę ledynai išgilino kalnų slėnius. Tai gilios, siauros, ilgos, dažnai šakotos, net kelių dešimčių mylių ilgio į salą ar į žemyną įsibrėžusios įlankos. Fiordų krantai aukšti, statūs, kaip sienos, uolėti, išraižyti. Panašių fiordų yra ir Čilės valstybėje Magellano sąsiauryje.

Nuostabios gėlytės

Plaukiame Magdalanos įlanka pro Kroosfiordus, Islofiordus. Plikos granito uolos stačiomis sienomis leidžiasi į vandenį. Ant tų uolų niekas neauga. Kai kur granito plyšiuose, užuovėjoje pastebimi spalvoti gėlių kilimai. Tai įvairių rūšių uolaskėlės. Tie maži augalėliai auga tankiai prisiglaudę vienas prie kito, turi nedaug lapų, bet daug žiedų. Daug jų rūšių žydi įvairiomis spalvomis, sudarydamos margus dangalus pilkoms granitinėms uoloms. Be to, uolų plyšiuose, kad ir vidurvasaryje, matyti storas sniego sluoksnis. Sniegas šalia žydinčių gėlių sudaro įdomų kontrastą. Daug kur kraštai sudaro iškyšulius, lyg kokias palanges, o ant jų ilgomis virtinėmis prie savo lizdų tupi visokie jūros paukščiai.

Tundros ir angliakasiai

Kelioms valandoms buvome išlipę iš laivo aplankyti Longyearbyen vietovę, kuri buvo įsteigta amerikiečio. Čia gyveno norvegų angliakasiai. Modernios anglies kasyklos, bet labai vienišas gyvenimas. Gamta tundrinė. Auga kreivi, gumbuoti beržai, vien tik prie žemės prisiglaudę gluosniai. Šie neužaugę medeliai, kerpės, kiminai (samanos), varnuoge vadinami krūmeliai yra neatskiriama tundros savybė.

Ir vėl plaukiame. Nutolstame nuo Špicbergeno salos. Mūsų kryptis yra Lokio sala. Praplaukiame ir pro ją. Granitinė uola stačiomis sienomis leidžiasi į vandenį. Milžiniškos bangos plėšia uolų gabalus, juos mėto ir daužo į stačias akmenines sienas.

Arktikoje didelis laivų judėjimas. Visokių valstybių ir visokių rūšių laivai dieną ir naktį raižo Arktikos vandenis.

Debesuotumas mažėja. Jau matosi vienas iš gražiausių vasaros vaizdų — su vidurnakčio saule artėjame prie Šiaurės iškyšulio.

Šiaurės iškyšulys

Jau nuo senų laikų Europoje kelionėmis besidominčių tikslas — kartą gyvenime pamatyti vakariniame Norvegijos pakraštyje Šiaurės iškyšulį (North Cape). Jis yra pačioje šiaurėje — tai lyg Europos viršugalvis.

Atplaukiame į Honningsvag žvejų kaimelį, o iš čia per tundrą autobusu pasiekiam tą stačiomis sienomis į vandenį nusileidžiančią uolą. Pastebime sovietinius laivus, plaukiančius iš Murmansko į Atlantą. Sustojame miesteliuose — Kirkennes, Hammerfest, Tronheim ir kt. Dauguma šių miestelių II D. karo metu buvo sunaikinti, bet dabar atstatyti. Tarp uolų matyti nauji, ryškiomis spalvomis dažyti namukai. Languose — kambarinės gėlės, megztos užuolaidos. Kai kur matosi iš savo stovyklų besilanką lapiai. Jie skiriasi savo apsirengimu. Kartais siūlo turistams pirkti įvairių kailių ir dovanų.

Susipažįstame su norvegų gyvenimu sustojimuose, o tarp sustojimų keleiviai, vidurnakčio saulei šviečiant, gali grožėtis, žuvėdroms skraidant virš galvų, granito uolomis kylančiomis iš tamsaus vandens. Čia vasarą gyvenimas trumpam sužydi, bet žiemą gyventojus prislegia sielvartinga gamtos tamsuma ir arktinės naktys.

Pajūryje įdomiausia atoslūgio metu. Atslūgus vandeniui, kai kur pajūryje išnyra smėlėtas dugnas, kuriame lieka jūros žvaigždžių ir įvairių gyvūnėlių. Paukščiai surenka viską. Taip pat vienur kitur riogso akmenys, apaugę žolėmis. Tarp akmenų yra begalės smulkių moliuskų.

Fiordų idilė

Šį kartą turėjau daugiau laiko arčiau susipažinti su Geiranger fiordais. Jei paklausi norvegus, kurie fiordai savo gamtovaizdžiu yra gražiausi, 9 iš 10 pasisakys už Geiranger.

Sustojame Merok vasarvietėje. Pirmiausia važiuojame autobusu į Dalsnibba — apie 5000 pėdų aukštumo kalno viršūnę. Fiordų kalnų skardžių keliais tik patyrę vairuotojai gali važinėti. Jie siauri, vingiuoti, o mums važiuojant vairuotojui teko padaryti apie tuziną labai aštrių posūkių, kol užvažiavome ant pačios viršūnės kaip "bažnyčios bokšto". Žinoma, verta, nes panorama įspūdinga, o po to vėl reikėjo su įtempimu leistis žemyn.

Meroke galvą užvertęs stebi didingus vaizdus. Visur aukštyn kyla sniegu padengtos granito uolos, kurios vertikaliai, kaip sienos, kyla iš mėlyno vandens. Uolų viršūnėse betirpstantis sniegas virsta baltais putojančiais kriokliais ir kriokleliais, kurie krenta su samanomis ir žole į fiordus. Iš ryto mėlyname van-

(Nukelta į 6-tą psl.)

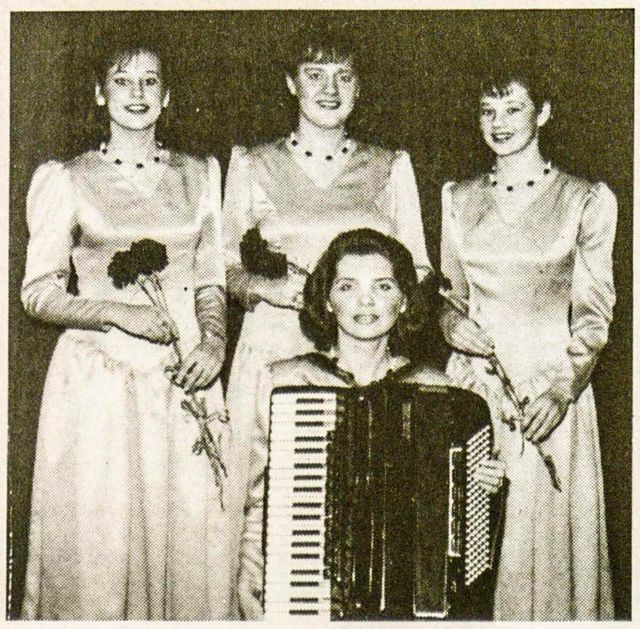

Dainos kvartetas "Sutartinė", atliekantis menines programas įvairiuose renginiuose. Viduryje su akordeonu – vadovė NIJOLĖ BENOTIENĖ; stovi iš kairės: ZITA GURKLYTĖ, DANA PARGAUSKAITĖ, DAINA GURKLYTĖ. Jos atliko meninę programą Lietuvių medžiotojų ir žūklautojų klubo "Tauras" metiniame baliuje Toronte. Šis vienetas kas sekmadienį gieda Lietuvos kankinių šventovėje per 9.30 v.r. Mišias B. Tarvydas

Gydytojas apie nugaros skausmus

Santrauka Hans Knight straipsnio, išspausdinto The Catholic Digest 1986.XII. numeryje

Senstant dažnėja nugaros skausmai. Ką galima daryti ir kaip jų išvengti? Šiuo reikalu buvo kreiptasi į Mercy Medical Center Filadelfijoje vyriausią ortopedą dr. W. McNamee. Pats kentėdamas dažnus nugaros skausmus, yra gerai susipažinęs su jais.

Jis sako, kad senesni žmonės paprastai yra daugiau ar mažiau artritikai, jautresni nugaros skausmams, todėl dauguma turi nugaros problemą. Antra, dauguma senesnių moterų ir kai kurie senesni vyrai turi osteoporozę (kaulų iškorėjimą). Trečia, senstant raumenys pasidaro mažiau lankstūs, trapesni ir greičiau trūksta.

Mažiau kaip 10% nugaros skausmų atvejų reikia operuoti. Net su sunkiais slankstelių sužeidimais tiktai apie 30% yra operuojama.

Norint apsisaugoti nuo nugaros skausmo reikia raumenų mankštos kikvieną dieną. Ištempti raumenis, bet švelniai, nepersistengti. Taip pat reikia vengti staigios fizinės įtampos ko nors siekiant. Dažnai žmonės sužeidžia savo nugarą, kai keliamas daiktas yra sunkesnis, negu jie tikėjosi. Dėl per daug staigios nugaros įtampos paprastai trūksta minkšti audiniai, o kartais kaulai.

Geriausia kūno mankšta yra lėtai palenkti kūną į vieną ir kitą pusę. Sėdint ant grindų, kiek įmanoma, pasilenkti pirmyn ir atgal. Gulint ant grindų, pakelti vieną koją, vėliau abi.

Pradinis nugaros skausmo gydymas yra poilsis, ledas ir aspirinas. Ledas sumažina skausmą, ištinimą ir palinkimą kraujuoti. Aspirinas mažina skausmą, ištinimą ir uždegimą.

Minėtasis gydytojas nerekomenduoja vaistų, atpalaiduojančių raumenų įtampą. Jeigu jie atpalaiduoja raumenis, žmogus negali atsistoti, vaikščioti ar bet ką daryti. Prieš uždegimą yra labai geri vaistai aspirinas ir ibuprofenas, kurie gydo skausmo priežastį – uždegimą.

Jeigu yra reliatyviai mažas nugaros skausmas, reikia ilsėtis 48 valandas ir tada vengti per didelės nugaros įtampos, taip pat dažnai pagulėti. Savaitės laikotarypyje skausmas sumažės, o per dvi savaites praeis.

Norint išvengti nugaros skausmų, reikia gulėti ant kieto matraco, kuris neįlinksta, nes mūsų kūnas yra sunkiausias viduryje — geriausias matracas yra "foam" (specialiai pagaminta medžiaga) matracas ant lovos lentos.

Šilima yra geras dalykas artritikui. Rytą atsikėlus iš lovos ir jaučiant sustingimą, puikus dalykas yra šiltas dušas ar vonia. Jeigu raumuo kraujuoja, šilima didina kraujavimą.

Jeigu yra sužeidimas, o netiktai nugaros skausmas, reikalingas didesnis gydymas – visiškas poilsis per dvi savaites. Jeigu tai nepadeda, reikalingas rentgeno peršvietimas.

Daugiausia padeda dieta, kuri mažina osteoporozę ir padeda gydymui. Mėsa, kiaušiniai, sūris, žuvis ir pienas turi daug kalcio ir baltymų. Pridėjus dar dideles dozes vitamino B ir C, pagreitinamas gijimo procesas. Moterims gydytojas gali rekomenduoti hormonus.

Per didelio svorio žmonės greičiau linkę patirti nugaros skausmus, negu normalaus svorio asmenys.

Apie 30%-40‰ nugaros skausmų atsiranda dėl netinkamos kūno laikysenos. Reikia įtraukti pilvą ir šiek tiek pasilenkti pirmyn, stengtis būti, kiek galima, tiesesniu.

Paruošė: **J. Str.**

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Staion "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į ***"House of 220".*** *Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

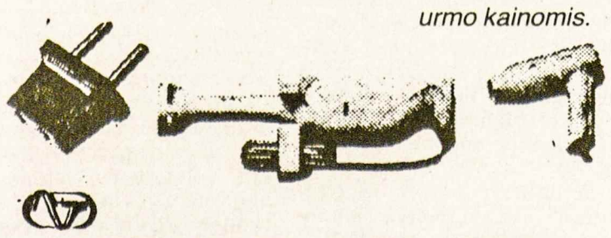

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

Išdaviko likimas

RIMA RIMKUTĖ

Ši novelė parašyta, remiantis tikrais faktais. Joje vaizduojamas išdavikas yra lietuviškai kalbantis rusas, gyvenęs okupuotoje Lietuvoje. RED.

Norkus sunkiai atsisėdo ir atsilošęs užsimerkė. Kaip skaudu — juk šiandien jam suėjo septyniasdešimts metų, bet negavo jokio pasveikinimo. Net vienintelis mylimas sūnus nei atvyko, nei patelefonavo. Kol žmona gyva buvo, gimtadieniui pakviesdavo svečių ir kartu išgerdavo, padainuodavo.

Prisiminė, kad bufete turi butelį degtinės, tad skaudamą koją patempdamas nulingavo prie kaimyno durų ir pabeldė:

— Jonai, jei neužimtas gal užeitum?

Netrukus abu ištuštino butelį, ir Norkus išraudęs ėmė žvaliai pasakoti karo laikų nuotykius. Ar viskas taip tikrai nutiko, ar kai ką išgalvojo, nė pats nenutuokė, nes, keletą metų tai kartodamas ir dėl įdomumo pagražindamas, susimaišė.

Svečias, įsižiūrėjęs į stikliuko dugną, tylėjo. Jo veidas buvo papurtęs ir sudrėkęs prakaitu. Akys tarytum užmiegotos nesveikai žėrėjo.

— Atleisk, esu pavargęs, noriu savo kambaryje prigulti . . .

Norkui nesinorėjo būti vienam, tad labai apsidžiaugė, kai tas už poros valandų, nešinąs ryšulėliu sugrįžo.

— Turiu prašymą, — tarė keistai jaudindamasis. — Šis ryšulėlis skirtas mano žmonai, kuri šiuo metu, kaip žinai, kalėjime ir už mėnesio kito grįš. Ryt išvažiuoju ilgesniam laikui darbams į Rusiją. Ar negalėtum kaimyne jai perduoti?

— Tai netikėta naujiena! O kaipgi su butu?

— Kol žmona grįš, vykdomasis komitetas žadėjo prilaikyti.

— Ką gi, linkiu sėkmės "užsikalti" pinigų, — tarė paimdamas ryšulėlį ir kišdamas jį į stalčių.

Praslinko dvi dienos, ir ankstyvą rytą prisistatė milicijos pareigūnai.

— Valaitis Jonas namie?

— Berods išvažiavęs darbams.

— Kur?

— Sakėsi Rusijon.

Vyresnysis leitenantas, priėjęs prie kaimyno durų garsiai pabeldė. Niekas neatsiliepė. Trinktelėjo smarkiau. Jokio garso.

— Vyrai, laužkite duris, — įsakė dviem padėjėjam.

Norkus, susirūpinęs įvykiu, pasitraukė atokiau.

Staiga pro išlaužtas duris įšoko leitenantas ir sušuko:

— Ne išvažiavęs, o pasikoręs!

Norkus, šitokios žinios pritrenktas, net išsižiojo. Kiek atsipeikėjęs ruošėsi pažiūrėti į pakaruoklį, tačiau pareigūnų nuvarytas grįžo kambarin.

— Ir kam reikėjo priimti tą ryšulėlį, — mąstė sau priekaištaudamas, — dabar nuo milicijos neatsikratysi . . .

Galvodamas apie tai visą pusdienį, nerado sau vietos, nes svyravo: atiduoti jį milicijai ar žmonai? Galų gale nusprendė, kad geriausia patikrinti kas tame ryšulėlyje įdėta. Išvyniojęs rado keletos lapų laišką ir glėbį nuotraukų. Pavartęs prirašytus lapus susimąstė.

— Juk tas žmogus savo širdies paslaptis skyrė žmonai. Išpildysiu duotą žodį ir perduosiu kam žadėjau.

Pastūmęs laišką į šalį, ėmė vartyti nuotraukas. Vienos nuo senatvės pablukusios, kitos (vestuvinės) naujesnės, o vienoje sulankstytais kampais stovėjo grupė kariškių nepriklausomos Lietuvos kareivių ir šaulių uniformomis. Susirado akinius ir įsižiūrėjo, jieškodamas pažįstamų veidų.

— Kas gi tai? — sušuko netikėtai atpažindamas savo sūnų. — Juk tai Andrius. Ir trispalvė ant rankovės prisiūta! Kariškiams to nedarydavo.

— Partizanai! — toptelėjo.

Seniui suraibuliavo akyse ir ranka prispaudęs širdį atsisėdo. O, Dieve gailestingas, štai kodėl sūnus vis atkalbinėjo, kai norėdavau važiuoti aplankyti. Bet kaip toji nuotrauka pateko pas Joną?

Vėl skubiai užsidėjo akinius ir ėmė tyrinėti kitų vyrų veidus. Tuojau šalia sūnaus ant šautuvo pasirėmęs stovėjo dabartinis jo kaimynas.

— Aišku, ir tas buvo partizanas. O kodėl nusižudė? Gal juos visus išaiškino? Juk Jono jieškodami milicininkai net duris išlaužė.

Klausimų buvo daug — atsakymo jokio. Norkaus akys nukrypo į laišką.

— Galgi ten kas parašyta? Reikia paskaityti.

Pirmiausia susigūžęs užrakino kambario duris, pridankstė sutrūnijusiom nuo senatvės užuolaidom langus ir atvertė pirmą laiško puslapį.

BRANGIOJI ONELE,

kai skaitysi šiuos lapelius, jau būsiu kitame pasaulyje. Labai trokštu dar kartą tave apkabinti, tačiau suprantu, kad nesu vertas. Būdamas girtuokliu, pražudžiau abiejų laimę. Nenusikaltusi sėdai į kalėjimą, nes nežinojai, kad padariau tavo vadovaujamoje krautuvėje trūkumą. Tačiau baisiausia tai, kad bijodamas grotų apsiėmiau Saugumui skųsti žmones. O tai pavojingas ir nemalonus darbas. Juk susidraugauji su žmogumi, jis tau patiki savo mintis, paslaptis, o paskui matai, kaip dėl tų pasisakymų sėda į kalėjimą. Tiesiog susigraudindavau, bet ką turėjau daryti?

Vieną dieną pas kaimyną Norkų atvažiavo sūnus. Užėjau, išsikalbėjome ir žodis po žodžio prisipažino, kad palaiko ryšius su partizanais. Iš Saugumo gavau įsakymą įsijungti į tą būrį ir padėti jį likviduoti. Baimės genamas visaip atsikalbinėjau. Nepadėjo. Turėjau Andriui prigalvoti daug nebūtų istorijų apie nukankintus tėvus Sibire, brolio suėmimą, parodyti Saugumo paruoštus suklastotus dokumentus, kol pagaliau jis sutiko mane nuvesti pas partizanus.

Lapuoto miško pakraštyje mus pasitiko žvalus, šaulių drabužiais vilkintis jaunuolis. Jis nuvedė gilyn į tankmę prie didžiulio seno kelmo, po kuriuo paslėpta anga vedė į nemažą keturkampį bunkerį. Įlindęs vidun apsidairiau. Žmonių nebuvo, tik pasieniais matėsi pridėliota ginklų, granatų bei įvairių guoliams rakandų. Pačiame gale stovėjo iš lentų sukalti stalas ir keletas kėdžių.

— Sveikas atvykęs! — šypsodamasis ištiesė ranką Andrius. — Esu būrio vadas, ir klausysi mano įsakymų.

Tuoj įsitempiau ir kareiviškai prispaudęs rankas prie šlaunų sušukau:

— Klausau vade! Pavojų nebijau ir esu pasiruošęs kovoje su priešu bei tėvynės išdavikais paaukoti savo gyvybę!

Andrius apkabino mane ir tarė:

— Būsime broliai ir mūšiuose stovėsime petys į petį iki pat mirties.

Širdyje palengvėjo, nes vykdamas ten labai bijojau susitikimo su nežinomu vadu. Vakare susipažinau su likusiais partizanais. Buvo draugiški ir paslaugūs.

Jau sekančią dieną gavome užduotį perimti pieninės miestan vežamą sviestą. Palyda — du milicininkai. Pasisiūliau savanoriu. Mano atpažinimo ženklas milicijai — juoda beretė, tad buvau tikras jog pamatę nenukaus.

Nustatytu laiku mes, penki gerai ginkluoti vyrai, pasislėpėme kapinaičių krūmuose. Vos tik vežimas su kroviniu, pienininku bei milicininkais priartėjo, staigiai pirmas iššokau į priekį ir atstatęs šautuvą, surikau:

— Rankas aukštyn!

Pareigūnai, matyt, mane atpažinę susižvalgė ir delsdami iškėlė rankas. Kiti kovotojai, išbėgę iš krūmų, juos nuginklavo.

— Pienininką miške paleisime, o tuos abu pristatysime vadui patardyti, — pareiškė kažkuris ir surišo iš baimės perbalusių suimtųjų rankas už nugaros.

Arklius vesti perėmė neaukštas, kresnas partizanas, o mes likusieji, varydami milicininkus, sekėme iš paskos. Ėjau sukaustytas baimės, nes jutau, kad kankinami jiedu mane išduos. Todėl, kai tik vežimas įsuko į tankaus miško keliuką, mirktelėjau vedamiems ir nurodžiau akimis į krūmus, ragindamas bėgti. Vos tik jie metėsi į bruzgynus, paleidau kiekvienam į galvą po kelis šūvius. Vadas mane išbarė, kad pasikarščiavau, bet už parodytą drąsą pagyrė. Įgavau jo pasitikėjimą, ir jis išleisdavo mane vieną miško pakraštyje pasižvalgyti.

Kartą vadas pareiškė:

— Reikia apsirūpinti didesniu kiekiu granatų ir šovinių. Rusų kareiviai mielai juos parduoda už degtinę, tačiau tam reikalingi pinigai. Rugsėjo pirmą dieną ruošiu planą užpulti miestelio banką. Tuo laiku ten būna didesnė suma pinigų.

Kitą rytą priėjęs Saugumo nurodytą slaptavietę pakišau po akmeniu raštelį, pranešdamas apie numatomą užpuolimą.

Žygyje dalyvauti susiruošė visi būrio vyrai su vadu priekyje, nes galima buvo tikėtis didesnio pasipriešinimo. Einant Andrius, matyt, padrąsindamas, pasakojo įvairias linksmas istorijas. Žengdamas šalia, žiūrėjau į jo griežtų bruožų saulėje nudegusį veidą, tvirtą kaklą bei pečius. Širdin smelkėsi apmaudas, kad tenka tokį puikų vyrą pražudyti! Žinojau, pusiaukelėje ties upelio tiltu mūsų laukia stribų dalinys, tad artėjant jaučiau įtampą.

— Pasiskirstykite po tris, brisime per vandenį. Ginklus laikyti paruoštus, nes išeisime į atvirą vietą, — pasigirdo vado įsakymas.

Vos tik pasiekėme vandenį, netikėtai pasigirdo šūviai ir keletas sužeistų ar nukautų partizanų krito. Likusieji pradėjo atsišaudydami trauktis.

— Slėptis už tilto atramų, — sušuko Andrius, truktelėjęs mano alkūnę ta kryptimi.

Tačiau atsisukęs žaibiškai jį nuspyriau tolyn, brauningo vamzdį nukreipdamas galvon. Prieš mirtiną šūvį spėjau pamatyti jo giliai nustebusias, išplėstas mėlynas akis . . .

* * *

Norkus suspaudė pirštais laišką ir graudžiai sudejavo.

— Būk prakeiktas žudike, — ištarė nelaimingasis ir suėmęs rankomis galvą pravirko.

Jau sutemo, o senis vis tebesėdėjo parimęs ant stalo. Jis pergalvojo visą Andriaus gyvenimą, prisiminė kaip veždavo jį arkliais gimnazijon, klausydamasis plačių jaunuoliškų jo svajonių.

— Neišsipildė, sūneli, tavo svajonės. Kovodamas dėl laisvės per niekšą išdaviką praradai jauną gyvybę.

Pavargęs nuo sunkių minčių nutarė prigulti. Kai uždegė šviesą, pamatė suglamžytą nebaigtą skaityti laišką. Delnu išlyginęs susirado aprašytą žiaurią kovą ir tęsė toliau:

. . . Per susirėmimą, šalia vado žuvo didesnė dalis partizanų. Sužeistuosius sumetė į sunkvežimį ir išvežė tardymams.

Paskui, Onele, kur beėjau, ką bedariau, visur persekiojo tas šiurpulingas vado žvilgsnis. Negalėdamas viso to užmiršti, pradėjau smarkiai gerti degtinę. Naktimis vaidenosi išduotų žuvusiųjų skausmu iškraipyti veidai, girdėjau jų šauksmus, vaitojimus. Kartais jie lipdavo iš kampų, grėsmingai tiesdami į mane rankas. Visų priekyje artėdavo Andrius, kraujais pasruvusią galvą įbedęs į mane išplėstas veriančias mėlynas akis. Pargriuvęs imdavau klykti ir vėl gerti.

Saugume už parodytą drąsą ir sumanumą vykdant užduotis apdovanojo premija ir įsakė pasiruošti kelionei į kitą nurodytą partizanų buveinę. Esu didelėje nevilty je, nes atsisakyti negaliu.

Šiandien kaimynas Norkus pakvietė atšvęsti gimtadienį ir kartu išgėrėme. Jis dar nežino, jog prieš keletą dienų nušoviau jo sūnų . . .

Negaliu, Onele, taip toliau gyventi, negaliu išbristi iš to pražūtingo liūno, todėl nutariau nusižudyti. Linkiu tau šviesios ateities, kurios, tikiuosi, sulauksi. Atleisk, jei gali. — Amžinai tave mylintis Jonas.

. . . Norkus, baigęs skaityti, lėtai persižegnojo ir, keldamas akis į dangų, tarė:

—Teisingasis Dieve, skiri atpildą kiekvienam pagal jo nuopelnus!

Torontietės ALDONOS VAITONIENĖS austas kilimas "Žiema" V. Maželis

Norvegijos arktika

(Atkelta iš 5-to psl.)

denyje, tarsi veidrodyje, atsispindi slėniai, ryškiomis spalvomis nudažyti ūkininkų mediniai namai. Kai kur ganosi gelsvi maži norvegų arkliai su juodomis dėmėmis ant karčių ir kojų. Prie sodybų — vaismedžių sodai. Šalia vaismedžių žydi jievos, alyvos, geltonuoja purienos, o visur — sužaliavusių berželių kvapas. Čia beržai dideli, su rudais kamienais. Koks didelis skirtumas tarp šio ir Arktikos neužaugos berželio! Visur sodriai žalios pievos. Jau ištiestos ant stulpų vielos, ant kurių išdžiūvusi žolė taps auksinės spalvos šienu.

Ūkininkų gyvenimas

Fiorduose ariamos žemės labai mažai. Ūkininkas, išvalęs dirvą nuo akmenų, turi mažą lopelį ariamos žemės, kur išaugina javų ir daržovių. Be to, ūkininkas turi bandą galvijų. Kalnuose yra pagalbinės ganyklos. Vasarą karvės, avys ir ožkos išvedamos ir paliekamos kalnuose iki rudens. Pirmasis sniegas priverčia atsisakyti ganyklų, ir galvijai suvedami į tvartus. Vasarą galvijus prižiūri šeimininkė, kuri gyvena klėtelėje — "seter", melžia karves, muša sviestą ir spaudžia sūrius.

Norvegai yra dideli ožkos pieno ir sūrio vertintojai. Kas antrą dieną šeimininkas ar kiti šeimos nariai kopia į kalnus su lauktuvėmis. Iš klėtelių į slėnius grįžta su pienu, sviestu ir sūriais. Kartais iš laivo matyti tarp kalnų pasislėpusios tos klėtelės, kurios iš toli atrodo lyg praėjusių metų kregždžių lizdai.

Toks fiordų ūkininkų izoliuotas gyvenimas prisideda prie senų tradicijų ir folkloro išlaikymo. Tvirtinama, kad šiuose fiorduose gyveną norvegai tvirčiausiai laikosi senų tradicijų. Ir čia, ir kitur fiorduose yra vartojama "landsmal" kalba, o jau miestuose ir rytuose — "ricksmal", kuri jau turi daug danų kalbos įtakos. Savo laiku buvo bandyta padaryti "landsmal" literatūrine kalba.

Tautosaka

Pas norvegus yra daug mitologijos, legendų, folkloro. Visa tai atkeliavo iš amžių glūdumos, daugiausia iš vikingų laikų. Norint pamatyti tautinius norvegų šokius, reikia vykti į kurią nors salę, o susipažinti su ypatingais pasakų didvyriais "troliais" ir "gnomais" gali visur. Visi apie juos kalba, visur jie matomi. Ypač jų daug parduodama suvenyrų parduotuvėse. Tie norvegų pasakų didvyriai — tai nykštukai su viena akimi ir ilga barzda. Paprasčiau pavadinus, tai medinės lėlės. Pagal padavimus, "troliai" ir "gnomai", lyg "piktosios dvasios", gyvena miškeliuose, kalvose, plyšiuose. Jie ypač pavojingi mergaitėms. Kai "troliai" įsimyli jas, nutempia į fiordų uolas. Žvejams ir jūrininkams "troliai" pavojingi ypač audros metu. Jie tada žvejys pamato trolių, reiškia jis jau yra dingęs jūrų gelmėse.

Laivai

Fiordai yra nepaprastai žuvingi. Fiordų slėniuose matyti žvejų gyvenvietės. Nameliai maži, kiemeliai, o ant tvorų džiūsta tinklai.

Negali atsigėrėti vėsiomis, ilgomis dienomis, trumpomis šviesiomis naktimis.

Greitai teks palikti fiordus. Stebiu keleivinius laivus, kurie, žuvėdrų būrių lydimi, palaiko susisiekimą tarp fiordų gyventojų, nes Geiranger fiordai yra išsišakoję apie 120 mylių į krašto gilumą. Laive, be keleivių, gabenami dar turistų autobusai, automobiliai, ūkininkų parduoti vežamos ožkos ir vištos. Susisiekimas laivais fiorduose palaikomas ir žiemą, nes čia atkeliauja Golfo srovė, ir fiordai neapsidengia ledu. Geiranger fiordai yra jau už Arktikos rato.

Pavojai

Fiordų gyvenimo idilei gresia kartais pasitaiką staigūs uolų nuslinkimai. Jau ne kartą jie yra uolomis, sniegu ir žemėmis užvertę slėnius, trobesius ir gyventojus. Kartais uolos nusirita į fiordų ežerus, sukeldamos potvynius. Slėnių gyventojams fiorduose visuomet reikia budėti dėl savo gyvybių.

Juo toliau į pietus vidurnakčio saulės efektingumas mažėja. Kai priplaukėme Bergeną, vandeniniams strazdams beskraidant, kurie yra Norvegijos tautiniai paukščiai, ugnies skritulys dingo už tolimų keterų. Jos nušvito, liepsnojo ir "sudegė". Virš parausvintos bekrantės jūros, it milžiniška palapinė, išsiskleidė naktis.

Pastaba. Dabar rečiau rašau, nes keliaujant ir ruošiantis rašymui reikia su tam tikru užsidegimu, domesiu įsijausti, įsigilinti į visą kelionę. Tam reikia paversti atostogas kruopščia studija. Ne visuomet tai galima padaryti.

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. ***Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE,*** $15.00, JAV
2. ***Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE,*** $15.00, JAV
3. ***Jokūbas Dagys, SCULPTURES*** (meno albumas), $35.00, JAV
4. ***J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS,*** $6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

Dail. ALDONA TOTORAITIENĖ prie savo paveikslų Anapilyje surengtoje parodoje 1986.XI.2 Ntr. B. Tarvydo

"Tave mylėti tegalima iš tolo"

Bronio Railos radijo žurnalistikos rinkinys — prakalbos į Lietuvą

VYTAUTAS A. JONYNAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Bet faktas lieka faktu, kad vyresniosios kartos gretos retėja. Liūdna, bet tenka minėti tokias netektis kaip Al. Rannito, archit. Jono Muloko. Taip pat mirusius Lietuvoj. Kartais plačiau paminėtus čia ir ten, kaip sakysim Antaną Miškinį (jo įtaką tuometiniam jaunimui Raila sumenkina). Kartais nesulaukiusius ilgesnio nekrologo nei ten, nei (jei neklystu) čia, kaip sakysim tauras lietuvio, Vilniui vaduot sąjungos vedėjo Vinco Uždavinio. Railos žodis radijo bangomis tada skaudžiai dygus:

"Po to greit tapo nebereikalingas ir iš visur buvo išstumtas. Tada, kaip jo kolegai žurnalistui Juozui Keliuočiui, jam buvo pasiūlyta 'malonė' — 15 rublių mėnesinė badmiriavimo pensija. Bet Uždavinių Vincas buvo pakankamai išdidus — tokios elgetų išmaldos jis nesutiko priimti".

Tokių faktų, tokių sovietinės santvarkos "juodinimų" Railos knygoje yra ir daugiau. Nenuostabu, jei jinai pykins partijos statytinius ir parankinius. Erzins juos ir kiti dalykai — Orwelio *Gyvulių ūkio* priminimas, gausiai cituojami T. Venclovos ir A. Štromo pasisakymai.

Stambią leidinio dalį sudaro tekstai, vaizduojantys išeivijos gyvenimo prošvaistes — dalykus, kurie, Railos žodžiais, išeiviui pažįstami, o gal net ir "pabodę". Gal todėl, kad tą išeivį, spręsdamas iš kultūrinių žurnalų prenumeratorių skaičiaus, vaizduojuos kiek kitaip negu Raila. Man šioji knygos dalis sukėlė kur kas gaivesnį įspūdį. Visumoj Railos pateiktoji išeivijos kultūrinio gyvenimo panorama atlikta pasigėrėtinai.

Aiškiai jaučiama, kad autorius sumaniai ir rūpestingai išlesiojo spaudoj įvykius, vertus komentarų, kad yra susipažinęs su reikšmingesnėm tuo metu pasirodžiusiom sovietologijos knygom. Kaip paprastai, Raila pateikia naudotų veikalų knygų bibliografiją. Iš jos matosi, kad jis susipažino su tokiais būtinais sovietinei buičiai ir istorijos pervartom suprasti veikalais, kaip Michel Hellerio *L'Utopie au pouvoir,* jo *La Machine et ses rouages,* Johnsono *Modern Times, The World from the Twenties to the Eighties,* su Jean-Francois Revel *Comment les democraties finissent.* Nepraleido jis nepaminėjęs ir svarbių Lietuvos istorijai bei lituanistikai veikalų, kaip Vyt. Kubiliaus *XX-to amž. lietuvių lyrika,* jo *Lietuvių literatūra ir pasaulinės literatūros procesas,* V. Kulboko *Lietuvių literatūrinė kritika tremtyje,* R. Šilbajorio *The Mind Against the Wall,* R. Misiūno ir R. Taagepera *The Baltic States: Years of Dependence, 1940-1980,* A. Štromo *Politinė sąmonė Lietuvoje.*

Sąrašas įspūdingas! Žinoma, nesitikėtina, kad Raila jas visas išsamiai aptartų. Raila ir nebando to daryti. Kai kada apmaudu. Nuvilia, sakysim, Michel Hellerio knygos *La machine et ses rouages* minčių santrauka. Mano manymu, šis veikalas kur kas gilesnis. Tai galbūt svarbiausia "homo sovieticus" psichologijos analizė. Gaila taip pat, kad Raila nesusipažino su David Shiplerio *Russia: Broken Idols, Solemn Dreams* (1983), kuri papildo Michel Hellerį, atskleisdama daug svarbių dalykų apie indoktrinacijos sužaloto krašte gyvenančio žmogaus sielą. Traumatinius poveikius rasite jam pačiam nežinomus, o mums neatspėjamus, susitikus su atvykusiais iš Lietuvos.

Tuos apgailestavimus pareiškus, vis dėlto tenka duoti Railai "nuodėmių" atleidimą, nes, kiek man žinoma, nei M. Hellerio veikalai, nei Paul Johnsono *Modern Times,* nei V. Kulboko *Lietuvių literatūrinė kritika tremtyje,* nei V. Kubiliaus *Lietuvių literatūra ir pasaulinės literatūros procesas* (išskyrus R. Šilbajorio straipsnį "Akiračiuose") nėra susilaukę mūsų žurnaluose ar "Draugo" priede išsamesnių aptarimų.

Tave mylėti tegalima iš tolo leidinyje esama ir naudotos periodikos sąrašo. Iš jo akivaizdu, kad autorius stengėsi rūpestingai peržvelgti išeivijos žurnalus ir laikraščius. Taip pat, kad jis ir toliau ignoruoja kanadiečių lietuvių spaudą, nors, mano kuklia nuomone, be reikalo. Bent 1983-1985 m. laikotarpyje jis ko gero būtų aptikęs visai įdomių rašinėlių, tinkančių jo transliacijų tekstams.

Kalbant apie periodikos išnaršymą, tenka pripažint, kad jisai labai dalykiškas. Kaip įžvalgi Railos akis, galima spręst iš jo essay "Titanikas audringoj jūroj", kurin autorius įterpė vieną įdomiausių, protingiausių interview mūsų spaudoj — "Ateities" leidyklos vedėjo K. Keblio pasikalbėjimą su "Akiračių" redakcija.

Kai dėl iškiliųjų išeivijos gyvenimo įvykių apžvalgos, nesistebėsime, jei rasis jai priekaištų. Pvz. Raila praganė lituanistikos kursus Ilinojaus universitete ir operą "Dux Magnus". Šiaipgi transliacinio teksto rėmuose Raila aptaria labai daug. Paminimas P. Kviklio redaguotas Lietuvos vyskupijų aprašas, Lietuvių enciklopedijos papildymų tomas. Baltistikos studijų draugijos (AABS) veikla. Aptariamas A. Landsbergio "Onos veido" spektaklis (priešingai kai kuriems išeivijos recenzentams, Raila anaiptol šiuo farsu nesipiktina, netgi siūlo jį statyt Vilniuje). Supažindinami klausytojai su "Antruoju kaimu". Ta proga Raila duoda vieno vaidinimo pavyzdį. Šiaip jisai, priešingai daugeliui sovietologų, pasišykšti įterpt į savo prakalbas anekdotų apie Sovietiją ir, sakytum, gaila!

Trečiajam savo "prakalbų" į Lietuvą rinkiniui pavadint, Raila pasirinko pirmąją K. Borutos ketureilio eilutę. Jinai skambi, bet, kaip žinom, Borutos posmą gadina antroji eilutė, nūnai nepaveiki: "Iš arti tu tokia kaip Baltija". Šiandien ji anaiptol neįsisupus Vakarų vilnimis. Galbūt todėl autoriui prireikia įrašyt leidinio "motto" B. Brazdžionio ir Vyt. Kastyčio posmus. Visi jie kalba apie prieraišumą, ištikimybę, priklausomybę savo žemei ir teisę kalbėt jos vardu. Galbūt Railos jausmus tobuliausiai išreiškia B. Brazdžionio ketureilio paskutinės eilutės:

Ji taip arti, kai atitolo
Ir niekas jos tau neatims.

Iš esmės Br. Railą, kaip žurnalistą ir žmogų, geriausiai aptartų vienas posakis: MEMENTO ERGO SUM.

Bronys Raila, TAVE MYLĖTI TEGALIMA IŠ TOLO. Radijo prakalbos į Lietuvą, 1983-1985. Leidėjas-mecenatas Kostas Ramonas. Chicago, 1986. $8.00.

"Kur bėga Šešupė"

Jono Vizbaro-Sūduvo romano sutiktuvės Čikagoje

J. ŠLAJUS

Marijampolės gimnazijos (Rygiškių Jono) abiturientai bei kiti suvalkiečiai draugai 1986 m. gruodžio 19 d. Čikagoje, Jaunimo centro kavinėje, surengė rašytojo Jono Vizbaro-Sūduvo romano "Kur bėga Šešupė" sutiktuves, į kurias iš Dorchesterio, Mass., atvyko ir jo autorius, taipgi suvalkietis. Susirinko daugiau šimtinės literatūros mėgėjų. Vakaronę pradėjo ir jai vadovavo Marijampolės gimnazijos abiturientė Matilda Marcinkienė. Ji supažindino su knygos autoriumi ir kitais, paminėjo, kad rašytojas Vizbaras yra parašęs ir daugiau knygų, buvęs "Draugo" premijuoto romano "Alšėnų kunigaikštytė" laureatas. M. Marcinkienė, pasveikinusi rašytoją-dramaturgą Anatolijų Kairį, pakvietė jį kalbėti apie romaną "Kur bėga Šešupė".

A. Kairys, kalbėdamas apie naująjį romaną, sakė, kad knyga liečia spaudos draudimo laikus. Marijampolės gimnazija per savo tautinę veiklą išugdė svarbiausius mūsų tautos žadintojus: aušrininkus, varpininkus, rašytojus. Autorius esąs Vizbaras, gimęs, augęs ir gimnaziją baigęs Marijampolėje, centrinę vietą savo romane skiria šiai gimnazijai aprašyti. Knyga esanti daugiau geografinio pobūdžio. Joje atsispindi lietuviškos spaudos vargai, tautinio atgimimo ženklai, vyriausio veikėjo Naujokaičio mokslas ir meilės nuotykiai, jo patekimas į policijos rankas, pašalinimas iš gimnazijos. Pagaliau jo padėka Dievui šventovėje. Atbėga mylima grafaitė Lyvija, netikėtai susitinka šventoriuje vėlai vakare. Čia pat kunigo akivaizdoje jiedu slaptai susituokia.

A. Kairys citavo trumpas romano ištraukas, aiškino, jog kai kas neįtikima, bet romanuose tai atleidžiama. Autorius esą rašo daugiausia publicistiniu stiliumi.

Apie Marijampolės gimnaziją bei suvalkiečius kalbėjo kun. J. Vaišnys. Jis esąs paprašytas kalbėti trumpai ir nerimtai. Nerimtai kalbėti sakėsi nemoka. Kalbėsiąs labai rimtai ir apie labai rimtus dalykus. Ne apie knygą, o apie Marijampolę ir suvalkiečius. Vos atskleidęs "Kur bėga Šešupė" pirmą puslapį, nustebęs: suvalkiečio kalbą taisė žemaitis! Toliau pasakojo kas Marijampolės gimnazijoje mokėsi: J. Basanavičius, V. Kudirka, J. Jablonskis, Kriaučiūnas . . . Iš pavydo, sako, stengiamasi suvalkiečius šmeižti. "Kas sakė, kad suvalkiečiai nieko dykai neduoda, net už vandenį ima pinigus. Čia, Jaunimo centre, jūs galite gerti vandenį iš visų kranų, ir mes neimsime nė cento. O už vyną šį vakarą pinigus imsime iš artimo meilės . . ."

Žurnalistas Antanas Juodvalkis pasveikino autorių Joną Vizbarą Amerikos lietuvių tautinės sąjungos vardu. Paminėjo, kad kalbėjęs A. Kairys ir jis pats esą geri aukštaičiai. Linkėjo aukštaičiams ir suvalkiečiams gyventi ir dirbti vienybėje.

"Kur bėga Šešupė" autorius su padėka sveikino atsilankiusius į jo knygos sutiktuves. Trumpame savo žodyje paminėjo, kodėl apsisprendęs savo kūryboje rašyti istorinio žanro temomis. Nuo pat jaunystės mėgęs istorinę literatūrą. Sakoma, kad istorija ir literatūra — tai dvi seserys. Istorija yra mokslas, o literatūra — menas. Rašytojui esą sunku atkurti istorinius asmenis, kad jie būtų gyvi. Tam reikia didelių gabumų rašytojo. Priminęs A. Kairio pastabas, sakė gal tai ir yra neįgudimas panaudoti epochos charakterius. Išleidęs knygą "Kur bėga Šešupė", susilaukęs palankių laiškų net iš okup. Lietuvos. Ypatingą padėką autorius išreiškė kolegai Kęstučiui Biskiui už rūpestingą darbą spausdinant "Kur bėga Šešupė" Morkūno spaustuvėje Čikagoje ir kitiem savo pagalba prisidėjusiem.

Knygos sutiktuvių vakaronėje buvo ir koncertinė dalis. Balio Pakšto vadovaujamas styginis ansamblis (smuikai, viola, rageliai) atliko Č. Sasnausko "Kur bėga Šešupė" ir kitų muzikų kūrinius. Baigė kalėdinėmis melodijomis. Orkestro sudėtis: Balys Pakštas, Vanda ir Povilas Matiukai, Juozas Remys, Petras Vacbergas ir Vincas Vaitkevičius.

Knygos sutiktuvėm rengti buvo sudarytas specialus komitetas, kuris suruošė puikias vaišes.

Pasimatymas su J. Vizbaru jo knygos sutiktuvėse Čikagoje čia rašantį akimirkai "nunešė" į prieš 40 metų egzistavusią stovyklą Schweinfurte, V. Vokietijoje. Jau tuomet J. Vizbaras rašydavo straipsnius toje stovykloje leidžiamam savaitraščiui "Tėviškės garsas" (kartais ėjo ir du kartu savaitėje). Paminėtina, jog "TG" kartą buvo peržengęs 13,000 egz. tiražą, kuris priklausydavo nuo popieriaus kiekio sumedžiojimo.

Lietuvių išeivijos kultūros kongresas

Jis įvyks Kanados Toronte 1988 metų birželio 25-27 dienomis

Po ilgokos pertraukos (paskutinis kultūros kongresas įvyko Čikagoje 1956 m. birželio 30 d.) iškilo reikalas rengti kultūros kongresą visos lietuvių išeivijos mastu. Nors Čikagoje vietoj kongresų buvo rengiami mokslo bei kūrybos simpoziumai, bet jie nei savo apimtimi, nei tikslu negali atstoti kultūros kongresų, kuriuose apžvelgiamas nueitas kelias ir sprendžiami dabarties bei ateities kultūrinės veiklos rūpesčiai.

Būsimasis kultūros kongresas numatytas 1988 metų birželio 25-27 d.d. Toronte. Jį rengia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės sudarytoji kultūros komisija, pirmininkaujama Mildos Lenkauskienės. Šios komisijos iniciatyva 1987 m. sausio 24-25 d.d. Toronte įvyko pasitarimas, kuriame dalyvavo: PLB valdybos pirm. V. Kamantas, kultūros komisijos pirm. M. Lenkauskienė, Kanados LB krašto valdybos pirm. Alg. Pacevičius, KLB vicepirm. V. Bireta ir J. Kuraitė-Lasienė, KLB kultūros komisijos pirm. R. Kurienė, JAV LB valdybos pirm. A. Gečys, JAV LB kultūros tarybos pirm. I. Bublienė, kultūros kongreso finansinės talkos vadovas dr. A. Razma. Toks gausus pasitarimų dalyvių skaičius buvo dar ir dėl to, kad buvo svarstomi ir kiti didieji PLB renginiai, būtent PLB seimas, kuris įvyks Toronte 1988 m. birželio 28-30 d.d., ir tautinių šokių šventė Hamiltone — 1988 m. liepos 3 d.

Kodėl kultūros kongresui parinktas Torontas? Į tą klausimą pokalbyje su "TŽ" atstovu M. Lenkauskienė ir V. Kamantas taip atsakė: Esą to kongreso norėjo kiti miestai, kuriuose gyvena gausūs lietuvių telkiniai, bet buvo pasirinktas Torontas dėl to, kad čia įvyks jau seniau suplanuotas PLB seimas, o kaimyniniame Hamiltone — tautinių šokių šventė. Be to, norima, kad kultūros kongreso neužgožtų viena kuri didelė lietuvių kolonija ir kad jis būtų visos išeivijos kultūrinių rūpesčių atspindys.

Į klausimą, koks numatomas kultūros kongreso turinys, M. Lenkauskienė atsakė trumpu paaiškinimu. Esą dabar telkiamos įvairios idėjos, sugestijos, kurios kristalizuosis artimoje ateityje. Bet jau dabar planuojama visų pirma apžvelgti kultūrinę keturių dešimtmečių veiklą išeivijoje, kritiškai ją įvertinti ir mesti žvilgsnį į ateitį, apsvarstyti kultūrinių ryšių galimybes su okupuota Lietuva, neatsisakant savo pozicijų, aiškintis išeivijos kultūrinių vertybių integraciją į bendrą tautos lobyną ir pan. Pagal tai būsią kviečiami paskaitininkai ir seminarų vadovai.

Ar bus ribojamasi teorinėmis paskaitomis? Ne, — aiškino M. Lenkauskienė. Numatoma ir praktinė dalis, būtent kultūrinių bei kūrybinių grupių veiklos seminarai, kultūrinių-kūrybinių grupių suvažiavimai. Planuojama ir kūrybinė dalis — tautodailės paroda, literatūros vakaras, koncertas. Tuose renginiuose turėtų atsispindėti naujausi mūsų tautiečių kūrybiniai laimėjimai.

Kas dalyvaus kultūros kongrese? Pasak M. Lenkauskienės, būsią kviečiami: organizaciniai junginiai, paskiri kultūrininkai bei kūrėjai, kūrybinių organizacijų valdybų nariai, Lietuvių Bendruomenės kultūrinių reikalų vadovai, komisijos, masinių kultūrinių renginių organizatoriai, mokslinių organizacijų vadovybės bei nariai.

Atsižvelgiant į tokio plataus masto renginį, sudaromos ar bus sudarytos šios komisijos: programos, organizacinė ir lėšų.

Nors tai nebus masinio pobūdžio renginys, tačiau norima, kad kultūros kongresu domėtųsi bei jame dalyvautų ir plačioji lietuvių visuomenė — ne tiktai kultūrinių vertybių kūrėjai, bet ir jų vartotojai pagal poeto Jono Aisčio mintį: "Kultūrą, tautos kultūrą, kuria ne vien tiesiogiai mokslininkai ir menininkai, bet ir lygia dalimi tie, kurie meno ir mokslo pasigenda, jį priima ir palaiko". **P.D.**

Skulptorius VYTAUTAS KAŠUBA, sukūręs medalį Lietuvos krikščionybės sukakčiai paminėti

Atsiųsta paminėti

Anatolijus Lakas, CHICAGOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KLUBAS. 25 metų veiklos sukaktis. Išleido Chicagos Anglijos lietuvių klubas (suprantamiau ir tiksliau būtų – Anglijos lietuvių klubas Čikagoje, Red.) 1986 m., 101 psl. Kaina — $4.00. Adresas: J. Jokubka, 4039 So. Maplewood Ave., Chicago, IL 60632, USA).

LIETUVIŲ VASARIO 16 GIMNAZIJOS METRAŠTIS 1985-6. Leidėjas — Vasario 16 gimnazija (D – 6840 Lampertheim-Huettenfeld 4, W. Germany). Metraštį paruošė: Kostas Grodbergas, Bronė Lipšienė, Ona Šiugždinienė, Marija Šmitienė, Andrius Šmitas. Viršelis – Alfonso Krivicko.

MOTERIS, lietuvių moterų žurnalas, 1986 m. 5 nr. (rugsėjis-spalis). Redaktorė — Nora Kulpavičienė, administratorė — L. Senkevičienė. Adresas: 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8, Canada. Metinė prenumerata — $10.

AIDAI, kultūros žurnalas, 1986 m. 3 nr. Redaktorius — Leonardas Andriekus, OFM, administratorius – Benvenutas Ramanauskas, OFM. Adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvių rašytojų draugija kasmet paskirdavo metinę literatūros premiją, kuriai $2.000 parūpindavo JAV lietuvių fondas. 1985 m. premiją turėjo paskirti Bostone sudaryta vertintojų komisija: dr. Mirga Girniuvienė, seselė Ona Mikailaitė, Danguolė Sadūnaitė ir dr. Stasys Goštautas. Komisijos nariai 1986 m. lapkričio 23 d. įvykusiame posėdyje nutarė premijos neskirti. Atrodo, šį kartą nebuvo gauta premijos vertų kūrinių.

Maironio lenkiškai parašyta poemėlė "Z nad Biruty" ("Nuo Birutės kalno"), išleista 1904 m., netrukus susilauks ir lietuviškos laidos, kurios lig šiol ji neturėjo. Poemėlę išvertė Faustas Kirša (1891—1964), gyvendamas Bostone. Vertimo rankraštis po jo mirties pateko į poeto Bernardo Brazdžionio rankas, kuris poemėlę surinko "Lietuvių dienų" spaustuvėje, sulaužė, panaudodamas dail. Ados Korsakaitės-Sutkuvienės sukurtas iliustracijas. Pabaigos žodį parašė ir mecenatus leidiniui surado taip pat B. Brazdžionis. Poemėlė jau atiduota Tėvų pranciškonų spaustuvei Bruklyne. Ją lenkų kalba Maironis sukūrė dar spaudos draudimo laikais, eilėmis prašnekdamas į sulenkėjusius lietuvius.

Lietuvos krikšto 600 metų sukakčiai buvo skirtas seminaras "Lietuvos krikštas ir jo religinės-politinės pasekmės", kurį 1986 m. lapkrkčio 12 d. Krokuvoje surengė to miesto Popiežiškosios teologinės akademijos istorijos fakultetas. Seminare dalyavavo ir vieną paskaitą apie Lietuvos krikštą skaitė iš Romos atskridęs kun. dr. Paulius Rabikauskas, SJ, profesoriaujantis popiežiškajame Gregorianumo universitete. Lietuvis istorikas, seminaran pakviestas rengėjų, paskaitą skaitė vokiečių kalba. Kiti paskaitininkai buvo lenkai: apie diplomatinius pasiruošimus Kriavo aktui kalbėjo Jogailos universiteto Krokuvoje prof. S. Szcur, apie Jogailos uniją – Lenkijos mokslų akademijos narys T. Trajdos, apie lietuviškąsias vyskupijas iki XV š. – Liublino katalikų universiteto prof. kun. B. Kumor, apie aukštąją lietuvių dvasiškiją XV-jame š. – Varšuvos katalikų teologinės akademijos narys kun. T. Krahel.

Lietuvių karių veteranų sąjungos "Ramovė" Adelaidės skyrius Australijoje buvo paskelbęs saviveiklinei scenai skirtų veikalų konkursą. Vertintojų komisiją sudarė: "Ramovės" skyriaus pirm. V. Vosylius, ALB krašto valdybos narė kultūriniams reikalams J. Vabolienė, Adelaidės universiteto bibliotekininkė V. Vitkūnienė, saviveiklinio Adelaidės teatro "Vaidila" rež. V. Opulskis ir lietuvių radijo valandėlės komiteto pirm. L. Gerulaitis. Konkursan įsijungė keturi JAV ir keturi Australijos lietuviai, atsiuntę penkias dramas, keturias komedijas ir vieną pjesę. Vertintojų komisija "Ramovės" Adelaidės skyriaus $500 premiją nutarė paskirti Adomo slapyvardžiu pasirašytai komiškai trijų veiksmų pjesei "Paskutinė valia". Atplėšus pridėtą vokelį, paaiškėjo, kad tos pjesės autorius yra Čikagoje gyvenantis dramaturgas ir rašytojas Anatolijus Kairys. Premija jam pasiųsta paštu.

Rež. Jonas Jurašas savo sukurtu spektakliu "Saengerin und Lebemann" ("Dainininkė ir lėbautojas") 1986 m. gruodžio 16 d. debiutavo Miunchene, "Gasteig" kultūros centro eksperimentiniame teatre "Black Box". Spektakliui jis panaudojo rusų A. Čechovo ir V. Nabokovo pasakojimų motyvus, rusės poetės Zinaidos Gippius poeziją. Spektaklio inscenizaciją jungė du pagrindiniai veikėjai — provincinio teatro aktorė ir lėbautojas. Scenografijon įtraukti geležinkelio bėgiai žiūrovams priminė nesibaigiančią gyvenimo kelionę. Rež. J. Jurašas savo spektakliui panaudojo vokiečius aktorius, vokietį dailininką ir vokietį kompozitorių. Pagrindinius dainininkės ir lėbautojo vaidmenis sukūrė aktoriai Tanja Lukin ir Johannes Wergner. Su rusiškais romansais spektaklin įsijungė du gitaristai. Iš Šveicarijoje gyvenančios V. Nabokovo našlės rež. J. Jurašas buvo gavęs leidimą spektakliui panaudoti lig šiol vokiečių kalbon neišverstą jos vyro apsakymą "Vikruolis". Rež. J. Jurašo inscenizuoti "Dainininkės ir lėbautojo" spektakliai buvo vaidinami 1986 m. gruodžio 16-21 d.d.

Kalbininkas Jonas Kabelka, nuo 1950 m. dirbęs dėstytoju Vilniaus universitete, mirė 1986 m. gruodžio 26 d. Velionis gimė 1914 m. lapkričio 8 d. Zviniškių kaime, Marijampolės aps. Baigęs Rygiškių Jono gimnaziją Marijampolėje, lietuvių kalbą ir literatūrą studijavo Kauno universitete, baltistikos studijas gilino Berlyno ir Rygos universitetuose. 1964 m. buvo išleista lietuvių literatūrai reikšminga velionies studija "Kristijono Donelaičio raštų leksika". Jis taipgi paruošė vadovėlį aukštosioms mokykloms "Latvių kalba", o su savo buvusiu mokiniu J. Balkevičiumi — pirmąjį lietuvių leksikografijos istorijoje "Latvių-lietuvių kalbų žodyną". Velionis yra autorius pirmojo lietuvių kalba 1982 m. parašyto "Baltų filologijos įvado". Daug laiko skyrė grožinės literatūros vertimams. Iš jų ypač minėtinos latvių literatūros klasikų Andrėjaus Upyčio ir Viliaus Lacio knygos.

Savo veiklos trisdešimtmetį specialiu koncertu paminėjo Vilniaus vyrų choras "Varpas", surengęs daug koncertų ne tik Lietuvoje, bet ir už jos ribų, laimėjęs dvi pirmąsias vietas tarptautiniame polifoninės muzikos konkurse Italijoje, Areco mieste. Dvi pergales "Varpui" tada atnešė gražiausiai padainuota liaudies daina ir geriausias polifoninės muzikos atlikimas. "Varpo" chorui dabar vadovauja ir su juo dirba meno vadovas Anicetas Arminas, dirigentas Petras Puošiūnas, chormeisteris Alfredas Celiešius ir koncertmeisterė Halina Znaidzilauskaitė.

Liaudies muzikos popietę priminė Vilniuje įvykęs dainininkės S. Trimakaitės, birbynininko A. Smolskaus ir kanklininkės L. Naikelienės koncertas. Atlikėjai, trys aukštos klasės solistai, sąjunginių konkursų laureatai, šį kartą skambėjo kaip susigrojęs ir susidainavęs vienetas. Koncerto programon buvo įjungti G. Vanagaitės "Raliavimai balsui ir birbynei", V. Bagdono "Variacijos kanklėms", J. Pauliko "Trys legendos" kanklėms ir birbynei, birbynininko A. Smolskaus atlikta R. Žigaičo "Ryto melodija" ir J. Švedo "Raliavimas". Etnografines Lietuvos sritis apėmė sol. S. Trimakaitės meistriškai atliktas keturių autentiškų liaudies dainų ciklas.

Poeto Juozo Nekrošiaus kūrybos vakaras "Su daina paskui dainą" vilniečius pakvietė į Lietuvos meno darbuotojų rūmus. Vakaro dalyvius su J. Nekrošiaus kūryba ir jo naujausiu eilėraščių rinkiniu "Klausiu ir abejoju" supažindino literatūros kritikas S. Stepšys. Muzikinius kūrinius, kuriems panaudoti J. Nekrošiaus eilėraščiai, atliko: sol. J. Miščiukaitė, vokalinis instrumentinis Vilniaus filharmonijos ansamblis "Oktava", Lietuvos profsąjungų kultūros rūmų mergaičių ir merginų choras "Liepaitės". Pats J. Nekrošius skaitė pluoštą naujausių savo eilėraščių, kalbėjo apie poeto atsakomybę skaitytojams.

Klaipėdos dramos teatras žiūrovus pakvietė į V. Krėvės dramos "Skirgaila" premjerą. Spektaklį režisavo A. Ragauskaitė, scenovaizdžius sukūrė dail. V. Gatavynaitė, muziką — B. Kutavičius, pagrindinį Skirgailos vaidmenį — aktoriai B. Barauskas ir L. Laucevičius. Klaipėdos dramos teatras savo veiklą prieš keturis dešimtmečius pradėjo muzikine K. Jurašūno pjese "Eglė žalčių karalienė", kurią režisavo J. Gustaitis. Šiame laikotarpyje teatro repertuaran buvo įjungti 227 lietuvių ir užsienio autorių kūriniai. Ilgame sąraše yra operečių ir netgi G. Rossinio opera "Sevilijos kirpėjas".

Veterinarijos muziejus atidarytas Kaune, Lietuvos veterinarijos akademijoje. Rodiniai naujajam muziejui buvo renkami penkerius metus. Nemažai jų gauta iš akademijos dėstytojų, auklėtinių, studentų, buvusių darbuotojų šeimų. Muziejus supažindina lankytojus su pirmosiomis veterinarijos mokyklomis Lietuvoje, veterinarijos mokslo raida Vilniaus ir Kauno universitetuose, specialistų rengimu užsienyje. Lietuvos veterinarijos akademija yra išleidusi beveik 7.000 specialistų. Jos mokslininkai paruošė 18 tomų mokslo darbų, daugiau kaip šimtą monografijų ir vadovėlių. **V. Kst.**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI virš 32 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	9.30-3.30
Antradieniais	9.30-3.30
Trečiadieniais	9.30-3.30
Ketvirtadieniais	9.30-8
Penktadieniais	9.30-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

ANAPILYJE skyrius veikia sekmadieniais 9.30 v.r. - 1 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. termin. ind.	6¼%
180-364 d. termin. ind.	6¾%
term. indėlius 1 metų	7½%
term. indėlius 2 metų	7¾%
term. indėlius 3 metų	7¾%
GIC – 1 m. – (met. pal.)	8 %
GIC – 1 m. – (mėn. pal.)	7¾%
RRSP ir RRIF (pensijos)	7¾%
RRSP 1 metų term.	8 %
spec. taup. s-tą	6¼%
taupomąją s-tą	6 %
taupymo kasd. palūkanų sąsk.	6 %
čekių kasd. palūkanų sąsk.	3-6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	10½%
mortgičius nuo	9¼% - 12 %

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775

2239 Bloor Street West.

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Bliūdžius

Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

"Bache Securities" registruotas atstovas

VILIUS SERGAUTIS, B.Sc.,

"TREASURY BILLS" – mokami aukščiausi nuošimčiai už 30 d., 60 d., 90 d. ir vienerų metų investavimus.

Mielai jums patarnaus šėrų, lakštų, pelningo investavimo reikaluose.

Tel. 860-3280
18 King St. E.
Toronto, Ont., M5C 1E3

PASIRINKITE SAU NAMĄ -

su

* patyrusiu atstovu
* sąžiningu patarnavimu
* asmeniniu patarimu

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000 res: 231-2839

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Greitas ir tikslus *patarnavimas!*

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

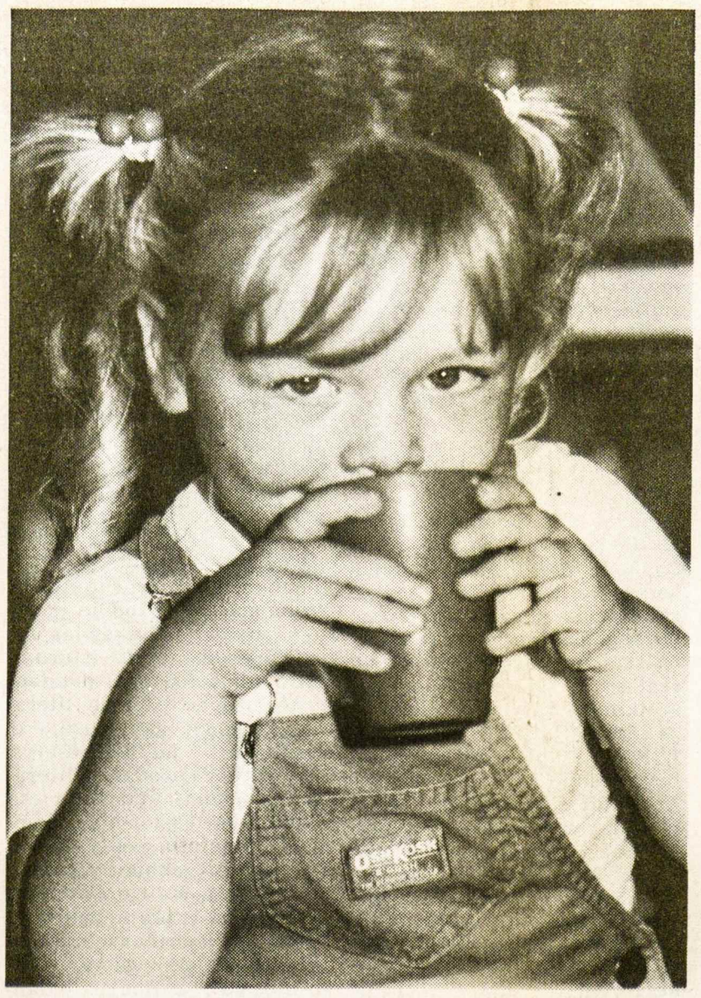

Toronto lietuvių vaikų darželyje, Lietuvių vaikų namuose, užkandžių metu. Darželiui vadovauja Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolijos seserys nuo 1960 metų Nuotr. St. Dabkaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

yra įtrauktos komisijos rekomendacijos, liečiančios Kanados kriminalinio kodekso pakeitimus, kad karo nusikaltėlių teismai būtų leisti Kanadoje. Ten turėtų būti pasisakyta ir dėl žydų bei jų organizacijų reikalavimo Kanadoje įsteigti specialią pajieškų įstaigą amerikiečių OSI pavyzdžiu. Tačiau ir šiais atvejais žurnalistas D. Vienneau vadovaujasi tik nuogirdomis, nematęs oficialaus pranešimo kopijos, nežinodamas vyriausybės sprendimo. Konservatorių parlamentaras Alex Kindy, atstovaujantis Kalgario apylinkei, pasakoja, kad ministeriui pirm. B. Mulroniui didelį spaudimą daro ne tik konservatorių nariai parlamente, bet ir kai kurie ministeriai, reikalaujantys sustabdyti tolimesnę teisėjo J. Deschenes pranešimo eigą. Jie nori, kad tas pranešimas būtų padėtas lentynoje ir užmirštas su kitais popieriais. Tuos konservatorius gąsdina iš R. Europos kilusių balsuotojų galimas nusisukimas nuo konservatorių partijos sekančiuose Kanados parlamento rinkimuose.

Minėti motyvai, matyt, turėjo įtakos ir federacinės vyriausybės nariams, nes ji, peržiūrėjusi Deschenes komisijos pranešimą ir pasitarusi su savo konservatorių partijos parlamento nariais, grąžino tą pranešimą teisėjui Deschenes, prašydama jį perrašyti. Mat kai kurios pranešimo vietos daro užuominas keliom tautybėm priklausančių asmenų ir gali užrūstinti tautines grupes. Pranešimo perrašymas užtruks apie mėnesį laiko. Neperrašyto pranešimo stambus tomas jau išspausdintas – 2,557 egz. guli sandėlyje.

Netikėtą problemą Kanados žydams sudarė apeliacinis Ontario teismas, panaikinęs 1985 m. Ernestui Zundeliui paskirtą bausmę — penkiolika mėnesių kalėjimo. Ta bausmė tada jam buvo paskirta už išleidimą ir platinimą brošiūros "Ar mirė šeši milijonai?", ginančios nacius savo teigimu, kad Trečiasis Reichas nenužudė šešių milijonų žydų koncentracijos stovyklose ir kad iš viso holokausto nebuvo. Apeliacinis teismas nustatė, kad bylos metu buvo pažeistos E. Zundelio teisės, kurias garantuoja Kanados konstitucija. Byla prieš E. Zundelį buvo pradėta Kanados žydų spaudimu. Daug kam tada atrodė, kad jo neapsimoka nutildyti teismo sprendimu. Net ir Kanados žydai tada buvo suskilę į dvi dalis. Viena grupė, vadovaudamasi kerštu, reikalavo bylos, o kita teisingai pramatė, kad E. Zundelis savo teismą panaudos nacių propagandai skleisti. Taip ir įvyko. Septynias savaites spaudoje plačiai skambėjo E. Zundelį ginančių ir puolančių liudininkų pareiškimai teisme. E. Zundelio gynėjai garsino jo idėjas, gerai žinodami kad nacių koncentracijos stovyklos ir milijonų žydų nužudymas yra istoriniai faktai. Ir vis dėlto E. Zundeliui nuteisti reikėjo šaukti gyvus išlikusius koncentracijos stovyklų liudininkus, atgaivinti kančių atsiminimus. Visos šios pastangos dėl penkiolikos mėnesių kalėjimo bausmės. Mat pats E. Zundelis tada buvo vaikas, kai naciai žudė žydus, ir jų žudynėse nedalyvavo.

Apeliacinis teismas dabar įsakė E. Zundelį teisti antrą kartą, apsaugojant jam konstitucija užtikrinamas teises. Naujoji byla vėl atnaujintų jau užmiršti spėtą propagandinį cirką. E. Zundelis ir jo šalininkai džiūgauja, pranašaudami, kad šį kartą teismas truks ilgiau negu septynias savaites. Tarp Kanados žydų vėl prasideda anksčiau dėl E. Zundelio teismo vykusi kova. Šį kartą daugiau balsų pasisako prieš propagandinį cirką Kanados teisme, žalingą net ir keršto siekiantiems žydams. Mat E. Zundelis po didelės propagandinės reklamos teisme ir vėl geriausiu atveju gaus tik keliolika mėnesių kalėjimo. Žymusis advokatas E. Greenspan atvirai pareiškė, kad su E. Zundeliu buvo padaryta didžiulė klaida: teismas tam žmogeliui davė viešą platformą melui skleisti. Galutinį sprendimą dabar turės padaryti Ontario teisingumo ministeris I. Scottas. Jis gali kreiptis į aukščiausiąjį teismą sustabdyti apeliacinio teismo sprendimui arba iš viso panaikinti propagandiniu cirku tapusią E. Zundelio bylą.

Winnipeg, Man.

(Atkelta iš 4-to psl.)

nizacijų atstovų, prel. J. Bertašius ir nemaža grupė lietuvių. Už savo darbštumą ir sąžiningumą, vadovaujant policijos raštinei, Viktorija buvo įvertinta kalbomis, laiškais ir telegramomis iš visų CPR vietovių Kanadoje, apdovanota žymenimis ir gausiomis dovanomis.

Nors ir dirbdama atsakingose pareigose, Viktorija buvo įsijungusi į daugelį organizacijų ir ilgą laiką buvo KLB Winnipego apylinkės valdybos narė. Labai mėgo keliauti ir yra aplankiusi daugelį Europos bei Amerikos šalių. Ateityje, nors ir sveikatai sušlubavus, yra pasiryžusi ir toliau keliauti po pasaulį. Linkime Viktorijai sveikatos ir sėkmės jos ateities užmojuose.

VIKTORAS BUROKAS, laidotuvių direktorius, ilgus metus patarnavęs lietuviams laidotuvių reikaluose, po sunkios operacijos sveiksta Šv. Bonifaco ligoninėje. **B. K.**

KANADOS LIETUVIŲ FONDO SĄRAŠE, paskelbtame "TŽ" 1987. I.1 laidoje, klaidingai išspausdinta viena pavardė: turėjo būti Blažio, ne Balžio, $140 auka. **Kor.**

Ateitininkų žinios

Jaunučių ir jaunių susirinkimas — vasario 14, šeštadienį.

Studentai kviečia visus rašyti sąžinės kaliniams laiškus. Sekmadienį, vasario 8, Prisikėlimo parapijos salėje bus paruošta reikalinga medžiaga ir kalinių adresai. Atkreiptinas dėmesys į Algirdą Statkevičių, kuris yra laikomas psichiatrinėje ligoninėje. Sąžinės kaliniai aukoja savo gyvybę, laisvę ir visą gyvenimą, drąsiai gindami žmogaus teises ir tikėjimo laisvę. Argi galime juos užmiršti? Laiškui parašyti tereikia paaukoti tik keleta minučių.

Studentai yra numatę suruošti studijų dienas gegužės mėnesį. Jau yra rūpinamasi paskaitininkais.

Moksleiviai dalyvaus Toronto Lietuvių namų ruošiamame karnavale. **O. G.**

Skautų veikla

• Lietuvos nepriklausomybės šventė – vasario 8 d. "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntai švenčia Lietuvos nepriklausomybės šventę Prisikėlimo šventovėje, dalyvaudami 11.30 v.r. Mišiose organizuotai su vėliavom. Po Mišių – didžiojoje salėje trumpa pertrauka, iškilminga sueiga ir laužo programa, kuriai vadovaus fil. Jūratė Neimanienė.

Į pamaldas ir į sueigą kviečiame visus tėvelius, draugus ir prijaučiančius. Visi skautai-tės renkasi salėje 11.00. **Tuntų vadovai**

• Vasario 9 d., 7 v.v., skautų būkle "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntų tėvų komiteto ir visų talkininkų-kių posėdis. Labai svarbu gausiai dalyvauti. Bus svarstomi Kaziuko mugės reikalai. **Tuntininkas**

Metinis ŠALFASS suvažiavimas

Metinis visuotinis Š. Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos suvažiavimas įvyks 1987 m. kovo 14 d., 11 v.r., Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. Suvažiavime sprendžiamuoju balsu dalyvauja sporto klubų rinktieji atstovai ir rinktieji bei skirtieji ŠALFASS pareigūnai. Patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportiniu gyvenimu besidomį asmenys.

Organizacijos ar asmenys, norį gauti smulkesnių informacijų ar pateikti pasiūlymų, prašomi kreiptis į ŠALFASS centro valdybos pirm. Pr. Bernecką, 32 Rivercrest Rd., Toronto, Ont. M6S 4H3. Tel. (416) 763-4429.

ŠALFASS centro valdyba

Sporto žaidynės Niujorke

ŠALFASS centro valdybos pavedimu, 37-tosios Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės įvyks **š. m. gegužės 16-17** Niujorke.

Lietuvių atletų klubo valdyba vyriausiu žaidynių organizacijos pirmininku pakvietė patyrusį sporto darbuotoją Praną Gvildį.

Techniškus varžybų darbus atliks Niujorko Lietuvių atletų klubas, o įvairiem paruošimo ir vykdymo darbam pakviesti šie asmenys: sekr. Antanas Gudaitis, ižd. Vytautas Kulpa, programos koordinatorius Algirdas Jankauskas, krepšinio vadovai — Algis Šimkus ir Algis Daukša, tinklinio — R. Vaičaitis, šachmatų — Edvardas Staknys.

Į ūkinį bei organizacinį komitetą pakviesti: sportininkų bei komandų registracija — Antanas Mičiulis, informacija ir žaidynių leidinys — Algirdas Šilbajoris, nakvynių koordinatorė — Jūra Nemickienė, šokių vakaro organizatorius — Romas Kezys, maisto tiekėja — Vita Matusaitienė, sportininkų priėmimo organizatorė — Aldona Marijošienė, iškilmių ir žymenų koordinatorius — Vacys Steponis, finansų telkimo pirmininkė — Marija Žukauskienė.

Pagrindinės sporto varžybos vyks Niujorko priemiesčio Westbury, Long Island, kolegijų sporto salėse, bet kai kurios rungtynės bus ir Kultūros židinyje. Iki šiol numatytos dviejų kolegijų patalpos: New York Institute of Technology ir N. Y. State University of Westbury, bet jieškoma ir daugiau sporto salių. Sporto programoje numatyti kreipšinis, tinklinis ir šachmatai, bet, susidarius tinkamom sąlygom, tikimasi pravesti plaukimo, raketbolo, kėgliavimo ir kitų sporto šakų varžybas.

Pirmas atvykstančių dalyvių priėmimas ir susipažinimas įvyks Vytauto ir Vandos Vebeliūnų sodyboje penktadienį, gegužės 15, o šeštadienį Kultūros židinyje bus linksmavakaris su šokiais visiem sportininkam bei svečiam.

Kadangi šios plataus mąsto žaidynės reikalauja ne tik darbo, bet ir didelių išlaidų, bus kviečiami žaidynių mecenatai ir renkamos aukos. Aukas prašoma siųsti: Lithuanian Athletic Club, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA. Aukotojų pavardės bus pažymėtos žaidynių programos leidinyje. **Alg. Š.**

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

6¼%	už 90 dienų term. indėl.
6¾%	už 6 mėn. term. indėlius
7½%	už 1 m. term. indėlius
7¾%	už 2 m. term. indėlius
7¾%	už 3 m. term. indėlius
8 %	už GIC 1 m. garantuoti investavimo pažymėjimai
7¾%	už pensijų planą (variable rate)
8¼%	už 1 m. term. pensijų planą
7¾%	už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
6¼%	už specialią taup. s-tą
6 %	už taupymo s-tas
5¾-6%	kasd. palūkanų sąskaita
5¾%	už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo	11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	9¾%
2 metų	10 %
3 metų	10¼%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų	9¼%
(variable rate)	

AKTYVAI virš 58 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Taupyk ir skolinkis pirmutiniame ir didžiausiame

TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE *PARAMA*

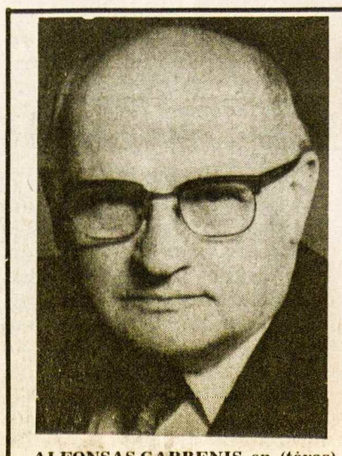

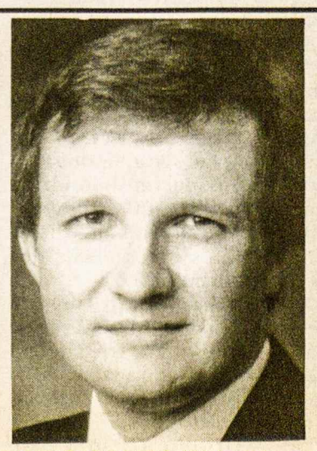

ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED

25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A. associate broker

4887 dundas st, west islington, ontario M9A 1B2 res: 767-0999

232-2322

1. BLOOR WEST VILLAGE – gražiai išremontuotas keturių miegamųjų namas. Kaina – $269,900.
2. BLOOR WEST VILLAGE – erdvus keturių miegamųjų namas su privačiu įvažiavimu. Kaina – $245,000.
3. ETOBICOKE – vienaaukštis dviejų miegamųjų, išremontuotas. Kaina – $149,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Gražina Raškauskienė, B.Sc.

allan BROWN

624-6336 namų 897-0068

ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

Ontario daugiakalbės spaudos sąjungos valdyba posėdžiavo 1987 m. sausio 20 d. Ukrainiečių centre, dalyvaujant ir revizijos komisijos nariams. Ji apsvarstė ateinančių dvejų metų veiklos programą, nutarė sustiprinti ryšius su federacinės ir provincinės valdžios ministeriais. Iš lietuvių posėdyje dalyvavo V. Matulaitis, buvęs sąjungos vadyboje iždininkas, dabar — revizijos komisijos narys.

Pajieškojimai

Jieškau **Juliaus ir Albertinos Mačiukų**, apsigyvenusių Hamiltone. Malonėkite atsiliepti šiuo telefonu: (519) 582-0535 El. J.

Toronto lietuvių kredito kooperatyvui "Parama"

reikalinga tarnautoja arba tarnautojas.

Pirmenybė turintiems patyrimo banke ar buhalterijos darbe, kalbantiems lietuviškai ir angliškai. Kreiptis į vedėją tel. ***532-1149*** *arba* ***532-8723.***

"NERINGA"

didžiausias lietuvių restoranas Čikagoje.

Tradiciniai lietuviški valgiai. Aplankykite!

Veikia kasdien nuo 8 v.r. iki 8 v.v.
2632 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA
Tel. (312) 476-9026
Savininkai – Marius ir Emilija Kiela

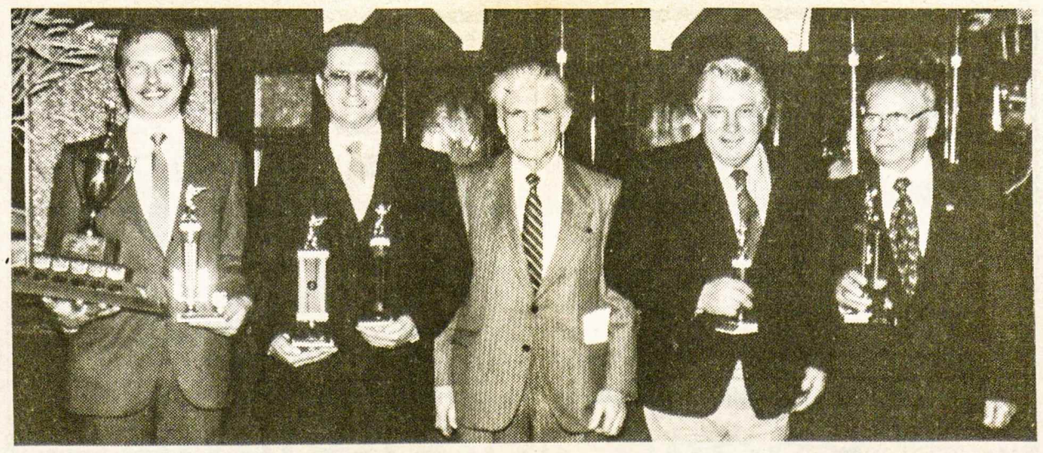

Lietuvių medžiotojų ir žūklautojų klubo "Tauras" nariai Toronte, laimėję taures 1986 metais. Iš kairės: ANDRIUS MACKEVIČIUS, laimėjęs I v. šaudyme, ALFREDAS LANGAS, laimėjęs II v. šaudyme ir taurę "Geram medžiotojui", klubo pirm. JONAS V. ŠIMKUS, STASYS MACKEVIČIUS, laimėjęs III v. šaudyme, JUOZAS PAŽEMECKAS, laimėjęs taurę "Stropiam žvejui" Nuotr. B. Tarvydo

TORONTO ONT

Anapilio moterų būrelis, remiantis kultūrinę lietuvių veiklą ir spaudą, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $200.

Amerikos lietuvių klubas Daytona Beach, remiantis lietuvišką spaudą, atsiuntė "Tėviškės žiburiams" $25 auką.

Toronte leidžiamas gudų laikraštis "Bieloruski golas" nuo 1949 m. pirmame puslapyje spausdina Gudijos žemėlapį, kuriame jos ribos siekia toli už Vilniaus, apima Augustavą, Baltstogę, Pinską. Redaktorius tą žemėlapį vadina etnografiniu.

Ukrainiečių komitetas, sudarytas Demjaniukui ginti, š. m. sausio 29 d. Šv. Vladimiro instituto patalpose sukvietė spaudos konferenciją, kurioje dalyvavo Demjaniuko sūnus John ir žentas E. Nishnic. Jiedu informavo susirinkusius apie Izraelin iš JAV deportuotą John Demjaniuko bylą, kuri ten bus sprendžiama š. m. vasario 16 d. Esą J. Demjaniukas niekad Treblikoje nėra buvęs, o tuo vardu ten darbavęsis Jonas Žiaurusis (Ivan Grozny) yra kitas asmuo, ten ir žuvęs. Sovietų pateikti dokumentai esą suklastoti. Minėto ukrainiečių komiteto adresas: Canadian Charitable Committee in Aid of John Demjaniuk Family", 2118 A Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M8.

Tautinės lenkų sąjungos patalpose (Beverly gt.) sausio 25 d. buvo sukviesta spaudos konferencija, kurioje iš Pietų Afrikos atvykęs lenkų veikėjas informavo apie dabartinę politinę būklę ir išdalino informacinę literatūrą, paruoštą valdinių P. Afrikos įstaigų. Minėtose lenkų patalpose ant sienų pavaizduoti Lenkijos miestai, kurių tarpe įrašytas "Wilno" ir "Lwow — semper fidelis " (visuomet ištikimas).

Lubor J. Zink, čekų kilmės žurnalistas, "The Toronto Sun" bendradarbis 1987. I. 30 paskelbė straipsnį apie per ankstyvą džiaugsmą dėl sovietinių reformų ir daugelio vakariečių perdėtą rūpestį nacių sąjūdžio likučiais. Nacių gaudymas esąs plakimas seniai nebegyvo drakono, niekam nepavojingo. Tuo būdu esą nukreipiamas dėmesys nuo realaus dabartinio pavojaus — komunizmo. Tai esąs bėgimas nuo tikrovės.

Apie Toronto "Sutartinės" koncertą Čikagoje 1986 m. lapkričio 23 d. išspausdino ilgoką informaciją "Pasaulio lietuvis" 1987 m. 1 nr. Jame sakoma: "Ši meno grupė, palyginti, mažai žinoma, pateikė mums malonų siurprizą. Jaunos, gražiai atrodančios merginos turi ir gražius balsus, ir dar kiekviena groja kokiu nors muzikos instrumentu. Jos pačios savo dainoms sudaro ir muzikinę palydą, naudodamos dūdelę, tambūriną, sinteratorių (elektrinius vargonėlius) ir koncertinį akordeoną. Repertuaras labai vykusiai sudarytas: stipriai patriotiškas, bet kartu ir romantiškas, ir nuotaikingas." Informacijos autorius, gėrėdamasis koncertu, apgailestauja, kad "Sutartinei" trūksta platesnio garsinimo iš rengėjų pusės ir gal dėl to salė buvusi apytuštė. "Beveik visuotina dalyvių nuomonė buvo tokia: tegul gailisi tie, kurie nedalyvavo". "Sutartinę" sudaro — vadovė Nijolė Benotienė, Zita Gurklytė, Daina Gurklytė, Dana Pargauskaitė.

• **Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams.**

Tai mano namai...
O, KANADA

*K*anada yra mūsų namai. Mes turime galimybę puoselėti daugelį savo kultūrinių paveldų ir pilnai dalyvauti kanadiečių gyvenime. Mūsų įvairumas įjungia Kanadą į globalinę bendruomenę. Bendras mūsų, kaip kanadiečių ryšys, daro mūsų šalį vis stipresnę ir didesnę.

Department of the Secretary of State of Canada — Multiculturalism
Secrétariat d'État du Canada — Multiculturalisme
Canada

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL. B.
atidarė savo raštinę
3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 500
Bloor ir Jane gatvių kampas
Toronto, Ontario M6S 4W3
Telefonai:
įstaigos (416) 762-7393
namų 233-0303

ADVOKATAS A. PUTERIS
nuo 1985 metų spalio 1 dienos
perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B
3425 Dundas St.W., Suite 201
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416)763-4319
namų 621-2136

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS
STASYS JOKUBAITIS.
30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.
KINGSWAY NATIONAL
THE SIGN OF DISTINCTION
Tel. 535-2331
arba 537-2869

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
telefonas 279-4371
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
Savininkas J. Tamošiūnas

"Vilniaus Manor" pastatui
reikalinga šeima superintendento pareigoms.
Geras atlyginimas ir didelis butas nemokamai. Kreiptis į V. Adomonytę tel. **762-1777** arba H. Stepaitį tel. **233-8396.**

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
* *parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas*
* *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
* *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*
* *uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)*
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v.
tel. 245-9990
nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Lietuvos kankinių parapijos metiniame susirinkime 1987 m. sausio 25 d. priimtas klebono kun. J. Staškaus pasiūlymas sekmadieniais 11 v.r. Mišias atnašauti už visus parapijos narius – gyvus ir mirusius ir nepriimti toms Mišioms asmeninių intencijų. Ši taisyklė bus taikoma ir didžiųjų švenčių 11 v.r. Mišioms. Taip pat nutarta ruošti pietus parapijos salėje maldininkams po 11 v.r. Mišių. Pietus ruošti sutiko J. Bubulienė.

— Parapijos tarybos posėdis – vasario 12, ketvirtadienį, 7.30 v.v., parapijos salėje.

— Lietuvos vėliavos pakėlimas prie naujosios Mississaugos miesto rotušės – vasario 15, sekmadienį, 12.30 v.p.p. Maldininkus vežantis autobusas iš Anapilio išvažiuos 12.15 v.p.p. į Mississaugos rotušę, o iš ten 1 v.p.p. – į Islingtoną (požeminio stotį).

— Eucharistinis Anapilio būrelis kviečia tautiečius į Rožinio maldas vasario 8, sekmadienį, 10.30 v.r., Lietuvos kankinių šventovėje. Bus meldžiamasi už Lietuvos prisikėlimą.

— Kanados lietuvių kultūros muziejaus statybai Anapilyje telkiamos lėšos. Paaukoję $1000 ar daugiau bus įrašomi specialioje garbės lentoje. Priimamos ir asmeninės paskolos už 9% palūkanų. Galintieji paskolinti didesnes sumas prašomi kreiptis į kleboną tel. 277-1270.

— Paaukojo parapijai: $100 – P. Radzevičiūtė-Klimienė, A. J. Paršeliūnai; $50 – D. V. Paškai.

— Mišios Wasagoje Lietuvos nepriklausomybės šventės proga – vasario 22, sekmadienį, 11 v.r. Po Mišių – minėjimas.

— Mišios Lietuvos kankinių šventovėje vasario 8, sekmadienį, 9.30 v.r. – už a.a. Ireną Kliorienę, 11 v.r. – už a.a. Vytautą Baranauską, Petronelę Prascenienę ir Antaną Andrijauską.

Lietuvių namų žinios

— Užgavėnių karnavalo bilietų platinimas — stalų rezervavimas prasidės vasario 7 d.

— LN valdybos posėdis — vasario 5, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— LN švietimo fondas "Labdara" paskyrė penkias stipendijas-premijas jaunimui. Prašymus siųsti: Toronto Lietuvių namai, Švietimo fondas, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6P 1A6, iki vasario 28 d.

— "Atžalynas" rengia Montekarlo vakarą vasario 21 d. su šilta vakariene. Šokiams gros "Les & the Music Master".

— Adv. J. Kuraitė-Lasienė vasario 1 d. skaitė paskaitą apie moterų teises Kanadoje. Dalyvavo apie 200 klausytojų.

— Sausio 30 d. "Lokio" svetainėje sol. V. Povilonis ir jo vadovaujama trijulė atliko estradinio pobūdžio programą, kuri prasidėjo 10 v.v. ir baigėsi 1 v.r. Didesnę dalyvių dalį sudarė jaunimas. Į daugelį dainų įsijungė jaunimas.

Lino Garbaliausko laiškas buvo išspausdintas "The Toronto Sun" 1987. I. 31. Jame Linas pagiria šį dienraštį už žodžio laisvę, nes spausdina įvairių pažiūrų autorių straipsnius, ir nesivaiko pelno. Dienraščio redakcija pridėjo pastabą: "Mes irgi padarome pelno".

Vasario 16 gimnazijai paaukojo $2,500 Kauno "Aušros" mergaičių ir berniukų gimnazijų buvusieji mokiniai; $50 — dail. A. ir A. Tamošaičiai iš Kingstono; $25 — A. ir A. Lukošiai iš Toronto. Dėkojame aukotojams ir laukiame daugiau tos gimnazijos rėmėjų.

KLB švietimo komisija

Ryšium su Deschenes komisijos memorandumu, įteiktu Kanados vyriausybei, kuriame, be kitų dalykų, siūloma įsteigti nacių karo nusikaltėlių pajieškų komisiją, panašią į JAV OSI, įvairių tautybių komitetas "The Globe a. Mail" dienraščio 1987 m. vasario 2 d. laidoje įdėjo pilno puslapio skelbimą "Protect the innocent". Jame pasisakoma prieš minėtos komisijos steigimą, tariamų nusikaltėlių puldinėjimą, Rytų Europos ateivių išskyrimą, sovietinių dokumentų panaudojimą, civilinių laisvių pažeidimą. Skelbimą paruošė ir jam apmokėti aukų prašo Civil Liberties Commission, 2118-A Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M8. Skelbimo tekstą pasirašė šios centrinės organizacijos: afganistaniečių, vietnamiečių, kanadiečių (Canadians for Justice), kroatų, estų, vokiečių, latvių, lietuvių, italų, slovėnų, ukrainiečių.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis – mėnesio pirmasis. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus. Penktadienį, 7 v.v., Šventoji valanda ir Mišios. Prieš Mišias klausoma išpažinčių. Šis šeštadienis – mėnesio pirmasis. Mišios ir Rožinio maldos – 11 v.r.; pensininkų namuose "Vilnius" Mišios – 5 v.p.p.

— Šv. Pranciškaus trečiojo ordino parapijos kongregacijos Mišios ir susirinkimas – vasario 5, ketvirtadienį, 10 v.r.

— Sausio 28 d. palaidotas a.a. Alfonsas Remeikas, 75 m.

— Susituokė Rasa Simanavičiūtė su Lance Chomyc.

— Pakrikštyti: John-Thomas-Linas, Remigijos (Bilskytės) ir Kenneth Dunphy sūnus; Andrea-Christine, Aldonas ir Antano Sergaučių dukrelė.

— Tik 18 vietų liko kelionei į Paryžių-Liurdą-Romą ir kitas Prancūzijos ir Italijos vietas.

Sutvirtinimo sakramentui pasiruošimo pamokos vyksta sekmadieniais po 10.15 v. Mišių klebonijos patalpose.

— Parapijos labdaros sekcija pasiuntė 29 siuntinius Lenkijos lietuviams.

— KLK moterų draugijos Prisikėlimo parapijos skyriaus susirinkimas ir valdybos rinkimai – vasario 22 d., po 11.30 v. Mišių, Parodų salėje.

— Metinė parapijos vakarienė, kurios tema bus Lietuvos krikščionybės sukaktis, įvyks kovo 22 d., 5 v.p.p. Prisikėlimo par. salėje. Dienos tema žodį tars kun. dr. Pr. Gaida, meninę programos dalį atliks solistė M. Bizinkauskaitė.

— Parapijai aukojo: $250 – V. B. Biretos, V. J. Skrebutėnai; $120 – S. Vaitekūnienė; $100 – S. V. Liuimos, A. J. Šulcai, M. Girčienė; $50 – P. V. Dalindos, V. P. Melnykai; Vyskupo fondui : $100 – E. K. Šlekiai; $50 – Alf. Viskontas; pranciškonų klierikų fondui: $100 – S. Vaitekūnienė; Religinei šalpai: $100 – S. Vaitekūnienė; stovyklavietės statybos fondui: $200 – K. Z. Žebrauskai, $100 – L.P.A.D.; naujų vargonų vajui: $500 – KLK moterų draugijos Prisikėlimo parapijos skyrius, $300 – E. Giedrienė, $250 – K. Z. Žebrauskai.

— Mišios vasario 8, sekmadienį, 8.30 v.r. – už a.a. Adolfą Šapoką, 9.20 v.r. – už a.a. Uršulę Grinskienę, 10.15 v.r. – už a.a. kun. Stasį Kulbį, 11.30 v.r. – Toronto skautų intencija Vasario 16 proga, 7 v.v. – už a.a. Joną ir Oną Dirmantus.

Naujai išrinktosios Toronto LB apylinkės tarybos posėdis — vasario 17, antradienį, 7.30 v.v., Lietuvių namuose. Bus renkama nauja apylinkės valdyba. Visi nariai prašomi dalyvauti.

Tautinių grupių tautodailės paroda Ontario Bramptone (Region of Peel Heritage Complex, 9 Wellington St. E.) atidaryta vasario 1 d. ir veiks iki balandžio 19 d. Parodoje yra 17 kraštų rodinių. Joje atstovaujama ir Lietuva. Parodos rengėjas — Peel regijono muziejus ir daugiakultūrė taryba. Lankymo valandos — 12 v. iki 4.30 v.p.p. nuo antradienio iki sekmadienio, ketvirtadieniais — nuo 6 v.v. iki 9 v.v. Telefonas informacijai: Brenda Gadbois 273-4878.

Pirmąją paskaitą apie Lietuvos krikščionybę š. m. kovo 8, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose skaitys istorikas dr. Algirdas Budreckis. Kovo 7, šeštadienį, 7 v.v., Lietuvių namuose jis kalbės tema "Istoriografinė medžiaga anglų kalba apie Lietuvą". Pastaruoju metu jis yra parašęs knygą "An Introduction to Lithuanian History". Ją bus galima įsigyti. Paskaitą apie Lietuvos krikščionybę rengia krikščionybės sukakties komiteto paskaitų komisija, o apie istoriografinę medžiagą – LN kultūrinė komisija.

Telefonu iš Niujorko gauta žinia, kad V. Vokietijoje mirė žymusis lietuvių tautos filosofas prof. Antanas Maceina 1987 m. sausio 27 d. Palaidotas Miunsteryje. Velionis buvo 79 metų amžiaus.

A. a. Stasys Kviecinskas, 86 m. amžiaus, mirė širdies priepuoliu 1987 m. sausio 27 d. Kalgaryje. Jo pelenai bus atgabenti ir palaidoti Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Velionis buvo Lietuvos kariuomenės kūrėjas-savanoris, gimęs 1900 m. rugpjūčio 1 d. Mosėdyje. Turėjo ir karinius laipsnius, bet pats jų niekad neminėdavo. Kanadoje gyveno nuo 1949 m.

Lietuvos nepriklausomybės

ŠVENTĖ Toronte-Mississaugoje

VASARIO 14, ŠEŠTADIENĮ, 12 val.: Lietuvos vėliavos pakėlimas prie Toronto rotušės

VASARIO 15, SEKMADIENĮ: pamaldos –
Lietuvos Kankinių šventovėje – 11 valandą ryto
Prisikėlimo šventovėje – 11.30 valandą ryto
Išganytojo šventovėje – 9.45 valandą ryto
Lietuvos vėliavos pakėlimas prie Mississaugos rotušės – 12.30 v.p.p.

Pagrindinė iškilmė –
Anapilio salėje (2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario) 4 v.p.p.

Akademinėje dalyje kalbės ***Linas Kojelis,*** *JAV prezidento asistentas, ir Kanados valdžios atstovai.*

Meninę programą atliks: *Maironio mokyklos choras, Toronto "Atžalyno" tautinių šokių grupė, vyrų choras "Aras", sol. Rimas Strimaitis ir muz. Jonas Govėdas*

Autobusai nuo Lietuvių namų ir "Vilnius Manor" išeis 3 v.p.p.

PRIE ĮĖJIMO AUKAS RINKS KLB KRAŠTO VALDYBA IR TAUTOS FONDAS

Visus tautiečius kviečiame dalyvauti 69-je Lietuvos nepriklausomybės šventėje ir savo auka prisidėti prie pavergtos Lietuvos nepriklausomybės atstatymo bei lietuvybės išlaikymo išeivijoje.

Kanados Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkės valdyba

AUSTRALIJOS DIENAI PAMINĖTI...

FLICK 'n FOSTERS NIGHT

Du australiški filmai:
"Road Warrior" ir "Mad Max Beyond Thunder Dome"!!!
Daug "Fosters" alaus ir, žinoma, daug pitsos!

Prisikėlimo parapijos didžiojoje salėje vasario 6, penktadienį, 8 v.v.

Du filmai! Tik $5 Daug alaus Fosters! 8 v.v.

RENGIA *Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui Australijoje remti komitetas Kanadoje*

Įėjimas tik $5!!!

Kviečiame visus Toronto lietuvius į

INFORMACINĮ SUSIRINKIMĄ

Deschenes komisijos reikalu

1987 m. vasario 8, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose

KLB visuomeninių reikalų komisija

Toronto "Atžalynas" maloniai kviečia jus dalyvauti Toronto Lietuvių namuose (1573 Bloor St. W.) rengiamame

ATŽALYNAS

šokių vakare
Las Vegas Fiesta
monte carlo

vasario 21, šeštadienį, nuo 7 v.v. iki 1 v.r.

Gros Les & The Music Masters orkestras.

Įėjimas – $10.00 su šiltu bufetu.
Trumpa meninė programa. Veiks baras.
Visos pajamos – "Atžalyno" kelionėm.

Stalus rezervuoti tel. **533-1121.**

Kviečiame visus! Iki pasimatymo!

"Atžalynas"

Š. m. vasario 22, sekmadienį, 2.30 v.p.p.,

Toronto Lietuvių namuose rengiamas

KONCERTAS

Pasaulinių ir lietuvių kompozitorių kūrinius atliks iš V. Vokietijos

- *solistė VILIJA MOZŪRAITYTĖ,*
- *smuikininkas MYKOLAS KOLLARS,*
- *pianistė RAMINTA LAMPSATYTĖ*

Bilietai – 7 dol., pensininkams ir studentams – 5 dol. Gaunami prie įėjimo.

Visi kviečiami dalyvauti.

Rengia Kultūrinė Lietuvių namų komisija

MONTREAL QUE

Seselės Ignės ir Jono Abromaičio religiniai pokalbiai vyko Montrealio lituanistinės mokyklos patalpose, seselių namuose ir Šv. Kazimiero parapijos salėje sausio 24-25 d.d. Visi klausytojai buvo labai patenkinti aktualiomis temomis ir aktyviai įsitraukė į pokalbius. Daugelis pageidavo, kad panašūs renginiai būtų dažniau organizuojami.

Gaila, kad ką tik praėjusi pūga paliko gatvėse daug sniego, kuris dar nebuvo nuvalytas. O, be to, per abi dienas termometras nepakilo daugiau kaip minus 15°. Todėl šiuose pokalbiuose dalyvavo tik drąsesnieji.

Šio savaitgalio religinės programos suorganizavimu daugiausia rūpinosi Albinas Blauzdžiūnas, Lietuvos krikščionybės sukakties minėjimo komiteto Montrealyje narys.

Naujasis AV parapijos komitetas pasiskirstė pareigomis: pirm. Ant. Čepulis, vicepirm. Edm. Augūnas, sekr. Iz. Mališka, ižd. Elvyra Krasowsky, renginių vadovė — Mary Vaupšienė ir parapijos turto prižiūrėtojas — Vl. Žitkus.

KL katalikių moterų dr-jos Montrealio skyriaus susirinkimas įvyks vasario 8 d., po 11 v.r. pamaldų, seselių namuose. Paskaitą skaitys fizioterapijos specialistė Kristina Mališkaitė. Visi kviečiami dalyvauti.

A. a. Ona Jacienė-Pukterytė, 64 m. amžiaus, gyvenusi Val-du-Lac, Que., mirė sausio 15 d. Montrealyje. Palaidota Ste. Agathe, Que., kapinėse. Liūdi vyras, sūnus, broliai ir kiti giminės.

A. a. Joana Intienė, 35 m. amžiaus, mirė sausio 21 d. Edmontone. Ten ir palaidota. Liūdi vyras, Montrealyje uošviai ir kiti giminės. **B.S.**

DĖMESIO!

DAUGUMOS NAMAI MONTREALYJE PAGAL DABARTINĘ NAMŲ VERTĘ YRA APDRAUSTI TIK APIE 60% NAMO VERTĖS.

GAISRO ATVEJU TAI BŪTŲ LABAI NUOSTOLINGA NELAIMĖ

PERŽIŪRĖKITE SAVO DRAUDAS!

DRAUDAS PADIDINTI GALIMA BET KURIUO METU.

SKAMBINTI:
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
TEL. 722-3545

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš $19,000,000; REZERVAS – VIRŠ $600,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	7¾%	Taupymo – special.	5½%
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	5¼%
1 metų	7½%	Taupymo – kasdienines	4¾%
180 d. - 364 d.	7 %	Einamos sąsk.	4½%
120 d. - 179 d.	6¾%	Pensijų – RRSP – term.	8¼%
30 d. - 119 d.	6½%	Pensijų – RRSP – taup.	6 %

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 9½%, asmenines – nuo 10½%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. antr. treč.	9.00 – 3.00	———	———
Ketvirtadieniais	12.00 – 8.00	4.00 – 8.00	———
Penktadieniais	10.00 – 6.00	2.00 – 6.00	———
Sekmadieniais	10.30 – 12.30	———	10.30 – 12.30

Anapilio knygyne

J. Brazaičio RAŠTAI-VI (Vienų vieni; Rezistencija) – $20.
V. Kavolis, SĄMONINGUMO TRAJEKTORIJOS (Lietuvių kultūros modernėjimo aspektai) – $13.50.
A. Vaičiulaitis, VIDURNAKTIS PRIE ŠEIMENOS" (Novelės ir apsakymai) – $9.50.
B. Kviklys, LIETUVOS BAŽNYČIOS 5 (Vilniaus arkivyskupija II) – $27.
B. Gaidžiūnas, IR SAULĖTOS IR RŪSČIOS DIENOS" (75 eilėraščiai) – $7.00.
M. Tubelytė-Kuhlmanienė, ĮSIBROVĖLĖ, novelės – $10.50.
Z. Ivinskis, RINKTINIAI RAŠTAI II – $42.00.
AUŠRA (1982 m. birželis – 1983 m. vasaris) – $9.75.
KETURI – Jaunųjų poezijos rinkinys – $9.75.

GRYNAS, NATŪRALUS BIČIŲ MEDUS iš Jono Norkaus bityno gaunamas sekmadieniais po pamaldų Anapilio parapijos salėje.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

Norite susipažinti su savaitraščiu "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

UŽSISAKYKITE naują knygos formos 1987 metų kalendorių, išleistą Toronto Prisikėlimo parapijos ir suredaguotą St. Prakapo. Tai jau 13-asis leidinys su įvairiais pasiskaitymais, juokais, aforizmais, sveikatos patarimais, šeimininkių valgių receptais. Prisiuntus nemažiau $5.00, pasiunčiame kalendorių betkur. Rašyti: S. Prakapas, 49 Norseman St., Toronto, Ont. M8Z 2P7.

ARTRIČIO LIGONIAI džiaugiasi, kad alijošius padeda, mažindamas temperatūrą ir skausmus. Alijošiaus sulčių ir tepalo (Heat Lotion) galima gauti per Vytautą Aušrotą (tel. 242-3648).

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ.
MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 767-9372.

SHANNON FLORIST LTD. gėlių krautuvė
Savininkė LINDA MacDONALD 357 Jane Street, Toronto, Ontario M5S 3Z3. Tel. 766-2367

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.